

Raport o stanie Gminy Czyżew za rok 2023

Spis treści

Wstęp	3
1. Ogólna charakterystyka gminy Czyżew	4
1.1. Położenie i powierzchnia Gminy Czyżew.....	4
1.2. Liczba i struktury ludności.....	7
1.3. Statystyki Urzędu Stanu Cywilnego.....	7
1.4. Bezrobocie.....	10
1.5. Tereny usługowo – produkcyjne.....	10
1.6. Działalność gospodarcza.....	11
1.7. Działalność rolnicza.....	12
1.8. Władze gminy.....	13
1.8.1. Burmistrz Czyżewa.....	13
1.8.2. Rada Miejska w Czyżewie.....	13
1.9. Urząd Miejski.....	21
1.10. Jednostki organizacyjne Gminy Czyżew.....	23
1.11. Sołectwa.....	23
2. Budżet gminy	24
2.1. Wykonanie budżetu.....	24
2.2. Dochody budżetowe.....	24
2.2.1 Wykonanie dochodów w roku 2023.....	25
2.3. Wydatki budżetowe.....	30
2.3.1. Wykonanie wydatków budżetowych w latach 2018 -2023.....	32
2.4. Zadłużenie gminy.....	33
2.4.1 Zadłużenie gminy w latach 2018 – 2023.....	33
3. Inwestycje	34
3.1. Zadania i zakupy inwestycyjne w 2023 r.	34
3.1.1. Zadania inwestycyjne.....	34
3.1.2. Zakupy inwestycyjne.....	43
3.1.3. Współfinansowanie zadań inwestycyjnych.....	44
3.2. Inwestycje dofinansowane ze źródeł zewnętrznych.....	45
4. Grunty i nieruchomości gminne	47
4.1. Grunty.....	47
4.2. Zasób mieszkaniowy gminy.....	48
4.3. Budynki niemieszkalne.....	49
4.4. Obiekty inżynierii lądowej i wodnej.....	50
4.5. Zmiany w stanie mienia komunalnego.....	50
5. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	51
5.1. Stan prawny	51
5.2. Decyzje administracyjne	52
5.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i plan miejscowy ..	54
5.4. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenów	58
6. Infrastruktura techniczna	59
6.1. Drogownictwo.....	59
6.2. Transport autobusowy.....	60
6.3. Komunikacja kolejowa.....	60
6.4. Energetyka	61
6.5. Wodociągi i kanalizacja.....	62
6.7. Gospodarka komunalna	63
7. Ochrona środowiska	64
7.1. Realizowane zadania z zakresu ochrony środowiska.....	65
7.1.1. Zadania edukacyjne w 2022 r.....	65
7.2. Program Ochrony Środowiska.....	65
7.3. Postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.....	68
7.4. Ochrona przyrody – zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów.....	68
7.5. Łowiectwo.....	68

7.6. Gospodarka odpadami	68
7.7. Realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.	69
8. Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców	70
8.1. Pomoc społeczna	70
8.1.1. Zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku	70
8.2. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	73
8.3. Ochrona zdrowia	75
8.4. Bezpieczeństwo mieszkańców	75
8.4.1. Bezpieczeństwo i porządek publiczny	75
8.4.2. Ochrona przeciwpożarowa	78
8.4.3. Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego	79
8.4.4. System ostrzegania i alarmowania	80
9. Oświata	80
9.1. Informacje ogólne	80
9.2. Finansowanie zadań oświatowych	82
9.3. Wyniki egzaminów w roku 2023	84
9.3.1. Egzamin ośmioklasisty	84
9.4. Pomoc materialna dla uczniów	85
9.4.1. Pomoc materialna o charakterze motywacyjnym	85
9.4.2. Pomoc materialna o charakterze socjalnym	85
9.5. Dowożenie dzieci	85
9.6. Wychowanie przedszkolne	86
10. Kultura, ochrona zabytków, sport i rekreacja	87
10.1. Kultura	87
10.1.1. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej wraz z filiami w 2023 roku	87
10.1.2. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w 2023 roku	88
10.1.3. Działalność izby muzealnej „Muzeum Ziemi Czyżewskiej” w 2023 roku	90
10.2. Ochrona zabytków	91
10.3. Sport i rekreacja	92
10.3.1. Baza sportowa i rekreacyjna	92
10.3.2. Finansowanie sportu i działalności sportowej	92
11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	93
12. Podsumowanie	96

Wstęp

Szanowni Państwo,

Na podstawie art. 28aa ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, przedstawiam niniejszym raport o stanie Gminy Czyżew za rok 2023, który obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza za ten rok.

Od momentu wprowadzenia obowiązku sporządzania Raportu o stanie Gminy jest to już 5. taki dokument. Jego celem jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Gminy Czyżew w roku 2023. Informuje również o inwestycjach zrealizowanych bądź rozpoczętych w minionym roku. Wśród nich jest wiele takich, które z pewnością wpłynęły na rozwój, postrzeganie i estetykę gminy. Do najważniejszych zadań inwestycyjnych w 2023 roku możemy zaliczyć: inwestycje drogowe i sieci wodno-kanalizacyjne oraz budowę budynku komunalnego w Czyżewie. Opracowanie raportu wykonane zostało w oparciu o cenną wiedzę pracowników Urzędu Miejskiego w Czyżewie, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów będących w posiadaniu Urzędu. Przedstawione w tym dokumencie zadania zrealizowane w roku 2023 służą poprawie jakości i bezpieczeństwa życia wszystkich mieszkańców naszej gminy.

Z poważaniem

Burmistrz Czyżewa

Franciszek Kuczewski

1. Ogólna charakterystyka gminy Czyżew

1.1. Położenie i powierzchnia Gminy Czyżew

Mieszkańcy gminy tworzą (zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym) wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium. Gmina Czyżew jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo - zachodniej części województwa podlaskiego w powiecie wysokomazowieckim.

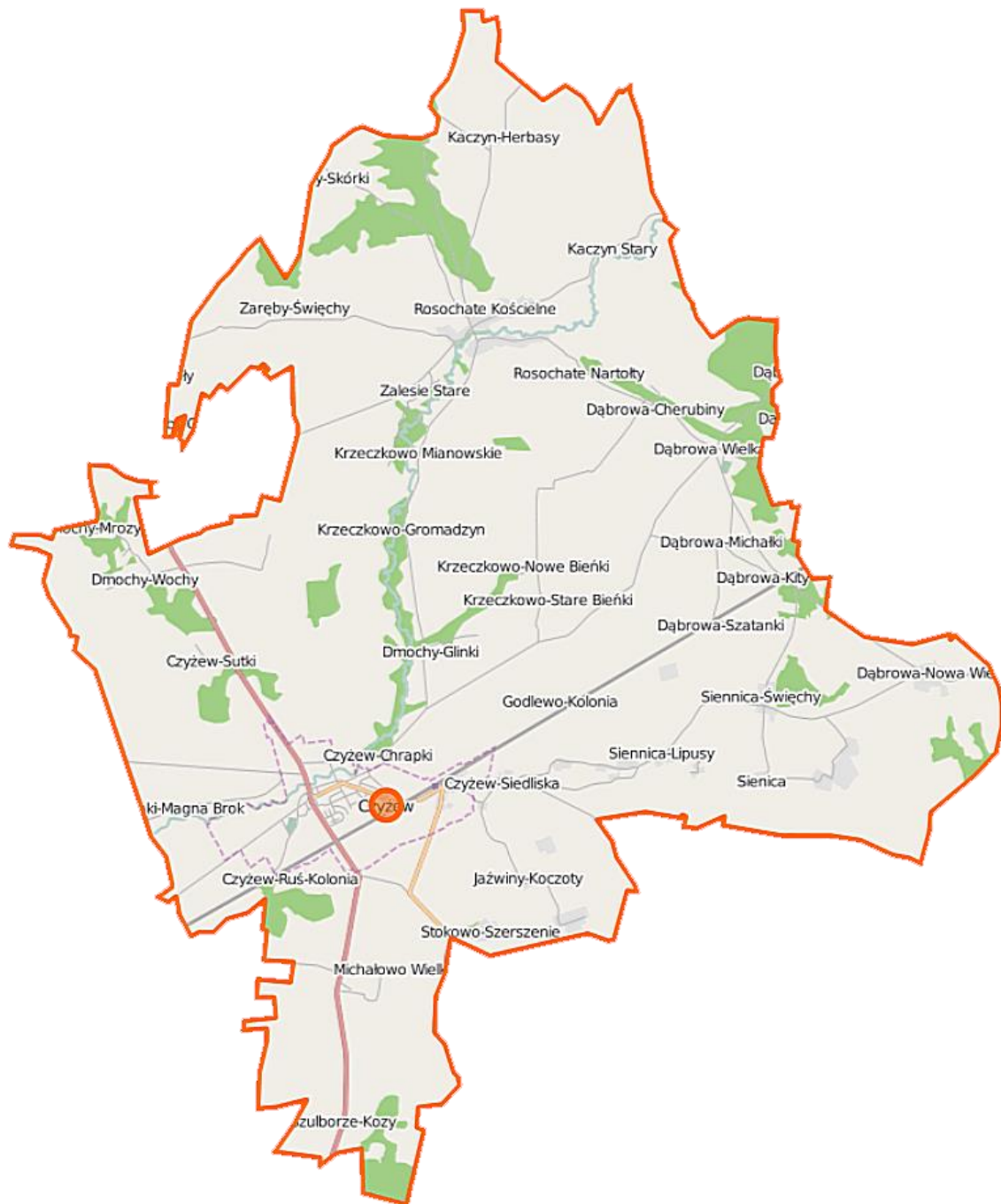
Gmina Czyżew graniczy:

- od północnego - zachodu z gminą Zambrów, powiat zambrowski;
- od północno-wschodu z gminą Wysokie Mazowieckie;
- od wschodu z gminami: Szepietowo i Klukowo;
- od południa i południowego – zachodu z gminami województwa mazowieckiego powiatu ostrowskiego: Andrzejewo, Szulborze Wielkie, Nur, Boguty - Pianki;

Powierzchnia gminy wynosi 13 043,5 ha (130,4 km²), zamieszkuje ją **6 257** osób.

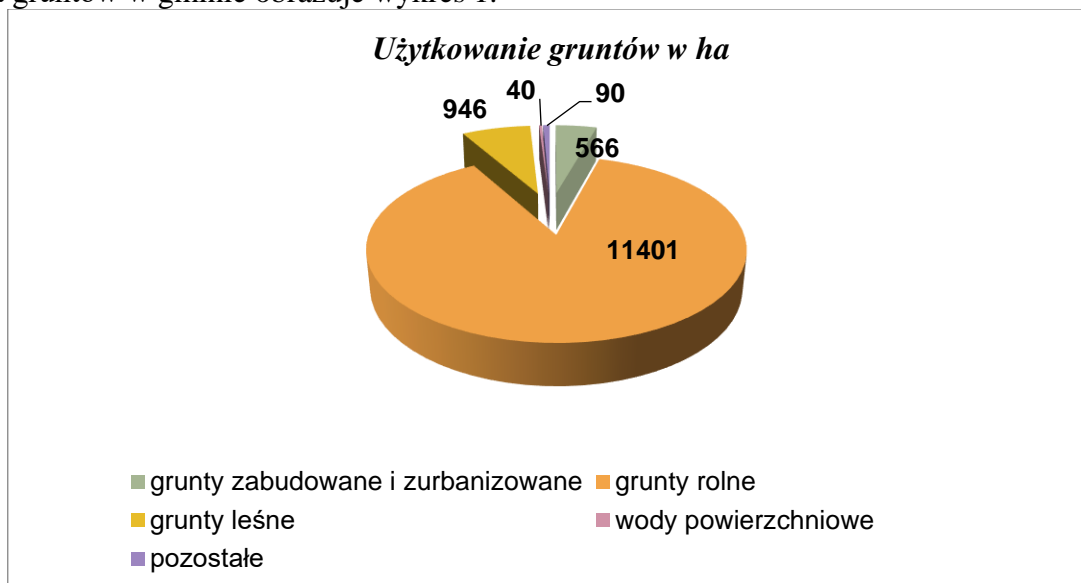
Mapa Gminy Czyżew (źródło: pl.wikibooks.org/wiki/Plik:Czyżew_(gmina)_location_map.png)

Miasto Czyżew położone jest w południowo zachodniej części gminy i leży w odległości około 18 km od miejscowości powiatowej Wysokie Mazowieckie oraz ok. 80 km od Białegostoku. Przez teren gminy z północy na południe przebiega droga krajowa Nr 63 łącząca granicę Polski z Rosją od północy i granicę polsko-białoruską do przejścia granicznego Sławatycze-Domaczewo. Drogą tą gmina skomunikowana jest z Zambrowem od północy i Siedlcami od strony południowej. W centrum miasta zaczyna swój bieg droga wojewódzka nr 690 relacji Czyżew – Siemiatycze. W południowej części miasta przebiega linia kolejowa relacji Warszawa-Białystok. Pod względem strukturalnym obszar gminy stanowi jednorodny obszar produkcji rolnej. Teren wiejski gminy Czyżew charakteryzuje się przeważającym udziałem powierzchni rolnych z zabudową ulicową. Tereny zabudowane gminy zajmują ok. 135 ha, co stanowi ok 1% jej powierzchni.

Największy udział mają tereny rolne – 88% obszaru gminy - zajmując ok. 11 401 ha, grunty leśne natomiast stanowią 7%.

Z położeniem na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej wiąże się dobra przydatność rolnicza, duży udział gleb chronionych na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Krajobraz gminy jest typowo rolniczy z niewielkim udziałem terenów zadrzewionych i leśnych. Strukturę użytkowania gruntów w gminie obrazuje wykres 1.

Podstawowe dane o gminie:

powierzchnia – 13 043,13 ha (130,43 km²)

liczba sołectw – 46

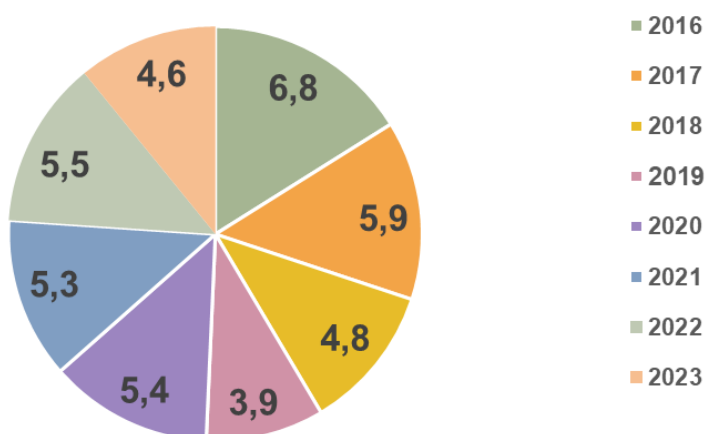
liczba miejscowości – 51

liczba mieszkańców – 6 257

użytki rolne – 87 %

lesistość – 7%

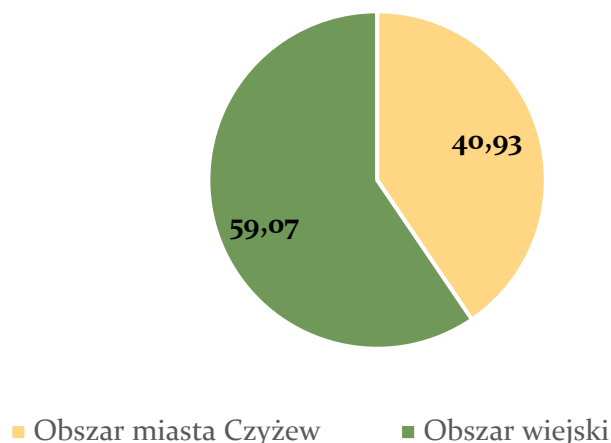
Stopa bezrobocia w gminie Czyżew 2016 - 2023

1.2. Liczba i struktury ludności

Gminę Czyżew zamieszkuje **6 257** mieszkańców. W mieście Czyżew mieszka 2 561 osób, co stanowi 40,93%, a na terenie wiejskim 3 696 osób, co stanowi 59,07%. W porównaniu do roku 2022 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 71 osób. W mieście Czyżew liczba mieszkańców zaczęła spadać (w 2022 r. o 39 osób mniej niż w 2021, zaś w 2021 o 27 osób mniej niż w 2020 r.). W dalszym ciągu trwa spadek liczby mieszkańców gminy dotyczący terenów wiejskich (o 69 osób mniej).

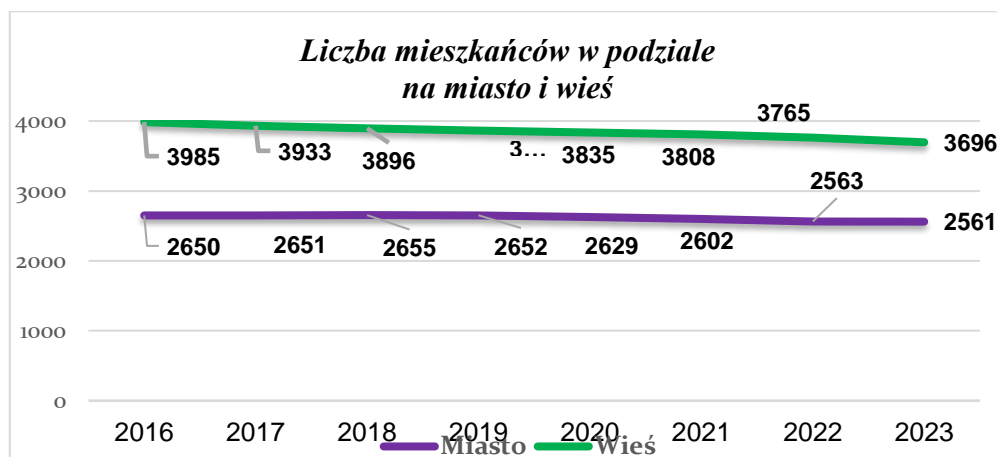
Liczba mieszkańców Gminy Czyżew

1.3. Statystyki Urzędu Stanu Cywilnego

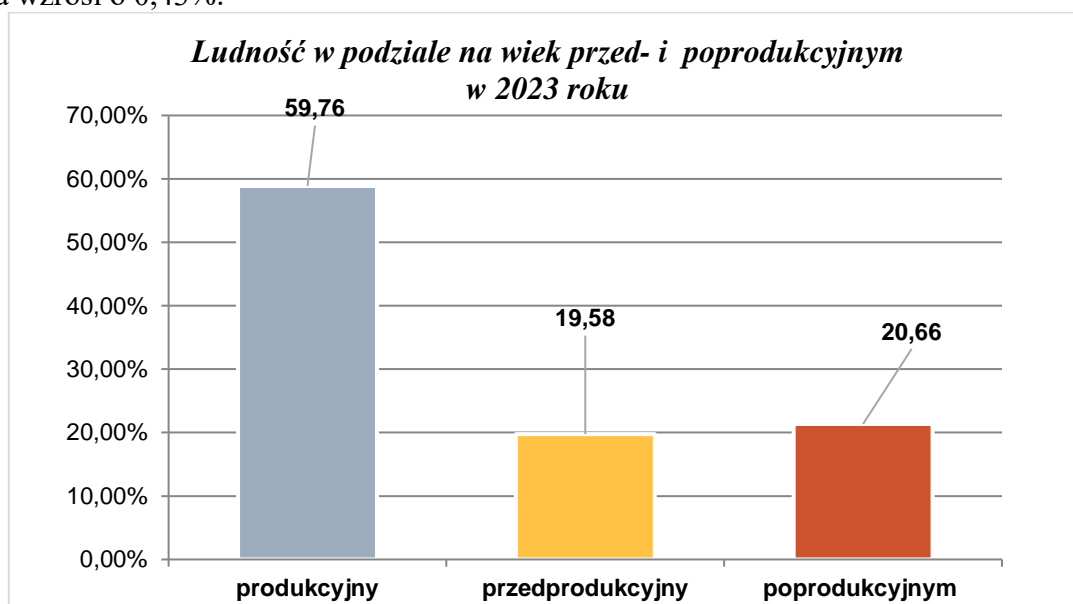
Gmina Czyżew - ludność w latach 2016 – 2023

Rok	Gmina Czyżew	wieś	miasto
2016	6 635	3 985	2 650
2017	6 584	3 933	2 651
2018	6 551	3 896	2 655
2019	6 517	3 865	2 652
2020	6 464	3 835	2 629
2021	6 410	3 808	2 602
2022	6 328	3 765	2 563
2023	6 257	3 696	2 561

W roku 2023 mieszkańcy wsi stanowili 59,07% wszystkich mieszkańców Gminy Czyżew. Od roku 2015, w którym ten wskaźnik wynosił 60,2% widoczna jest tendencja zmniejszania liczby mieszkańców wsi. W porównaniu z rokiem 2022 w roku 2023 wskaźnik procentowy mieszkańców miasta wzrósł o 0,43%.

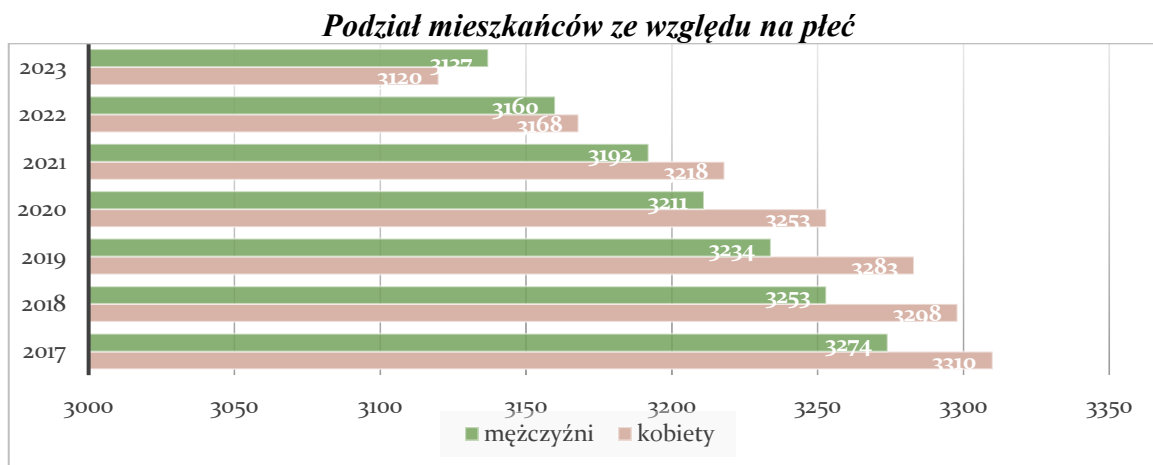
Największą grupę mieszkańców Gminy Czyżew stanowi ludność w wieku produkcyjnym, tj. kobiety do 60 lat i mężczyźni do 65 lat - 59,76%, drugą grupę – ludność w wieku poprodukcyjnym – kobiety od 60 lat oraz mężczyźni od 65 r. życia – 20,66%. Najmniejszą grupą są dzieci i młodzież do lat 18, stanowiąc 19,58% społeczności zamieszkującej naszą gminę.

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:

- ✓ w wieku do 18 lat liczba kobiet wynosiła 602 osób, a liczba mężczyzn – 623 osoby,
- ✓ liczba kobiet w wieku produkcyjnym wynosiła 1704 osób, a liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym wynosiła 2035 osoby,
- ✓ liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym wynosiła 814, a liczba mężczyzn w wieku poprodukcyjnym 479.

W wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym jest więcej mężczyzn – 2 658 – niż kobiet 2 306, a w wieku poprodukcyjnym jest natomiast więcej kobiet – 814 niż mężczyzn 479.

Ogółem większą część populacji gminy Czyżew stanowią mężczyźni – 3 137, co stanowi 50,14%, zaś kobiety 3 120, co stanowi – 49,86%. Po raz pierwszy od kilku lat liczba mężczyzn jest większa od kobiet, różnica wynosi 17.

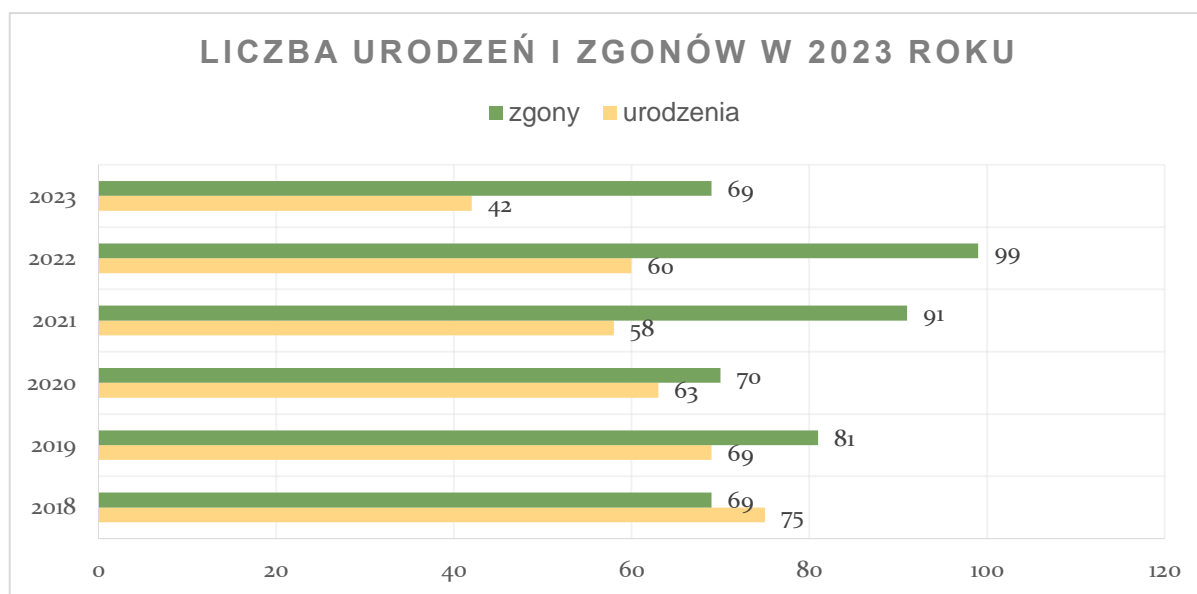

Urodzenia w gminie Czyżew

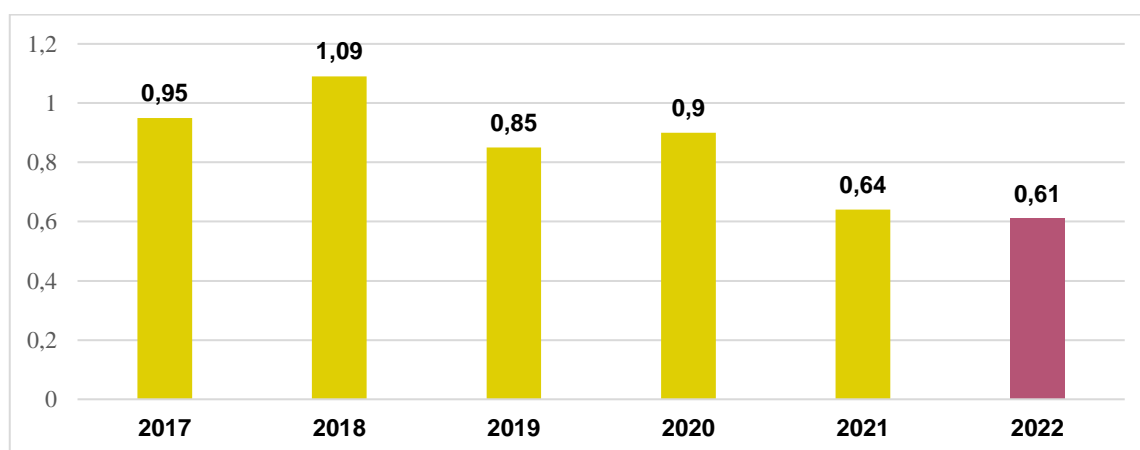
Rok	Miasto	Wieś	Razem
2017	31	40	71
2018	30	45	75
2019	27	42	69
2020	18	45	63
2021	27	31	58
2022	25	35	60
2023	15	27	42

Zgony w gminie Czyżew

Rok	Miasto	Wieś	Razem
2017	20	55	75
2018	20	49	69
2019	26	61	81
2020	21	49	70
2021	32	59	91
2022	38	61	99
2023	29	40	69

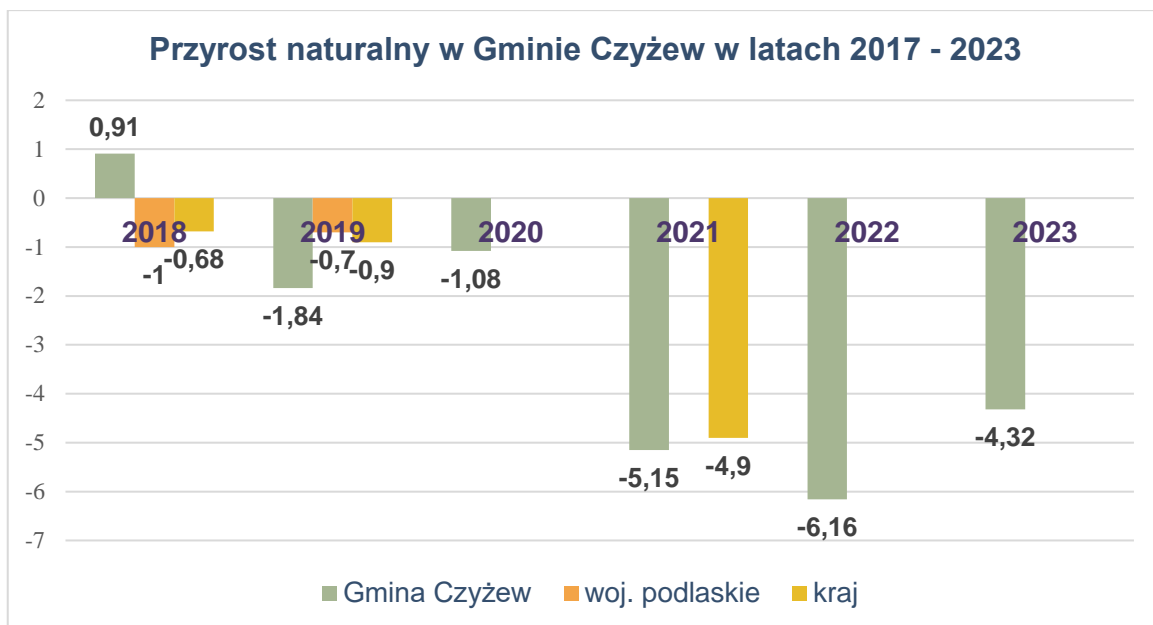

Współczynnik dynamiki demograficznej w Gminie Czyżew (stosunek liczby urodzin do liczby zgonów w danym roku):

W porównaniu z rokiem 2022 współczynnik dynamiki demograficznej w roku 2023 nieznacznie zmalał, co wynika z proporcji liczby urodzin (42) do liczby zgonów (69).

W świetle danych w roku 2023 liczba zgonów przeważała nad liczbą urodzin. Przyrost naturalny również w roku 2023 był ujemny i wyniósł -4,32 i był niższy niż w roku 2022. Jest to kolejny już rok z ujemnym przyrostem od 2018 r., kiedy zanotowano w Gminie Czyżew dodatni przyrost naturalny (+ 0,91).

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku (https://bialystok.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_podlaskie/portret_województwa/województwo_podlaskie.pdf)

Stopa bezrobocia w Gminie Czyżew w latach 2015-2023

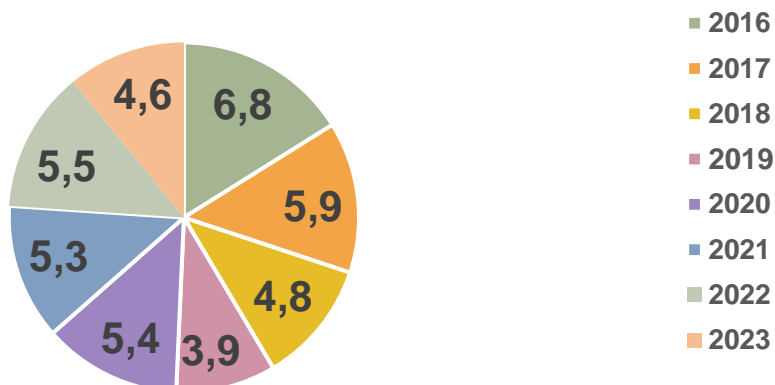
1.4. Bezrobocie

Liczba bezrobotnych według stanu na 4 kwartał 2023 r. wynosiła 171 osoby, a stopa zarejestrowanego w PUP bezrobocia kształtowała się na poziomie 4,6%. Jest to wskaźnik niższy niż w roku 2023.

Rok	Stopa bezrobocia (w %)
2015	7,2
2016	6,8
2017	5,9
2018	4,8
2019	3,9
2020	5,4
2021	5,3
2022	5,5
2023	4,6

1.5. Tereny usługowo – produkcyjne

Stopa bezrobocia w gminie Czyżew 2016 - 2023

Podstawowe urzędy i instytucje obsługujące mieszkańców gminy usytuowane są w mieście Czyżew. Są to m.in.: Urząd Miejski w Czyżewie, Posterunek Policji, filie i oddziały banku, placówki oświatowe, ośrodek zdrowia. Na terenie gminy działają też firmy oferujące usługi dla rolnictwa. Na terenie Rosochatego Kościelnego i Dąbrowy Wielkiej znajdują się ośrodki zdrowia, filie Biblioteki Publicznej w Czyżewie oraz szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi. W innych wsiach usługi ograniczają się do punktów handlowych zaspakajających podstawowe potrzeby mieszkańców. Na terenie gminy Czyżew nie ma zlokalizowanych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

1.6. Działalność gospodarcza

Gmina Czyżew pomimo ograniczonych możliwości, wspiera w sposób bezpośredni i pośredni inwestorów zainteresowanych lokowaniem biznesu w naszej gminie. Jedną z form wsparcia są dobrze przygotowane tereny inwestycyjne, umożliwiające sytuowanie przedsiębiorstw z różnych branż. Inna jest stwarzanie infrastruktury technicznej, umożliwiającej lokalizację przedsiębiorstw, tj. rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej i gazowej, modernizacja ciągów komunikacyjnych, planowanie przestrzenne, właściwa obsługa podmiotów w zakresie gospodarki odpadami. Przyczynia się to z jednej strony do rozwoju firm już działających z drugiej zaś zachęca do inwestowania w Gminie Czyżew.

Wiodącymi gałęziami gospodarki w gminie Czyżew są przetwórstwo rolno-spożywcze, produkcja środków czystości, usługi budowlane, transport drogowy, sprzedaż detaliczna, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych.

Ilość wpisów działalności gospodarczej stan na dzień 31. 12. 2023 r.

Status wpisu	Ilość wpisów dla głównego miejsca wykonywania działalności
Aktywny	248
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółek cywilnych	9
Wykreślone	234
Zawieszono	50
SUMA	542

Do znaczących podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Czyżew należą:

- ✓ Sokołów S.A. Farm Food – Oddział w Czyżewie
- ✓ CLOVIN S.A.
- ✓ Krasbud Krasowski Sp. j.
- ✓ Handlowo-Techniczne Usługi Rolnicze PRIMATOR.

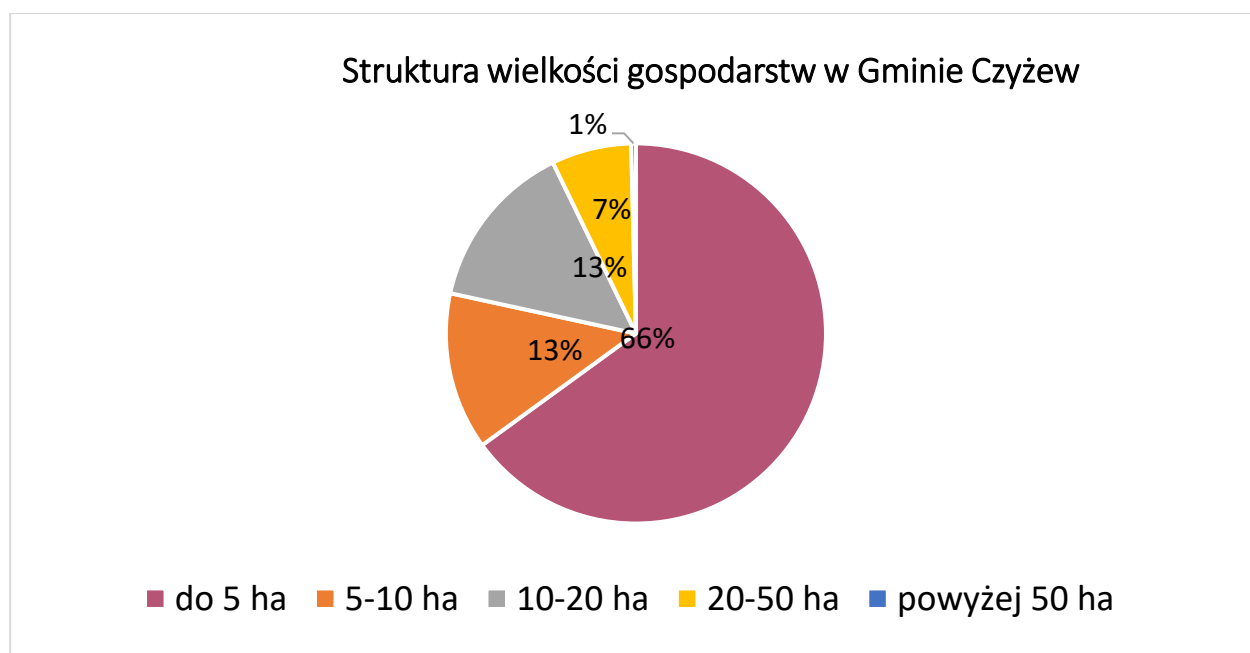
W 2023 roku zarejestrowano w gminie Czyżew 20 nowych przedsiębiorców, natomiast wyrejestrowano 15 przedsiębiorców.

1.7. Działalność rolnicza

Liczba gospodarstw wg powierzchni:

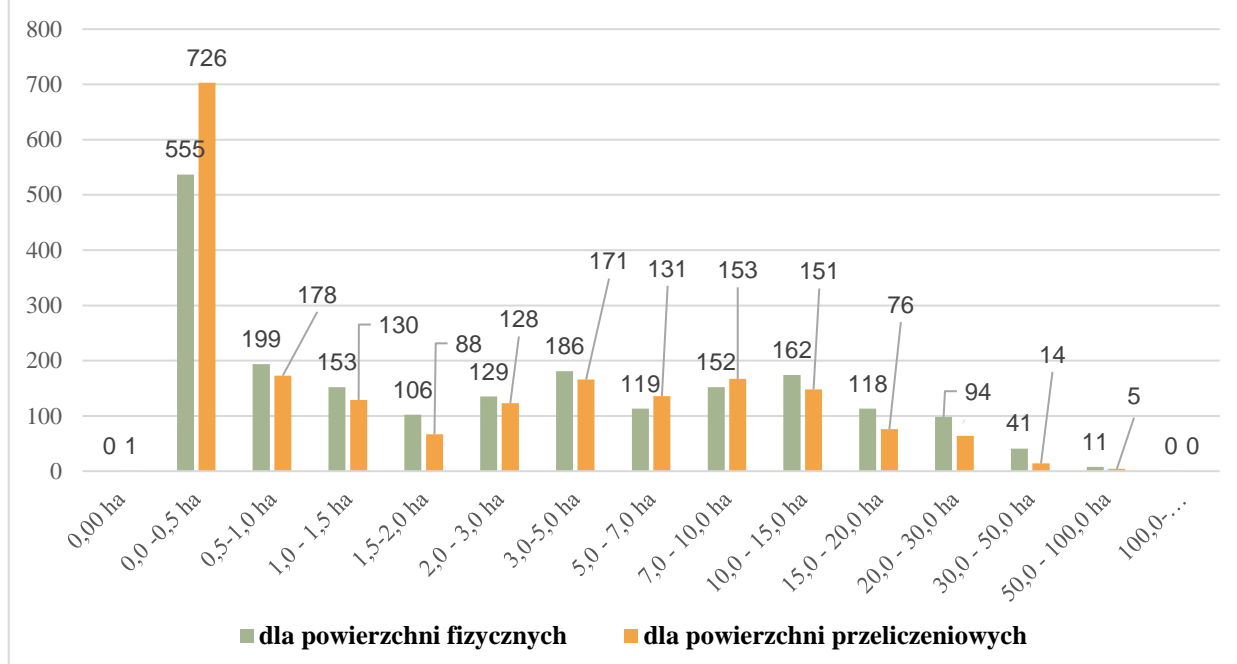
Zakres powierzchni	Ilość gospodarstw
0,0 – 0,4999 ha	565
0,5 – 0,9999 ha	204
1 – 1,4999 ha	155
1,5 – 1,9999 ha	104
2,0 – 2,9999 ha	129
3,0 – 4,9999 ha	192
5,00 – 6,9999 ha	117
7,0 -9,9999 ha	154
10,0 – 14,9999 ha	153
15,0 – 19,9999 ha	118
20,0 – 29,99 ha	95
30,0 – 49,99 ha	41
50,0 -99,00 ha	11
100,0 ha i wyżej	0

Ogółem w Gminie Czyżew jest 2038 (w roku 2022 - 2024) gospodarstw rolnych, w tym 1 349 (1 331) o powierzchni do 5 ha, 271 (269) o powierzchni od 5 ha do 10 ha, 271 (273) o powierzchni od 10 ha do 20 ha, 136 (140) w przedziale 20 ha -50 ha oraz 11 powyżej 50 ha - tyle samo co w roku poprzednim.

Liczba gospodarstw wg powierzchni (pow. rol.+nier+leśny) - stan na 31.12.2023 r. dla wszystkich obszarów:

Wśród gospodarstw największą dynamikę rozwoju wykazują wysokotowarowe gospodarstwa rolne prowadzące hodowlę bydła mlecznego. Podstawową gałęzią produkcji rolnej dającą stałe dochody mieszkańcom wsi z terenu Gminy Czyżew jest produkcja mleka.

1.8. Władze gminy

1.8.1. Burmistrz Czyżewa

- Anna Bogucka - do 15 października 2023 r.
- Andrzej Molenda - od 6 listopada 2023 r. jako pełniący funkcję burmistrza

Zastępca Burmistrza

- Andrzej Molenda - do 15 października 2023 r.

Sekretarz Gminy

- Andrzej Załuski

Skarbnik Gminy

- Renata Dmochowska – Zaremba

1.8.2. Rada Miejska w Czyżewie

Skład Rady Miejskiej:

- Sienicki Witold - Przewodniczący Rady Miejskiej
- Sienicki Jerzy - Zastępca Przewodniczącego Rady Miejskiej
- Dąbrowska Bożena
- Dmochowski Sławomir Wojciech
- Grądzki Zdzisław Franciszek
- Kaczyński Radosław Stanisław
- Krakówko Robert
- Kamiński Łukasz
- Piętka Henryk
- Rupiński Tadeusz
- Sienicka Barbara Zdzisława
- Śliwińska Dorota
- Tomczuk Barbara Jolanta

- Wojtczuk Irena
- Wojtkowski Zygmunt

Skład osobowy stałych Komisji Rady Miejskiej w Czyżewie

- **Komisja Rady Miejskiej w Czyżewie ds. rolnictwa, infrastruktury i mienia komunalnego w składzie:**
  - Dmochowski Sławomir Wojciech - Przewodniczący komisji
  - Piętka Henryk – Członek komisji
  - Kaczyński Radosław Stanisław - Członek komisji
  - Dąbrowska Bożena – Członek komisji
  - Sienicki Witold - Członek komisji
  - Wojtkowski Zygmunt - Członek komisji
- **Komisja Rady Miejskiej w Czyżewie ds. oświaty, kultury i polityki społecznej w składzie:**
  - Grądzki Zdzisław Franciszek - Przewodniczący komisji
  - Krakówko Robert - Zastępca Przewodniczącego komisji
  - Kamiński Łukasz - Członek komisji
  - Rupiński Tadeusz - Członek komisji
  - Sienicki Jerzy - Członek komisji
  - Wojtczuk Irena - Członek komisji
- **Komisja rewizyjna Rady Miejskiej w Czyżewie:**
  - Sienicka Barbara Zdzisława - Przewodnicząca komisji
  - Tomczuk Barbara Jolanta - Zastępca Przewodniczącej komisji
  - Śliwińska Dorota - Członek komisji
- **Komisja Rady Miejskiej w Czyżewie ds. skarg, wniosków i petycji:**
  - Śliwińska Dorota - Przewodnicząca komisji
  - Dąbrowska Bożena - Zastępca Przewodniczącej komisji
  - Sienicka Barbara Zdzisława - Członek komisji

W 2023 roku Rada Miejska obradowała na 11 sesjach. W ciągu całego roku podjęła 81 uchwał (w 2022 roku podjęto 66 uchwał), z których zrealizowano 53, natomiast 28 jest w trakcie realizacji. Przepisy prawa miejscowego zawarte były w 43 uchwałach i podlegały opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego. Zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wszystkie uchwały były przekazywane organom sprawującym nadzór merytoryczny: w zakresie spraw dotyczących budżetu i jego zmian, wieloletniej prognozy finansowej, podatków i opłat lokalnych, absolutorium, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu gminy – Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku, w pozostałych – Wojewodzie Podlaskiemu.

Największa liczba podjętych w 2023 roku uchwał dotyczyła: sfery budżetowej – 18 uchwał, gospodarki komunalnej i inwestycji (17 uchwał), spraw oświatowych (8 uchwał), podatków i opłat lokalnych (6 uchwał), opieki społecznej i zdrowia (6 uchwał), gospodarki nieruchomościami i zasobem mieszkaniowym (4 uchwały).

Wykaz uchwał Rady Miejskiej w Czyżewie podjętych w 2023 roku

LP.	Numer uchwały	Sprawa	Stan realizacji
1.	XXXIV/281/23	w sprawie funduszu sołectkiego	zrealizowana
2.	XXXIV/282/23	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim	zrealizowana

		rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	
3.	XXXIV/283/23	zmieniająca uchwałę w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czyżew na lata 2023 – 2027	w trakcie realizacji
4.	XXXIV/284/23	w sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czyżew	w trakcie realizacji
5.	XXXIV/285/23	w sprawie ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz górnej stawki opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Czyżew	w trakcie realizacji
6.	XXXIV/286/23	w sprawie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Czyżew	w trakcie realizacji
7.	XXXIV/287/23	w sprawie utworzenia Związku Powiatowo-Gminnego „Nad Siennicą”	zrealizowana
8.	XXXIV/288/23	w sprawie ustalenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów oraz rodziców	w trakcie realizacji
9.	XXXIV/289/23	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023-2026	zrealizowana
10.	XXXIV/290/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2023	zrealizowana
11.	XXXV/291/23	w sprawie wyboru przedstawiciela Gminy Czyżew do Zgromadzenia Związku Powiatowo-Gminnego „Łomżyńskie Forum Samorządowe”.	zrealizowana
12.	XXXV/292/23	w sprawie określenia trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju Gminy Czyżew na lata 2023-2030+ w tym trybu jej konsultacji.	zrealizowana
13.	XXXV/293/23	w sprawie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży	w trakcie realizacji
14.	XXXV/294/23	w sprawie sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na terenie Gminy Czyżew w 2023 r.	zrealizowana
15.	XXXV/295/23	w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi usuwania odpadów z nieruchomości przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Czyżew	w trakcie realizacji
16.	XXXV/296/23	zmieniająca uchwałę w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czyżew na lata 2023 – 2027	w trakcie realizacji
17.	XXXV/297/23	w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej dla Województwa Podlaskiego na realiza-	zrealizowana

		cję zadania pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę i rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 690 na odcinku Czyżew – granica województwa	
18.	XXXV/298/23	w sprawie pozbawienia dróg kategorii dróg gminnych poprzez wyłączenie ich z użytkowania jako dróg publicznych	zrealizowana
19.	XXXV/299/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz niektórych innych należności pieniężnych gminy od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	zrealizowana
20.	XXXV/300/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	zrealizowana
21.	XXXV/301/23	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023-2026	zrealizowana
22.	XXXV/302/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2023	zrealizowana
23.	XXXVI/303/23	w sprawie przyjęcia Statutu Związku Powiatowo-Gminnego „Nad Siennicą”.	zrealizowana
24.	XXXVI/304/23	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty	w trakcie realizacji
25.	XXXVI/305/23	w sprawie Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży z terenu Gminy Czyżew	w trakcie realizacji
26.	XXXVI/306/23	w sprawie szczegółowych warunków wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w formie stypendium Burmistrza Czyżewa	w trakcie realizacji
27.	XXXVI/307/23	w sprawie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czyżew w 2023 r.	zrealizowana
28.	XXXVI/308/23	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy nieruchomości z dotychczasowymi dzierżawcami, których przedmiotem są te same nieruchomości, w trybie bezprzetargowym na czas oznaczony	zrealizowana
29.	XXXVI/309/23	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023-2026	zrealizowana
30.	XXXVI/310/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2023	zrealizowana
31.	XXXVII/311/23	zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w formie stypendium Burmistrza Czyżewa	w trakcie realizacji
32.	XXXVII/312/23	zmieniająca uchwałę w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na obszarze Gminy Czyżew	w trakcie realizacji
33.	XXXVII/313/23	w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu na części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czyżew	zrealizowana
34.	XXXVII/314/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz	zrealizowana

		niektórych innych należności pieniężnych gminy od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	
35.	XXXVII/315/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	zrealizowana
36.	XXXVII/316/23	w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków i innych opłat stanowiących dochody budżetu Gminy Czyżew instrumentem płatniczym	zrealizowana
37.	XXXVII/317/23	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Związkowi Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego z przeznaczeniem na zakup autobusu	zrealizowana
38.	XXXVII/318/23	w sprawie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czyżew w 2023 r.	zrealizowana
39.	XXXVII/319/23	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023-2026	zrealizowana
40.	XXXVII/320/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2023	zrealizowana
41.	XXXVII/321/23	w sprawie udzielenia Burmistrzowi wotum zaufania	zrealizowana
42.	XXXVII/322/23	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu gminy za 2022 rok	zrealizowana
43.	XXXVII/323/23	w sprawie udzielenia Burmistrzowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2022 rok	zrealizowana
44.	XXXVIII/324/23	uchylająca uchwałę w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czyżew-Osada za pierwsze półrocze oraz określenia informacji o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury za pierwsze półrocze	zrealizowana
45.	XXXVIII/325/23	w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego	zrealizowana
46.	XXXVIII/326/23	zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w formie stypendium Burmistrza Czyżewa	w trakcie realizacji
47.	XXXVIII/327/23	zmieniająca uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu na części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czyżew	zrealizowana
48.	XXXVIII/328/23	w sprawie skargi na Burmistrza Czyżewa	zrealizowana
49.	XXXVIII/329/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyżew na lata 2023-2026 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2026	zrealizowana
50.	XXXVIII/330/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2023 rok	zrealizowana
51.	XXXIX/331/23	w sprawie nadania Honorowego Obywatelstwa Gminy Czyżew Księdzu kanonikowi Eugeniuszowi Krzysztofowi Sochackiemu	zrealizowana
52.	XL/332/23	w sprawie nadania Honorowego Obywatelstwa Gminy Czyżew Panu nadbrygadierowi Adamowi Koniecznemu	zrealizowana
53.	XLI/333/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz	zrealizowana

		niektórych innych należności pieniężnych gminy od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	
54.	XLI/334/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	zrealizowana
55.	XLI/335/23	w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Czyżewie	w trakcie realizacji
56.	XLI/336/23	w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej dla Powiatu Wysokomazowieckiego na realizację zadania pn. „Remont drogi powiatowej Nr 2084B Siennica Lipusy - Siennica Święchy” w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	zrealizowana
57.	XLI/337/23	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy nieruchomości z dotychczasowym dzierżawcą, której przedmiotem jest ta sama nieruchomość, w trybie bezprzetargowym na czas oznaczony	zrealizowana
58.	XLI/338/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyżew na lata 2023-2026 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2024	zrealizowana
59.	XLI/339/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2023 rok	zrealizowana
60.	XLII/340/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyżew na lata 2023-2026 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2024	zrealizowana
61.	XLII/341/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2023 rok	zrealizowana
62.	XLIII/342/23	w sprawie utworzenia Oddziału Żłobkowego w Gminnym Przedszkolu w Czyżewie oraz nadania mu statutu	w trakcie realizacji
63.	XLIII/343/23	w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Czyżew na rok budżetowy 2024	w trakcie realizacji
64.	XLIII/344/23	zmieniająca uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Czyżewie	w trakcie realizacji
65.	XLIII/345/23	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przejmowanej jako podstawa obliczania podatku rolnego na obszarze gminy w roku 2024	w trakcie realizacji
66.	XLIII/346/23	uchylająca uchwałę w sprawie określenia trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Czyżew na lata 2023-2030+ w tym trybu jej konsultacji	zrealizowana
67.	XLIII/347/23	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023-2026	zrealizowana
68.	XLIII/348/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2023 r.	zrealizowana
69.	XLIV/349/23	w sprawie uchwalenia planu pracy rady miejskiej na rok 2024	w trakcie realizacji
70.	XLIV/350/23	w sprawie akceptacji planu pracy komisji rewizyjnej na rok 2024	w trakcie realizacji

71.	XLIV/351/23	w sprawie akceptacji planów pracy stałych komisji rady miejskiej na rok 2024	w trakcie realizacji
72.	XLIV/352/23	w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyżew na lata 2024-2027	w trakcie realizacji
73.	XLIV/353/23	w sprawie uchwalenia budżetu gminy Czyżew na rok 2024	w trakcie realizacji
74.	XLIV/354/23	w sprawie Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych na rok 2024	w trakcie realizacji
75.	XLIV/355/23	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych na terenie Gminy Czyżew	w trakcie realizacji
76.	XLIV/356/23	w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej dla Powiatu Wysokomazowieckiego na realizację zadania pn. „Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2084B Siennica Święchy-Dąbrowa Nowa Wieś” w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	w trakcie realizacji
77.	XLIV/357/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzania poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz niektórych innych należności pieniężnych gminy od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	zrealizowana
78.	XLIV/358/23	zmieniająca uchwałę w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso	zrealizowana
79.	XLIV/359/23	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026	w trakcie realizacji
80.	XLIV/360/23	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023-2026	zrealizowana
81.	XLIV/361/23	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2023 rok.	zrealizowana

Plany i Programy – wykaz obowiązujących uchwał Rady Miejskiej w Czyżewie
(stan na 31.12.2023 r.)

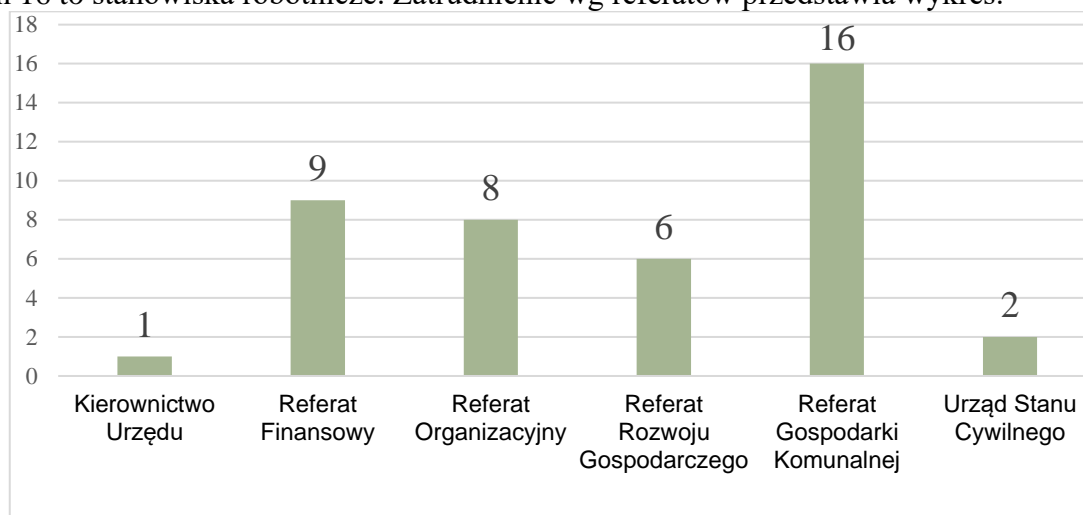
L.p.	Numer uchwały	sprawa
Planowanie przestrzenne		
1.	XXII/152/12 z dnia 3 października 2012 r. zm.: XXIX/218/18 z dnia 26 stycznia 2018 r.	w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czyżew
2.	VIII/42/07 z dnia 27 czerwca 2007r., zm.: XXVI/184/13 z dnia 15 marca 2013 r., XXIV/238/14z dnia 31 stycznia 2014 r., XXIX/219/18 z dnia 26 stycznia 2018 r.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miejscowości: Czyżew-Osada oraz części obszarów przyległych miejscowości: Czyżew-Stacja, Czyżew-Siedliska, Czyżew-Ruś Wieś, Czyżew-Złote Jabłko, Czyżew-Chrapki, Czyżew-Sutki o Ołdaki-Magna Brok,
3.	XXVII/195/13 z dnia 25 kwietnia 2013 r.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Czyżew – część I.

4.	XXX/228/18 z dnia 6 marca 2018 r.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obszaru miejscowości Czyżew w rejonie ul. Zarze-cze i ul. Zarębskiej
Rewitalizacja		
5.	XXX/231/18 z dnia 6 marca 2018 r.	w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
Zabytki		
6.	XIX/168/21 z dnia 11 maja 2021 r.	w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Czyżew na lata 2021-2024
Ochrona środowiska		
7.	XVII/112/12 z dnia 22 marca 2012 r.	w sprawie aktualizacji Programu usuwania azbe-stu z terenu Gminy Czyżew na lata 2011-2032
8.	XXXI/242/18 z dnia 29 marca 2018 r.	w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowi-ska dla Gminy Czyżew na lata 2017-2020 z per-spektywą do 2025 r.
Zaopatrzenie w wodę		
9.	XVII/155/21 z dnia 16 lutego 2021 r.	w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urzą-dzeń kanalizacyjnych
Mieszkania komunalne		
10.	XXXII/258/22 z dnia 1 grudnia 2022 r. zm.: XXXIV/283/23 z dnia 13 lutego 2023 r., XXXV/296/23 z dnia 29 marca 2023 r.	w sprawie wieloletniego programu gospodarowa-nia mieszkaniowym zasobem Gminy Czyżew na lata 2023 – 2027
Edukacja		
11.	XXXVI/305/23 z dnia 4 maja 2023 r.	w sprawie Lokalnego programu wspierania edu-kacji uzdolnionych dzieci i młodzieży z terenu Gminy Czyżew
Organizacje pozarządowe		
12.	Nr XXXII/257/22 z dnia 1 grudnia 2022 r.	w sprawie Programu współpracy Gminy Czyżew z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicz-nego i o wolontariacie na lata 2023-2025
Pomoc społeczna		
13.	XVI/142/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.	w sprawie Gminnej strategii rozwiązywania pro-blemów społecznych na lata 2021-2027
14.	XVI/143/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.	w sprawie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2026
15.	XVI/144/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.	w sprawie Gminnego programu wspierania ro-dziny i pieczy zastępczej na lata 2021-2023
16.	III/17/18 z dnia 19 grudnia 2018 r.	w sprawie uchwalenia gminnego wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
Profilaktyka		
17.	XXXIII/272/22 z dnia 20 grudnia 2022 r.	w sprawie Gminnego programu profilaktyki i roz-wiązywania problemów alkoholowych oraz prze-ciwdziałania narkomanii na rok 2023.

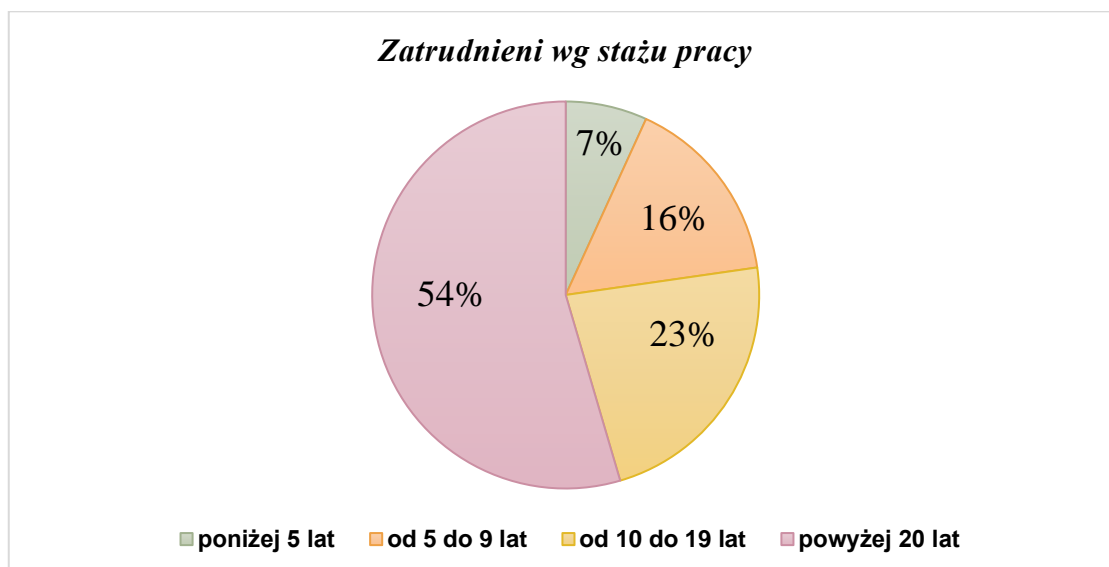
Zwierzęta		
18.	Nr XXXVII/318/23 z dnia 26 czerwca 2023 r.	w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czyżew w 2023 r.

1.9. Urząd Miejski

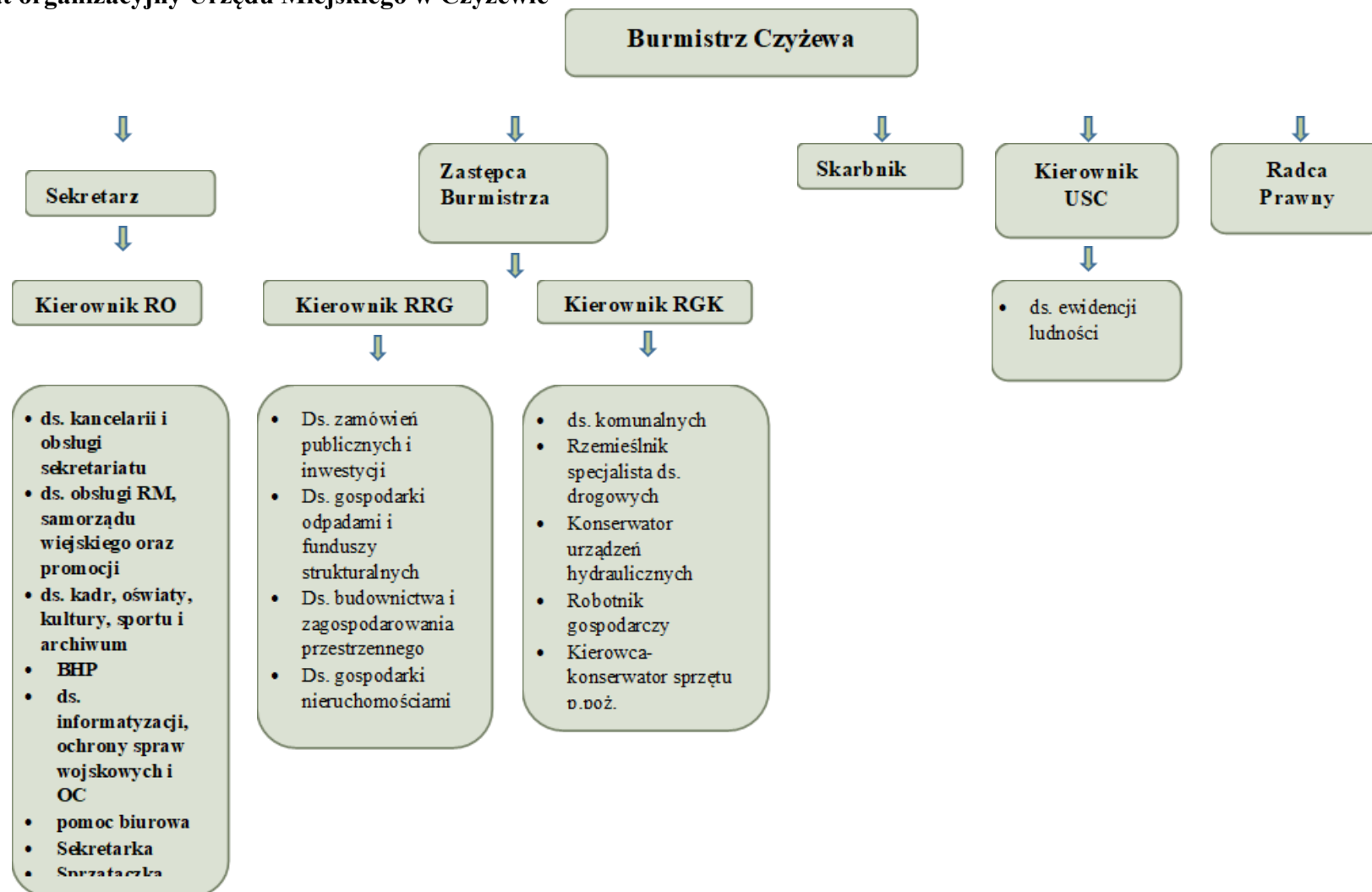
W Urzędzie Miejskim w Czyżewie stan zatrudnienia na dzień 31. 12. 2023 r. wynosił 42 osoby, w tym 16 to stanowiska robotnicze. Zatrudnienie wg referatów przedstawia wykres:

- 1) Kierownictwo Urzędu – Burmistrz – 1 osoba
- 2) Referat finansowy – 9 osób
- 3) Referat organizacyjny – 8 osób (w tym 1 na urlopie związanym z rodzicielstwem):
6 stanowisk urzędniczych i 2 stanowiska obsługi
- 4) Referat rozwoju gospodarczego – 6 osób
- 5) Referat gospodarki komunalnej – 13 osób (3 stanowiska urzędnicze + 14 stanowisk robotniczych)
- 6) Urząd Stanu Cywilnego – 2 osoby

Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Czyżewie

1.10. Jednostki organizacyjne Gminy Czyżew:

Biblioteka Publiczna Gminy Czyżew

Gminny Ośrodek Kultury w Czyżewie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie

Gminne Przedszkole w Czyżewie

Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Czyżewie

Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Pawła II w Rosochatem Kościelnym

Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Wielkiej

Szczegółowe sprawdzania z działalności każdej jednostki zawarte są w dalszej części raportu.

1.11. Sołectwa

Szczególną i coraz większą rolę w funkcjonowaniu samorządu pełną jednostki pomocnicze gminy, do których należą sołectwa. To dzięki zaangażowaniu osób w funkcjonowanie samorządu pomocniczego realizowane są zadania ogólnogminne oraz lokalne – wiejskie.

Struktura jednostek pomocniczych zbliżona jest do struktur gminy, w których funkcjonuje organ stanowiący w postaci zebrania wiejskiego oraz organ wykonawczy, czyli sołtys i rada sołecka.

Na terenie Gminy Czyżew utworzonych jest i funkcjonowało **46 sołectw**.

Wśród sprawujących funkcje sołtysów jest **10 kobiet i 36 mężczyzn**.

Osoby sprawujące funkcje sołtysa od ponad 30 lat: **Zdzisław Podbielski, Henryk Piętka, Stanisław Kamionowski i Mirosław Włostowski**.

WYKAZ SOŁTYSÓW GMINY CZYŻEW 2019-2024			
Lp.	Sołtys	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Dmochowski Tadeusz	Brulino-Piwki, Brulino-Koski	162
2.	Kuczewski Franciszek	Czyżew-Chrapki	32
3.	Bartela Agnieszka	Czyżew-Ruś-Kolonia	82
4.	Góralczyk Dariusz	Czyżew-Ruś-Wieś	125
5.	Tymińska Agnieszka	Czyżew-Siedliska	104
6.	Ślepowrońska Marzanna	Czyżew-Sutki	157
7.	Włostowski Mirosław	Dąbrowa - Cherubiny	114
8.	Mościcki Andrzej	Dąbrowa - Kity	20
9.	Dąbrowski Adrian	Dąbrowa - Michałki	118
10.	Kutyłowska Agnieszka	Dąbrowa - Nowa Wieś	136
11.	Sienicki Sławomir	Dąbrowa - Szatanki	15
12.	Biały Zbigniew	Dąbrowa Wielka	105
13.	Tomczuk Stanisław	Dmochy-Glinki	111
14.	Malinowski Bogdan	Dmochy-Mrozy	65
15.	Piórkowska Marta	Dmochy-Rodzonki	109
16.	Dmochowski Grzegorz	Dmochy-Wochy	106
17.	Dmochowski Adam	Dmochy-Wypychy	41
18.	Pawęczuk Anna	Godlewo-Kolonia	53
19.	Kossykowski Jan	Godlewo-Piętaki	33
20.	Krystosiak Wiesław	Stokowo-Bućki, Jażwiny-Koczoty	59
21.	Szepietowski Sławomir	Kaczyn-Herbasy	102
22.	Kaczyński Wojciech	Kaczyn Stary	145
23.	Zawistowska Barbara	Krzeczkowo- Gromadzyn	108
24.	Podbielski Zdzisław	Krzeczkowo Mianowskie	150
25.	Walczuk Tomasz	Krzeczkowo-Nowe Bieńki	88

26.	Godlewska Dorota	Krzczkowo-Stare Bieńki	25
27.	Drewnowski Józef	Krzczkowo-Szepielaki	45
28.	Nienałowski Krzysztof	Michałow Wielkie	84
29.	Murawska Alicja	Ołdaki-Magna Brok	106
30.	Kamianowski Stanisław	Rosochate Kościelne	354
31.	Jaźwiński Zenon	Rosochate Nartołty	57
32.	Jaźwiński Marek	Siennica-Klawy	42
33.	Godlewski Zdzisław	Siennica-Lipusy	50
34.	Dmochowski Mateusz	Siennica-Pietrasze	16
35.	Bogucki Józef	Sienica-Puziki	10
36.	Gnatowski Andrzej	Siennica-Szymanki	103
37.	Truszkowski Piotr	Siennica-Święchy	52
38.	Kossykowski Stanisław	Stokowo-Szerszenie	38
39.	Piętka Henryk	Szulborze-Kozy	57
40.	Kalinowska Marzena	Święck-Strumiany	49
41.	Kowalewski Wiesław	Zalesie Stare	61
42.	Kaczyński Tadeusz	Zalesie-Stefanowo	74
43.	Zaręba Jerzy	Zaręby-Bindugi	71
44.	Rawa Leonard	Zaręby-Góry Leśne	59
45.	Zaręba Krzysztof	Zaręby-Skórki	55
46.	Saniewski Zbigniew	Zaręby-Święchy	61
Ogółem wieś			3.765

2. Budżet gminy

2.1. Wykonanie budżetu

Budżet gminy na 2023 rok został uchwalony uchwałą Nr: XXXIII/271/22 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 20 grudnia 2022 roku. Dochody budżetu planowano w wysokości 54 200 000,00 zł, a wydatki w kwocie 60 620 000,00 zł. W ciągu roku budżet był zmieniany Uchwałami Rady i Zarządzeniami Burmistrza: 33 razy.

Po zmianach (wprowadzonych 9 uchwałami Rady miejskiej w Czyżewie i 24 zarządzeniami Burmistrza Czyżewa), na dzień 31 grudnia 2023 r. plan dochodów wyniósł 47 213 213,00 zł, wykonanie 49 505 988,75 zł, co stanowi - 104,86% w stosunku do planu. Natomiast wydatki planowano w kwocie 47 938 213,00 zł, a wykonano 42 837 662,47 zł, co stanowi – 89,36% do planu. Na dzień 31 grudnia 2023 r. Gmina posiada zadłużenie w kwocie 175 000,00 zł - jest to pożyczka w WFOŚiGW. W 2023 r. Gmina Czyżew nie udzieliła żadnych poręczeń i gwarancji.

2.2. Dochody budżetowe

Poziom zmian dochodów budżetu gminy na przestrzeni pięciu lat został przedstawiony poniżej.

Tabela 1.1. Dochody planowanie i wykonane oraz procent wykonania (w zł).

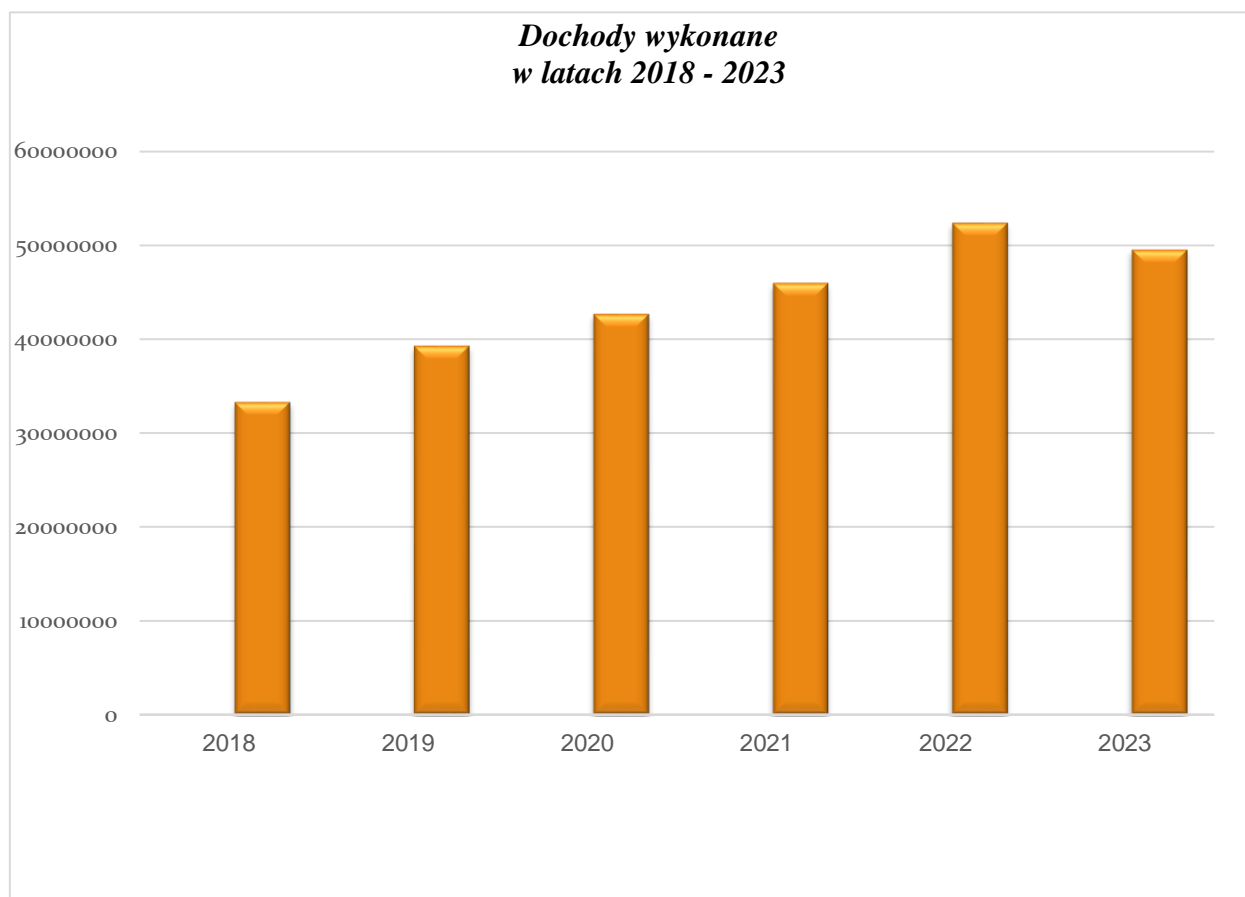
Poszczególne lata	Plan dochodów	Dochody wykonane	%
2018	34 617 000,00	33 269 321,13	96,11
2019	38 058 446,11	39 285 917,18	103,23
2020	38 011 372,86	42 650 904,16	112,21
2021	41 410 000,00	45 984 232,42	111,05
2022	54 623 549,18	52 403 263,99	95,94
2023	47 213 213,00	49 505 988,75	104,86

2.2.1 Wykonanie dochodów w roku 2023

Plan dochodów w roku 2023 został wykonany w sposób bardzo dobry.

Dochodami budżetu są: dochody własne, subwencje ogólne i wyrównawcze, udziały w podatku PIT, CIT, dotacje i środki pozyskane z innych źródeł.

Strukturę wykonania dochodów w budżecie gminy oraz poziom zmian na przestrzeni pięciu lat zostały przedstawione w tabeli nr 1.2 i nr 1.3.

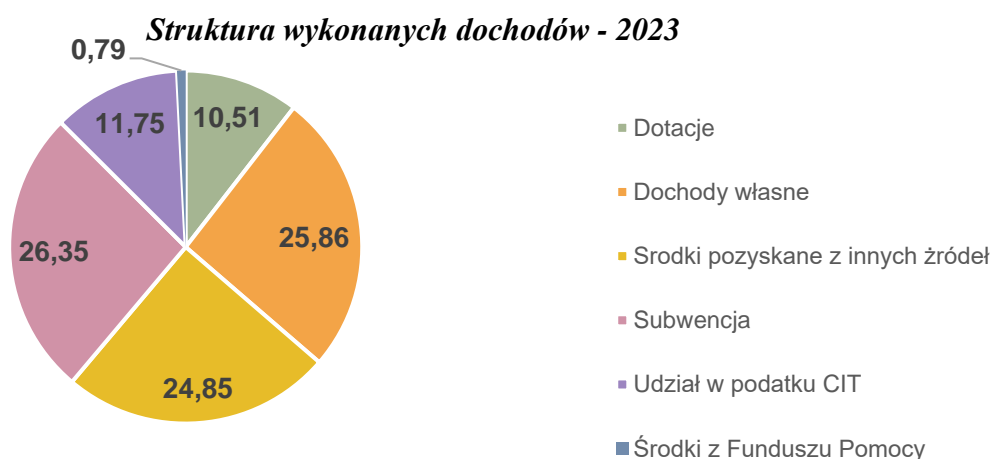
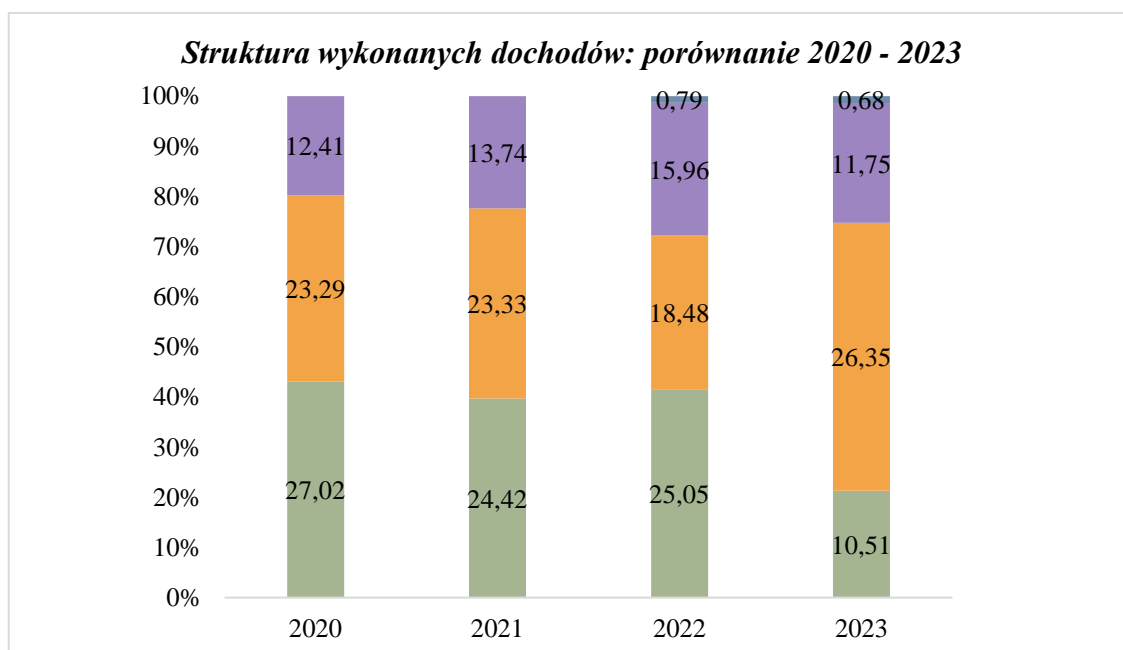

Tabela 1.2. Struktura wykonanych dochodów w latach 2018-2023 (w zł).

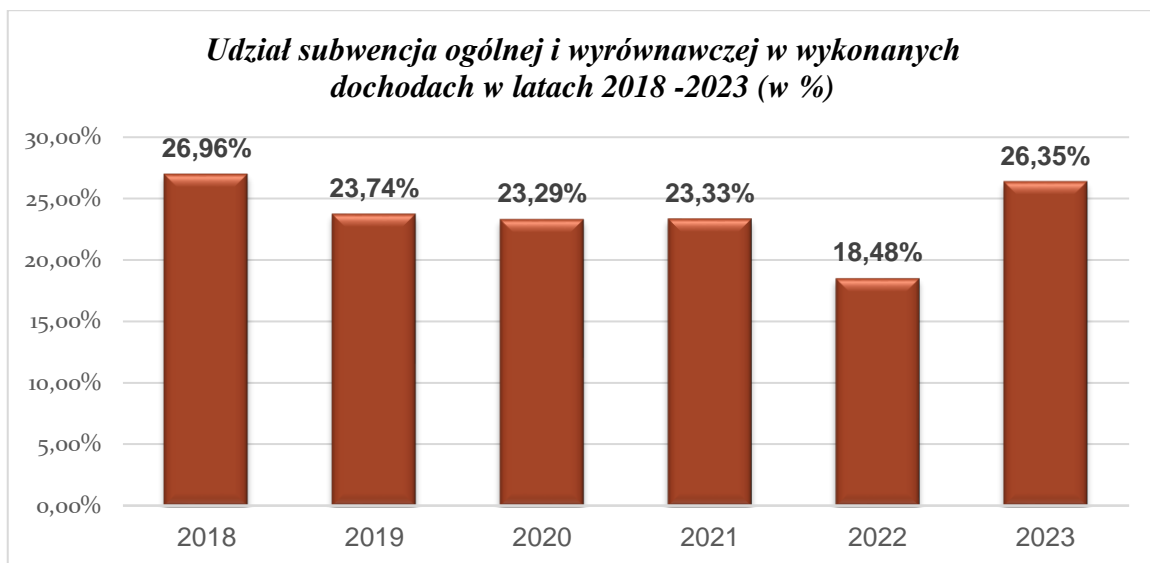
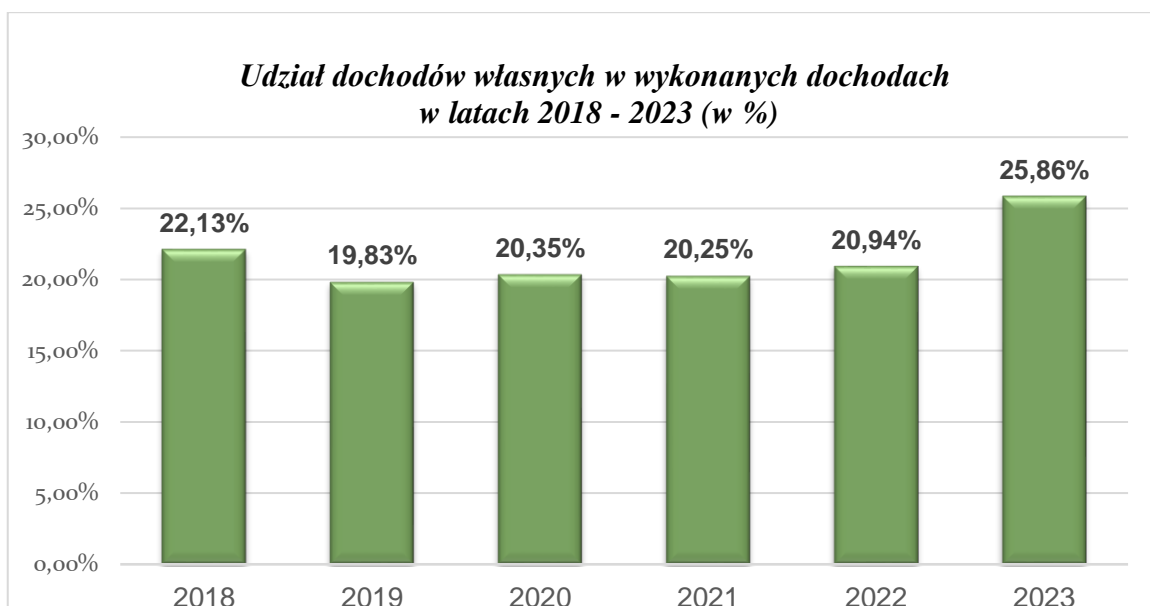
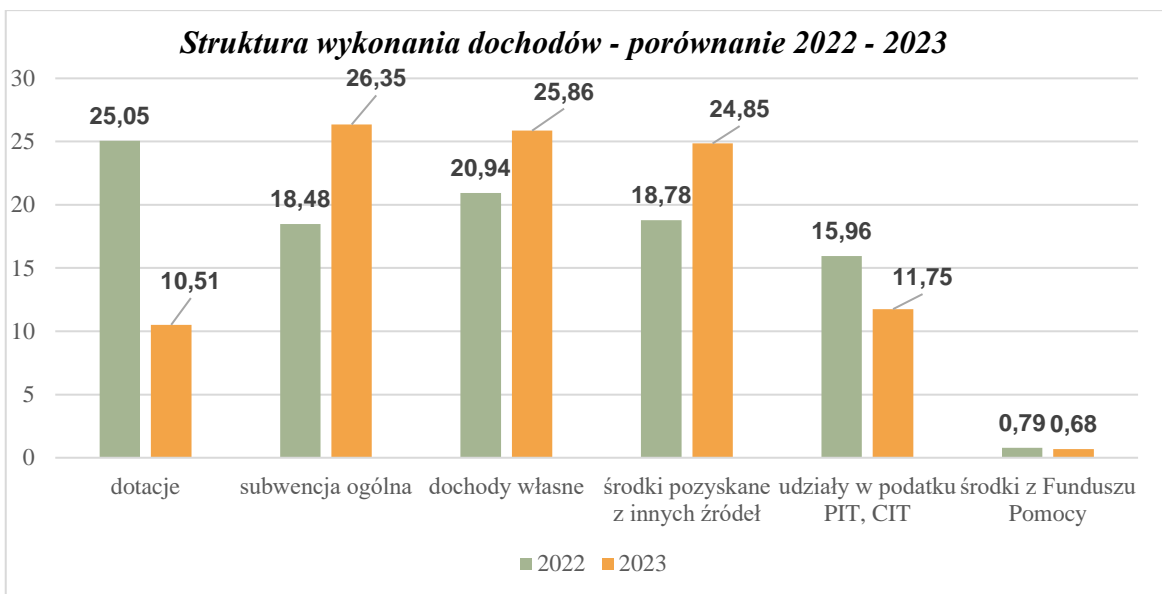
Lp.	Treść	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Dochody własne	7 361 290,46	7 788 888,94	8 679 601,49	9 313 153,17	10 974 620,80	12 800 809,00
2	Subwencja ogólna i wyrównawcza	8 968 155,00	9 327 292,00	9 933 819,00	10 726 498,00	9 685 929,00	13 047 106,45
3	Udziały w podatku PIT, CIT	4 527 630,60	5 213 799,04	5 293 605,13	6 317 383,20	8 363 931,00	5 818 517,00
4	Dotacje	8 529 226,10	10 031 497,80	11 523 390,79	11 229 880,61	13 128 256,07	5 201 251,84
5	Środki pozyskane z innych źródeł	3 883 018,97	6 924 439,40	7 220 487,75	8 397 317,44	9 839 057,83	12 299 866,73
6	Środki z Funduszu Pomocy	-	-	-	-	411 496,29	338 437,73

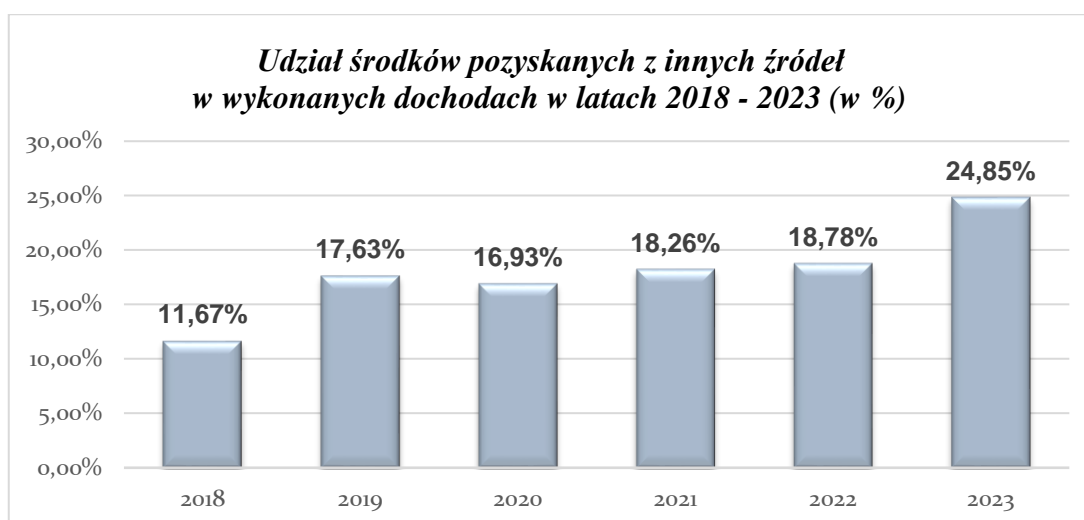
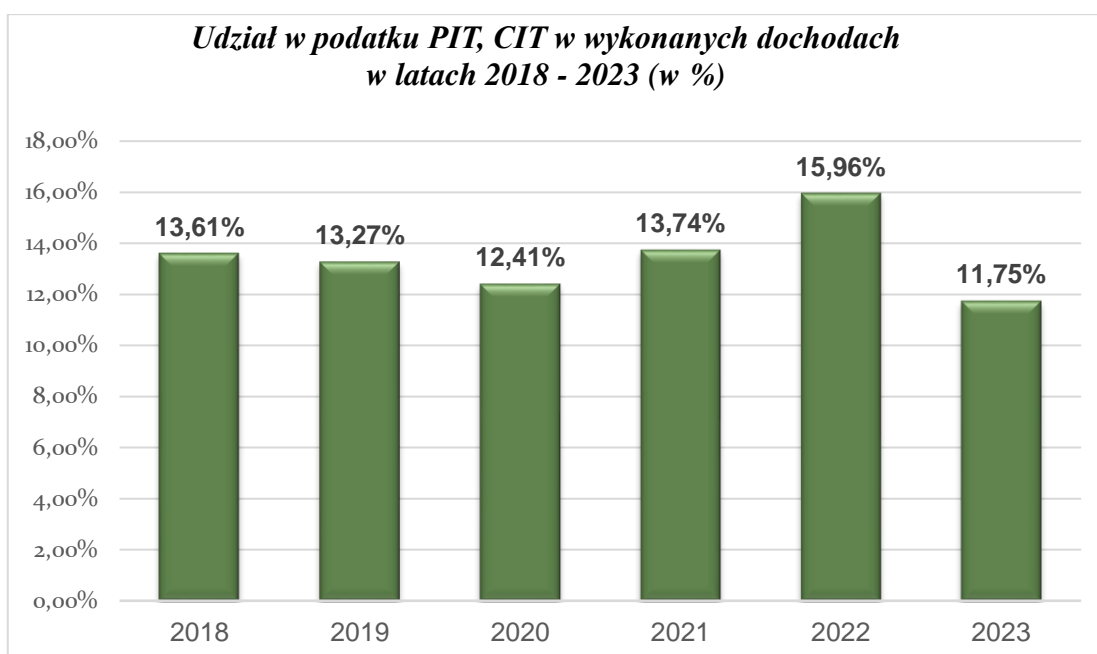
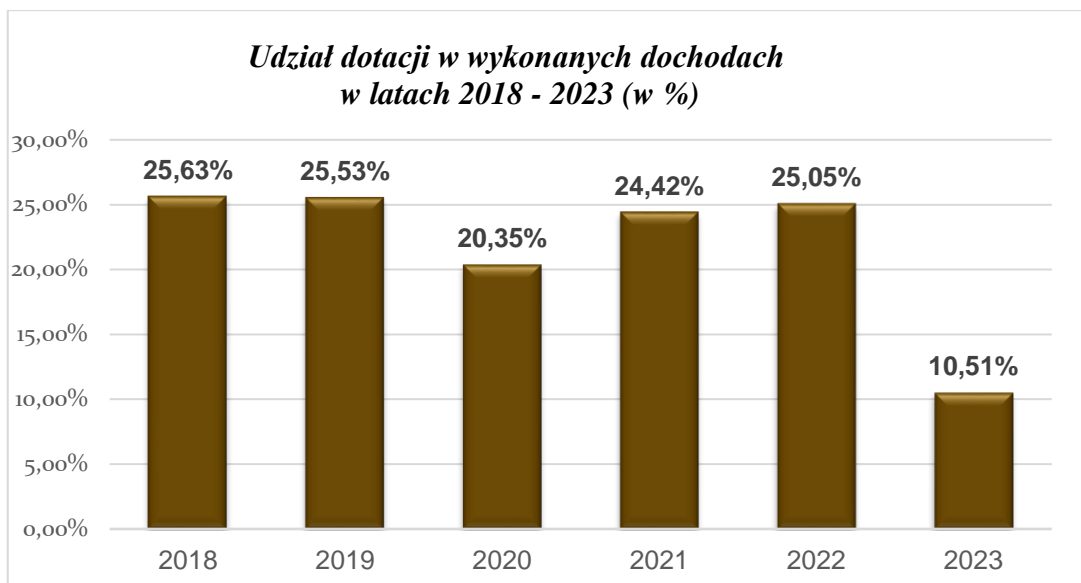
Tabela 1.3. Struktura wykonanych dochodów w latach 2018-2023 (w%).

Lp.	Treść	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Dochody własne	22,13	19,83	20,35	20,25	20,94	25,86
2	Subwencja ogólna i wyrównawcza	26,96	23,74	23,29	23,33	18,48	26,35
3	Udziały w podatku PIT, CIT	13,61	13,27	12,41	13,74	15,96	11,75
4	Dotacje	25,63	25,53	27,02	24,42	25,05	10,51
5	Środki pozyskane z innych źródeł	11,67	17,63	16,93	18,26	18,78	24,85
6	Środki z Funduszu Pomocy	-	-	-	-	0,79	0,68

W porównaniu z rokiem 2022 w wykonanych dochodach zwiększył się udział środkach pozyskanych z innych źródeł: z 18,78% na 24,85%, w dochodach własnych: z 20,94% do 25,86%. **Największy udział w dochodach gminy ma subwencja ogólna i wyrównawcza**, udział ten w 2023 r. wynosi **26,35% dochodów wykonanych**, na kolejnym miejscu znalazły się dochody własne, środki pozyskane z innych źródeł, udziały w PIT, CIT, dotacje oraz środki z Funduszu Pomocy.

Tabela 1.4. Dochody budżetowe w poszczególnych działach w latach 2018-2023 (w zł).

L.p.	Treść	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Rolnictwo łowiectwo	746 679,66	1 152 684,43	1 220 368,29	1 230 540,18	1.680.552,23	2.116.634,23
2.	Leśnictwo	1 996,75	2 007,16	2 223,85	2.227,28	3.037,40	3.658,40
3.	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 113 935,72	1 206 336,99	1 278 996,94	1 314 145,31	1 419 949,84	1 767 191,58
4.	Transport i łączność	2 012 775,69	4 399 583,14	1 189 253,32	4 502 924,02	307 504,35	7 182 237,21
5.	Gospodarka mieszkaniowa	689 626,15	604 953,84	332 494,85	903 760,91	5 826 286,65	864 164,88
6.	Działalność z zakresu geodezji i kartografii						8.472,91
7.	Informatyka	0,00	0,00	0,00	27 400,00	189 540,00	283 580,90
8.	Administracja publiczna	111 483,86	62 508,55	95 126,00	83 183,00	63 153,02	122 565,12
9.	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrona prawa oraz sądownictwa	60 844,54	58 980,70	50 139,00	4 842,00	1 327,00	72 776,00
10.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	72 681,09	25 000,00	25 000,00	18 000,00	15 000,00	31 721,65
11.	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	8 630 633,98	9 596 118,35	10 579 246,78	11 302 476,71	13 733 951,43	12 632 534,34
12.	Różne rozliczenia	9 036 385,98	9 361 134,38	14 502 951,14	14 022 503,68	10 337 211,66	13 997 968,30
13.	Oświata i wychowanie	832 868,09	773 032,99	607 928,49	1 007 781, 68	1 528 800,44	2 960 330,54
14.	Ochrona zdrowia	0,00	0,00	0,00	10 072,00	0,00	0,00
15.	Pomoc społeczna	462 028,59	644 579,97	490 736,63	582 019,71	2 421 531,58	660 453,88
16.	Pozostała działalność					5 719 311,98	9 191,59
17.	Edukacyjna opieka wychowawcza	96 613,00	69 964,06	59 408,00	36 275,00	41 557,00	21 954,42
18.	Rodzina	6 967 462,13	8 111 712,21	9 525 986,07	9 149 727,84	4 980 514,25	2 246 194,19
19.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 333 305,90	2 361 068,01	2 662 672,73	1 786 353,10	4 108 440,41	3 343 731,30
20.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	500 000,00	300 000,00	28 372, 07	0,00	21.647,58	0,00
21.	Obiekty sportowe						1 179 870,92
22.	Kultura fizyczna	600 000,00	556 252,40	0,00	0,00	3 947,17	0,00
RAZEM		33 269 321,13	39 285 917,18	42 650 904,16	45 984 232,42	52 403 263,99	49 505 988,75

W ostatnich pięciu latach struktura dochodów budżetowych gminy uległa korzystnym zmianom. Taka korzystna relacja wynika z możliwości pozyskiwania środków z budżetu państwa, co daje więcej możliwości stymulowania wzrostu dochodów poprzez środki zewnętrzne.

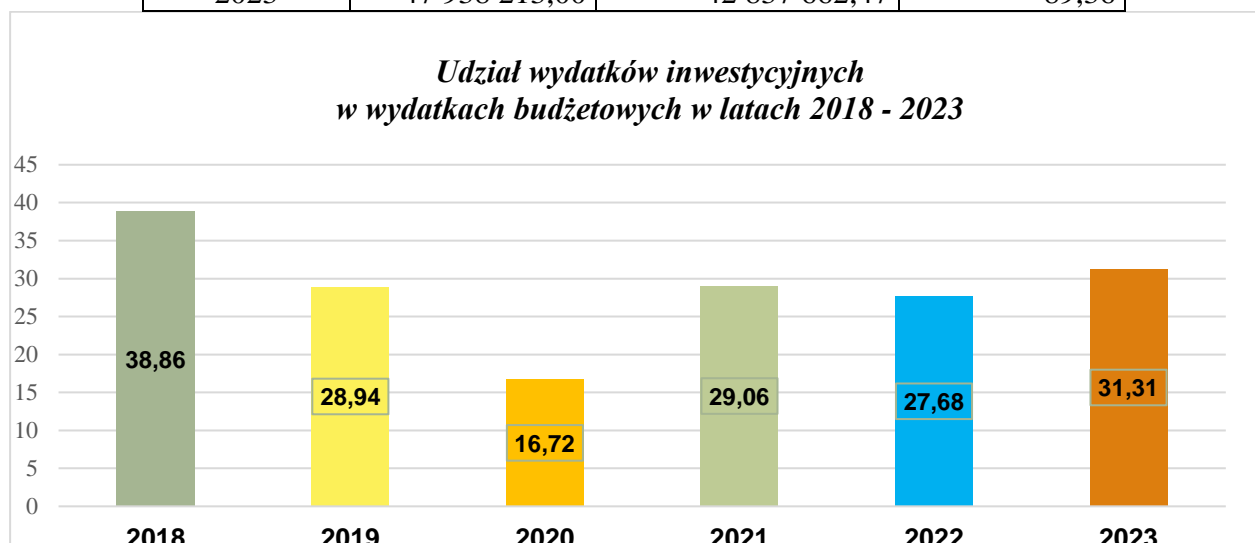
2.3. Wydatki budżetowe

Dynamika wydatków, czyli ich procentowa zmiana w stosunku do poprzedniego roku została przedstawiona w tabeli nr: 2.1.

Wydatki budżetowe w roku 2023 wyniosły ogółem 42 837 662,47 zł.

Tabela 2.1.

Poszczególne lata	Plan wydatków (w zł)	Wydatki wykonane (w zł)	% wykonania (w zł)
2018	40 750 000,00	37 935 584,96	93,09
2019	38 701 360,00	36 542 609,51	94,42
2020	38 671 652,79	35 627 053,41	92,13
2021	46 839 130,68	42 714 000,47	91,19
2022	57 848 549,18	49 944 707,51	86,34
2023	47 938 213,00	42 837 662,47	89,36

Tabela 2.2. Wydatki inwestycyjne na przestrzeni lat 2018 – 2023 (w zł) oraz udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetowych (w%)

ROK	Wydatki ogółem (w zł)	Wydatki inwestycyjne (w zł)	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetowych (w%)
2018	37 935 584,96	14 742 996,18	38,86
2019	36 542 609,51	10 573 990,73	28,94
2020	35 627 053,41	5 956 837,79	16,72
2021	42 714 000,47	12 412 688,53	29,06
2022	49 944 707,51	13 822 268,60	27,68
2023	42 837 662,47	13 412 294,09	31,31

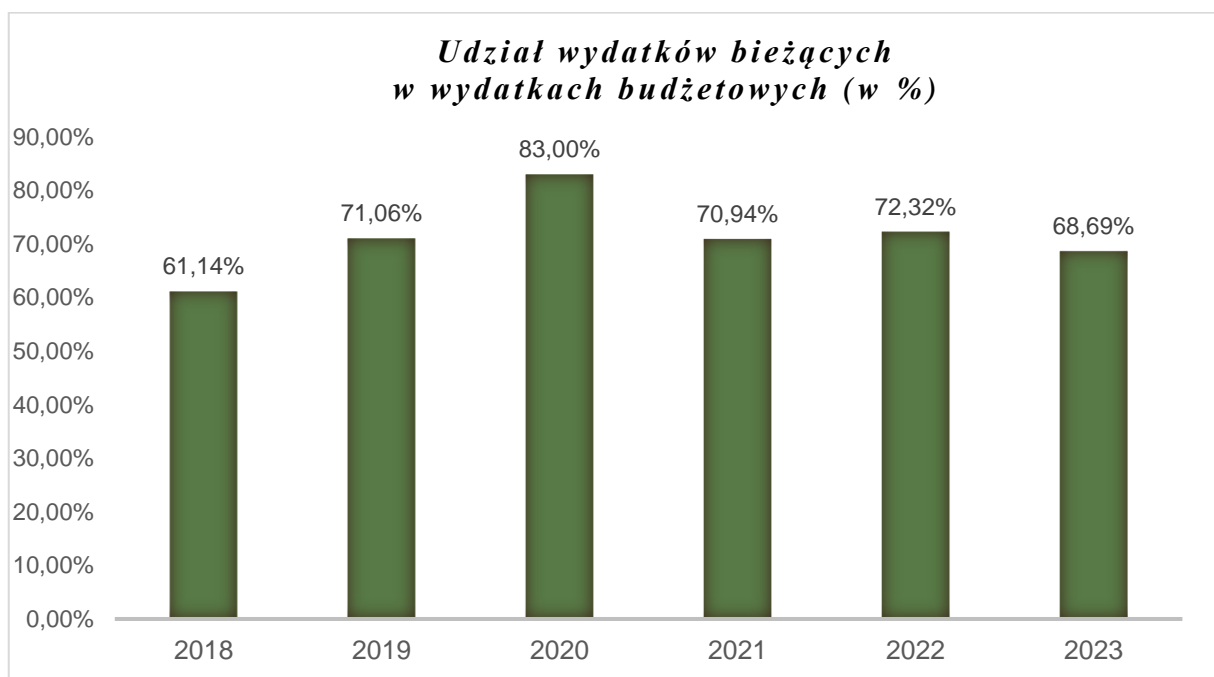
Poziom wydatków inwestycyjnych finansowanych z budżetu gminy wyniósł w 2023 roku 31,31%. Działalność inwestycyjna ukierunkowana była nie tylko na rozbudowę infrastruktury drogowej, wodociągowo – kanalizacyjnej, infrastruktury technicznej, ale też na infrastrukturę społeczną - w tym budowę budynku komunalnego przedszkola.

Wydatki inwestycyjne gminy były realizowane przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa. Korzystanie z dofinansowania ze środków unijnych, a także krajowych wymaga jednak posiadania w określonych kwotach własnych środków gminy.

Poziom wydatków inwestycyjnych finansowanych z budżetu gminy w latach 2018-2023 stanowił kolejno 38,86%, 28,94%, 16,72%, 29,06%, 27,68%, 31,31% wydatków wykonanych, co w porównaniu z wieloma gminami o podobnym charakterze jest wielkością znaczącą. Taki odsetek ogółu wydatków przeznaczonych na inwestycje świadczy o perspektywicznym charakterze budżetu gminy oraz wskazuje na prorozwojowy charakter gminy.

Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem świadczy o dużej samodzielności finansowej.

Poziom wydatków bieżących w porównaniu do całkowitych wydatków budżetowych gminy przedstawia tabela nr: 2.3.

Tabela 2.3. Wydatki bieżące na przestrzeni lat 2018-2023 (w zł) oraz procent wykonania

ROK	Wydatki ogółem (w zł)	Wydatki bieżące (w zł)	Udział wydatków bieżących w wydatkach budżetowych (w %)
2018	37 935 584,96	23 192 588,78	61,14
2019	36 542 609,51	25 968 618,78	71,06
2020	35 627 053,41	29 670 215,62	83,00
2021	42 714 000,47	30 302 660,13	70,94
2022	49 944 707,51	36 122 438,91	72,32
2023	42 837 662,47	29 425 368,38	68,69

W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki na finansowanie edukacji, pomocy społecznej i rodziny. Gmina ponosi również wydatki bieżące w zakresie gospodarki komunalnej, która obejmuje m.in. utrzymanie dróg, oświetlenie ulic, gospodarowanie odpadami, utrzymanie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarkę mieszkaniową, ochronę środowiska, utrzymanie zieleni.

2.3.1. Wykonanie wydatków budżetowych w latach 2018-2023

Tabela 2.4. Wydatki budżetowe w poszczególnych działach w latach 2018-2023 (w zł).

Lp.	Treść	2018	2019	2020	2021	2022	2023
a)	Rolnictwo łowiectwo	1 347 989,91	1 794 344,90	1 916 832,88	2 628 786,83	2 545 032 73	2 722 237,07
b)	Wytwarzanie, zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę						445 052,24
c)	Transport i łączność	8 558 771,60	6 565 657,30	7 513 929,68	10 641.610,05	5.115.929,73	5 511 885,20
d)	Gospodarka mieszkaniowa	260 911,88	236 170,37	224 450,64	2 158 891,82	2 736 081,60	2 305 187,68
e)	Działalność usługowa	47 985,87	10 980,00	11 600,00	36 960,00	12 600,00	16 170,00
f)	Informatyka	0,00	0,00	3 542,40	14 169,60	34 902,88	540 987,29
g)	Administracja publiczna	2 590 723,28	2 651 492,37	2 609 123,73	2 879 148,24	4 404 882,20	5 252 517,28
h)	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrona prawa oraz sądownictwa	60 844,54	58 980,70	50 139,00	4 842,00	1 327,00	72 776,00
i)	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	271 549,56	264 425,80	260 492,73	575 756,78	332 706,99	869 427,93
j)	Obsługa długu publicznego	1 011,01	10 492,72	24 459,85	17 001,36	14 454,18	15 472,62
k)	Oświata i wychowanie	7 735 976,87	8 508 612,98	8 158 068,66	9 354 611,75	12 417 956,94	16 433 628,81
l)	Ochrona zdrowia	252 893,58	107 771,45	112 134,99	131 316,13	192 799,14	207 190,73
m)	Pomoc społeczna	740 360,80	882 159,55	726 717,41	856 886,90	2 146 556,62	1 255 523,06
n)	Pozostała działalność					5 538 370,89	11 191,59
o)	Edukacyjna opieka wychowawcza	401 337,77	291 801,44	250 686,95	246 628,37	69 752,50	76 158,03
p)	Rodzina	7 058 710,67	8 166 183,30	9 582 955,62	9 184 289,15	5 025 990,67	2 317 913,70
q)	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 149 923,59	4 909 454,17	3 519 406,42	3 278 681,30	6 499 027,08	3 333 407,66
r)	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 553 921,56	1 529 719,41	558 381,76	578 278,12	712 395,88	1 230 201,17
s)	Kultura fizyczna	2 902 672,47	554 363,05	104 139,69	126 142,07	2 143 940,48	219 742,41
RAZEM		37 935 584,96	36 542 609,51	35 627 053,41	42 714 000,47	49 944 707,51	42 837 662,47

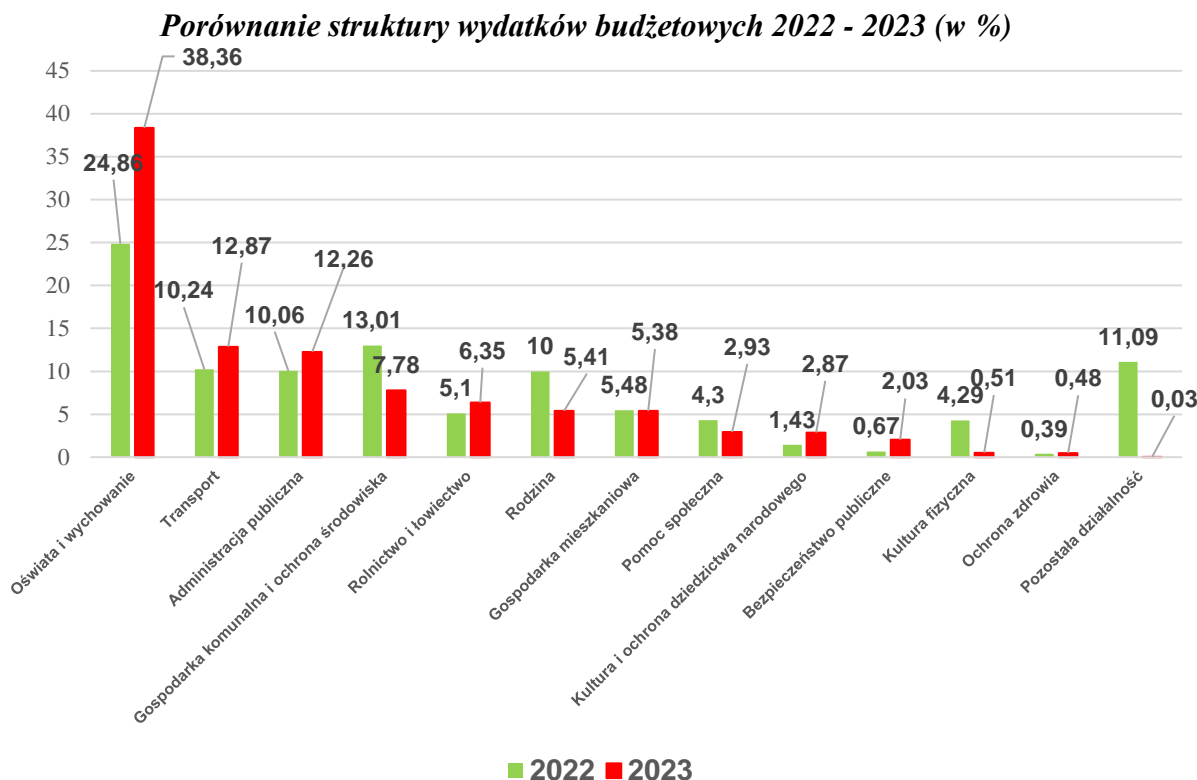
W porównaniu z rokiem 2022 zwiększył się znacznie w wydatkach budżetowych udział wydatków na urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrona prawa oraz sądownictwa (o 5 384,25%), informatykę (o 1 449,98%), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (o 72,68%). Zmniejszyły się zaś m. in. na kulturę fizyczną (o 89,75%), gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (o 48,71%).

Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez gminę. W wielkości poszczególných rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań powierzonych gminie do wykonania.

2.4. Zadłużenie gminy

Podstawowym celem polityki długu jest zaspokojenie potrzeb pożyczkowych gminy oraz minimalizowanie kosztów, obsługi zadłużenia. Zaciąganie pożyczek, kredytów jest niezbędne do sfinansowania zamierzeń rozwojowych.

2.4.1 Zadłużenie gminy w latach 2018–2023

Tabela 3.1. Kwota długu i obsługa długu w latach 2018-2023 (w zł)

Lp.	Treść	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Kwota długu gminy w zł.	232 086,11	875 000,00	700 000,00	525 000,00	350 000,00	175 000,00
2.	Obsługa długu w zł.	1 011,01	10 492,72	24 459,85	17 001,36	14 454,18	15 472,62

Budżet gminy w latach 2018-2023 był realizowany w sposób optymalny do istniejących możliwości. W realizowanych działaniach gospodarczych starano się w sposób możliwy do istniejących funduszy realizować potrzeby społeczności gminy. Udało się zrealizować szereg inwestycji i remontów. Przy realizacji budżetu dołożono wszelkich starań celem zyskania jak największych dochodów, natomiast wydatki dokonywane były zachowując ich celowość, legalność, rzetelność i oszczędność w gospodarowaniu środkami publicznymi.

W 2018 roku gmina podpisała z WFOŚ i GW umowę pożyczki na kwotę 875 000,00 zł, na dofinansowanie kosztów zadania „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej”, z czego na dzień 31.12.2019 r. wykorzystwała kwotę 875 000,00 zł. W 2023 roku gmina na spłatę długu przeznaczyła 175 000,00 zł. oraz 15 472,62 zł na spłatę odsetek. Zobowiązania Gminy Czyżew wobec WFOŚ i GW wynosiły na dzień 31. 12. 2023 r. 175 000,00 zł. Całkowitą spłatę zaplanowano na rok 2024.

3. Inwestycje

3.1. Zadania i zakupy inwestycyjne w 2023 r.

3.1.1. Zadania inwestycyjne

Na zadania inwestycyjne w 2023 r. wydatkowano **13 412 294,09 zł**, co stanowi 31,31% wszystkich wydatków budżetowych. Najwięcej wydatkowano na:

- budowę gminnego przedszkola – 3 002 642,67 zł,
- budowę dróg oraz sporządzenie niezbędnej dokumentacji – 3 781 596,87 zł,
- modernizację szkoły podstawowej w Rosochatem Kościelnym – 2 223 791,80 zł,
- budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego z niezbędną infrastrukturą techniczną w Czyżewie przy ul. Przemysłowej - 1 923 923,93 zł,
- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Czyżew – 1 035 413,30 zł,

W porównaniu z rokiem 2022 zwiększył się udział wydatków inwestycyjnych we wszystkich wydatkach budżetowych.

Zrealizowane w 2023 roku zadania inwestycyjne:

- Przebudowa drogi gminnej nr 108016B w Czyżewie: ul. Okrężna, ul. Niepodległości, ul. Wesoła,
- Przebudowa oraz ułożenie kostki brukowej na placu przy świetlicy wiejskiej w miejscowości Rosochata Kościelne,
- Dokumentacja projektowa dróg gminnych,
- Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Czyżew,
- Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Czyżew.

Do innych ważniejszych zadań, które zrealizowano w roku 2023 należą:

- Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Przemysłowej w Czyżewie,
- Modernizacja Szkoły Podstawowej w Rosochatem Kościelnym,
- Budowa przedszkola miejsko gminnego w Czyżewie,
- Urządzenie terenów rekreacyjnych w na terenie gminy Czyżew,
- Modernizacja placu zabaw przy ul. Zarzecze w Czyżewie,
- Ogrodzenie boiska sportowego w Rosochatem Kościelnym,
- Renowacja zabytkowej willi generała Roszkowskiego.

W 2023 r. na zakupy inwestycyjne wydatkowano kwotę 641 015,12 zł, w tym na zakupy inwestycyjne 556.015,12 zł, na potrzeby gospodarki komunalnej – 85 000,00zł

W ramach zakupów inwestycyjnych dokonano zakupów:

- kopiarki Kyocera T4052C – 12 000,00 zł,
- Serwera szyfrującego wraz z urządzeniem szyfrującym HSM i licencją z projektu „Cyfrowa gmina” – 57 015,12 zł,
- Nieruchomości gruntowej w miejscowości Czyżew nr 669/25 o powierzchni 0,0517 ha – 167 000,00 zł,
- Nieruchomości nr 447 o powierzchni 0,1193 ha wraz z budynkiem zabytkowym willa gen. Roszkowskiego w Czyżewie – 320 000,00 zł.

Na potrzeby gospodarki komunalnej zakupiono następujący sprzęt:

- Samochód Volkswagen Transporter T5 rok produkcji 2014 r. na kwotę 52 000,00 zł,
- Przyczepę dwuosiową typu tandem o ładowności 7 t marki Scan Agro Model: 33 000,00 zł.

Analiza przeprowadzona na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Czyżew za lata 2015-2020 obrazuje **stabilną sytuację finansową gminy**.

Szczegółowe sprawozdanie Burmistrza Czyżewa z wykonania budżetu Gminy Czyżew za 2023 r., tj. Zarządzenie Nr 627/24 z dnia 18 marca 2024 r. opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Czyżewie.

Poniżej przedstawiono szczegółowo wszystkie inwestycje zrealizowane w roku 2023:

1. Przebudowa dróg gminnych

W 2023 r. wykonano przebudowę wielu dróg i ulic oraz sporządzono niezbędną dokumentację na łączną wartość **3 781 596,87 zł**.

1) Przebudowa drogi gminnej nr 108016B w Czyżewie: ul. Okrężna, ul. Niepodległości, ul. Wesoła

Zadanie obejmowało:

- a) Przebudowę drogi gminnej Nr 108016B ul. Okrężna w Czyżewie: o długości 306,00 m, szerokość nawierzchni bitumicznej 6,00 m, długość chodnika 612,00 m, szerokość chodnika 2,00 m.

Inwestycja realizowana była ze środków własnych gminy oraz środków pozyskanych z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

- Wartość zadania - 2 085 883,93 zł w tym:

- Źródła finansowania:

- Środki pozyskane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - 1 140 375,14 zł
- Środki własne Gminy - 1 665 458,79 zł

W 2023 r. wydatkowano kwotę **2 063 063,00 zł**. Kwotę 22 820,93 zł, wydatkowano w 2022 r. na dokumentację techniczną.

- b) Przebudowę drogi gminnej Nr 108016B ul. Niepodległości w Czyżewie: o długości 115,00 m, szerokość nawierzchni bitumicznej 6,00 m, długość chodnika 230,00 m, szerokość chodnika 2,00 m.

Inwestycja realizowana była ze środków własnych gminy oraz środków pozyskanych z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

- Wartość zadania - 818 089,50 zł w tym:

- Źródła finansowania:

- Środki pozyskane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - 428 572,35 zł
- Środki własne Gminy - 389 517,15 zł

W 2023 r. wydatkowano kwotę **809 513,00 zł**. Kwotę 8 576,50 zł, wydatkowano w 2022 r. na dokumentację techniczną.

- c) Przebudowę drogi gminnej Nr 108016B ul. Wesoła w Czyżewie: o długości 148,00 m, szerokość nawierzchni bitumicznej 3,50 m do 5,50 m, długość chodnika 255,00 m, szerokość chodnika 2,00 m.

Inwestycja realizowana była ze środków własnych gminy oraz środków pozyskanych z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

- Wartość zadania - 787.123,44 zł

- Źródła finansowania:

- Środki pozyskane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - 551 553,99 zł
- Środki własne Gminy - 235 569,45 zł

W 2023 r. wydatkowano kwotę **776 085,87 zł**. Kwotę 11 037,57 zł, wydatkowano w 2022 r. na dokumentującą techniczną.

2) Przebudowa oraz ułożenie kostki brukowej na placu przy świetlicy wiejskiej w miejscowości Rosochata Kościelne o powierzchni 500,00 m².

Inwestycja realizowana była ze środków własnych gminy. Na zadanie wydatkowano w 2023 r. kwotę **70 110,00 zł**.

3) Dokumentacja projektowa dróg gminnych

Wykonano dokumentację techniczną na przebudowę i utwardzenie następujących dróg i ulic za łączną kwotę **62 825,00 zł**, w tym:

- przebudowa drogi gminnej nr: 107984 B Kaczyn Stary -Kaczyn Herbasy: 14 400,00 zł,
- rozbiórka istniejącego i budowa nowego mostu przez rz. Brok w miejscowości Krzczkowo Mianowskie w ciągu drogi gminnej nr 107988B wraz z niezbędnymi dojazdami - 2 300,00 zł,
- wykonanie zmian do projektu budowlanego: Zagospodarowanie centrum Czyżewa, ul. Cmentarna – 11 685,00 zł,
- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Dmochy Rodzonki – 34 440,00 zł.

2. Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Czyżew

W 2023 r. na inwestycje dotyczące uregulowania gospodarki wodno- ściekowej wydatkowano kwotę **1.035.413,30 zł** na następujące zadania:

1) Rozbudowa sieci wodociągowej na ul. Okrężnej, ul. Niepodległości, ul. Wesolej w Czyżewie

W ramach inwestycji przebudowano sieć wodociągowa z rur PE fi 110 mm: o długości 32,0 mb.

Inwestycję realizowała firma INŻYNIERIA LĄDOWA Bracia Jurczuk s.c. ul. Żwirki i Wigury 82, 17-100 Bielsk Podlaski. Przyłącza wodociągowe były wykonane przez pracowników gospodarki komunalnej. Inwestycja realizowana była ze środków własnych gminy.

W 2023 r. wydatkowano kwotę **98 614,53 zł**, w tym:

1. Przebudowa sieci wodociągowej na ul. Okrężnej w Czyżewie – 36 057,67 zł, odliczono podatek VAT w kwocie 6 674,58 zł;
2. Przebudowa sieci wodociągowej na ul. Wesolej w Czyżewie – 51 882,82 zł, odliczono podatek VAT w kwocie 9 604,65 zł;
3. Przebudowa sieci wodociągowej na ul. Niepodległości w Czyżewie – 10 674,04 zł, odliczono podatek VAT w kwocie 1 975,98 zł

2) Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Okrężnej, ul. Niepodległości w Czyżewie

W ramach inwestycji przebudowano sieć sanitarną na ul. Okrężnej i ul. Niepodległości w Czyżewie na łącznej długości 300 m sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej, w tym: na ul. Okrężnej -184,00 m i na ul. Niepodległości – 115,00 m.

Inwestycję realizowała firma INŻYNIERIA ŁĄDOWA Bracia Jurczuk s.c. ul. Żwirki i Wigury 82, 17-100 Bielsk Podlaski. Inwestycja realizowana była ze środków własnych gminy oraz środków budżetu Województwa Podlaskiego w ramach Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów.

a) Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Okrężnej w Czyżewie

- Wartość zadania - **371 987,60 zł:**

- Źródła finansowania:

- Środki budżetu Województwa Podlaskiego w ramach Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów - 305 219,90 zł

- Środki własne Gminy - 66 768,70 zł

W 2023 r. wydatkowano kwotę **371 987,60 zł**. Podatek VAT odliczono w kwocie 66.768,31 zł.

b) Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Niepodległości w Czyżewie

- Wartość zadania - **187 230,72 zł:**

- Źródła finansowania:

- Środki budżetu Województwa Podlaskiego w ramach Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów - 151 167,18 zł

- Środki własne Gminy - 120 462,41 zł

W 2023 r. wydatkowano kwotę **184 230,72 zł**. Podatek VAT odliczono w kwocie 33 063,54 zł. Kwotę 3 000,00 zł wydatkowano w 2022 roku.

3) **Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Czyżewie**

Zadanie polegało na modernizacji przepompowni ścieków na ul. Mazowieckiej i ul. Nurskiej w miejscowości Czyżew. Inwestycję realizowała firma HYDRO – Partner Sp. z o. o. z siedzibą w Lesznie, ul. Gronowska 4a. Inwestycja była realizowana ze środków własnych gminy oraz środków budżetu Województwa Podlaskiego w ramach Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów.

a) Modernizacja przepompowni ścieków na ul. Mazowieckiej w miejscowości Czyżew.

Zakres prac obejmował: dostawę pomp z osprzętem, dostawę kraty koszowej i żurawia słupowego, dostawę i montaż szafy sterowniczej, budowę oświetlenia terenu oraz dostawę wyposażenia hydraulicznego.

Wartość zadania wynosi **264 389,75 zł**

Źródła finansowania:

- Środki budżetu Województwa Podlaskiego w ramach Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów - 213 035,00 zł

- Środki własne Gminy - 51 534,75 zł

W 2023 r. wydatkowano kwotę **262 389,75 zł**. Podatek VAT odliczono w kwocie 47 095,15 zł. Kwotę 2 000,00 zł wydatkowano w 2022 roku.

b) Modernizacja przepompowni ścieków na ul. Nurskiej w miejscowości Czyżew.

Zakres prac obejmował: zakup wyposażenia zbiornika pompowni wraz z kompletną wymianą i montażem, montaż armatury, demontaż starej pokrywy zbiornika i montaż nowej, budowę oświetlenia przepompowni, wykonanie nowego ogrodzenia, dostawę i montaż szafy sterowniczej, dostawę pomp z osprzętem, dostawę i montaż kraty koszowej i żurawia słupowego.

- Wartość zadania wynosi **120 190,70 zł**

- Źródła finansowania:

- Środki budżetu Województwa Podlaskiego w ramach Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów - 95 800,00 zł
  - Środki własne Gminy - 24 390,70 zł
- W 2023 r. wydatkowano kwotę **118 190,70 zł**. Podatek VAT odliczono w kwocie 21 208,67 zł. Kwotę 2 000,00 zł wydatkowano w 2022 roku.

3. Pozostałe inwestycje gminne

3.1. W 2023 r. na pozostałe inwestycje gminne wydatkowano kwotę **7 330 838,80 zł**, w tym na zadania:

1) Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z niezbędną infrastrukturą techniczną w Czyżewie przy ul. Przemysłowej

Zakres zadania:

- Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego o trzech kondygnacjach nadziemnych i jedną podziemną oraz poddaszem nieużytkowym. Na trzech kondygnacjach przewidziano 26 lokali mieszkalnych,
- Zagospodarowanie terenu, utwardzenie terenu pod ciąg pieszy i pieszo – jezdne oraz parking z kostki brukowej,
- 28 miejsc postojowych: 27 miejsc o wymiarach 2,50 x 5,00 m oraz 1 miejsce dla osób niepełnosprawnych o wymiarach 3,60 x 5,00 m,
- Budowa ciągów pieszo – jezdnych, stanowiących połączenie budynku, parking i zjazd na ul. Przemysłową,
- Realizacja niezbędnych i urządzeń technicznych (przyłącza i instalacja: kanalizacji deszczowej, sanitarnej, wodociągowej, instalacji elektrycznej i teletechnicznej, instalacja oświetlenia zewnętrznego),
- Budowa oświetlenia terenu – łącznie 12 lamp wzdłuż ciągów pieszych oraz jezdnych, a także przy miejscach postojowych przy placu zabaw,
- Wykonanie placu zabaw wyposażonego w piaskownicę, huśtawkę, dwa bujaki, dwie ławki i kosz na śmieci, o powierzchni bezpiecznej, amortyzującej upadek z przyrządów zabawkowych.

Wydatki poniesione w okresie: 2015-2022 to kwota 4 449 957,63 zł, w 2023 roku wydatkowano kwotę **1 923 923,93 zł**. Zakończenie realizacji zadania nastąpiło w I kwartale 2023 r.

Koszt całkowity zadania wyniósł **6 373 881,56 zł**, w tym:

1. Budynek mieszkalny ul. Przemysłowa w Czyżewie - 5 015 887,11 zł;
2. Ułożenie kostki brukowej na placu przy budynku mieszkalnym przy ul. Przemysłowej w Czyżewie – 688 339,96 zł;
3. Plac zabaw przy budynku mieszkalnym ul. Przemysłowa w Czyżewie – 83 991,30 zł;
4. Oświetlenie uliczne przy budynku mieszkalnym ul. Przemysłowa w Czyżewie – 73 353,01 zł;

5. Przyłącza wodociągowe budynku mieszkalnego ul. Przemysłowa w Czyżewie – 20 979,06 zł;
6. Przyłącza kanalizacyjne budynku mieszkalnego – 47 234,71 zł;
7. Pompa ciepła – 278 847,35 zł;
8. Instalacja paneli fotowoltaicznych – 105 363,60 zł;
9. Instalacja kolektorów słonecznych – 59 885,46 zł.

2) **Modernizacja Szkoły Podstawowej w Rosochatém Kościelnem**

W ramach inwestycji wykonano kompleksowy remont sal lekcyjnych, klatek schodowych, szatni i łazienek. Wymieniono stolarkę drzwiową, instalacje elektryczną oraz instalację wodno – kanalizacyjną. W budynku została również wykonana instalacja alarmowa, nowa instalacja dzwonkowa. Prace wykonała firma P.P.H.U. AQUA BUD Stanisław Frączyk z Ostrowi Mazowieckiej, ul. Bursztynowa 2.

Koszt całkowity zadania wyniósł **2 223 791,80 zł**, poniesiony został w całości w 2023 r.:

- Źródła finansowania:
  - Rządowy Program polski Ład - 1 999 999,00 zł
  - Środki własne Gminy - 223 792,80 zł

3) **Budowa przedszkola miejsko gminnego w Czyżewie**

Przedmiotem zadania jest budowa przedszkola miejsko – gminnego z oddziałem żłobka, z zapleczem parkingowym, wewnętrznym układem komunikacyjnym i niezbędną infrastrukturą.

Zakres zadania obejmuje m.in:

- budowę budynku przedszkola i żłobka wraz z instalacją sanitarną i elektryczną wewnętrzną,
- budowę placu zabaw dla przedszkola i żłobka z tarasem do leżakowania,

- wyposażenie w obiekty małej architektury – ławki, kosze, urządzenia zabawowe na placach zabaw,
- budowę wewnętrznych ciągów komunikacyjnych – pieszych i jezdnych wraz z parkingami,
- budowę drogi pożarowej o nawierzchni utwardzonej i nawierzchni trawiastej wzmocnionej geokrata,
- budowę instalacji wewnętrznych instalacji kanalizacji sanitarnej z przepompownią i separatorem tłuszczów,
- budowę instalacji c.o. z wykorzystaniem kotła gazowego zasilanej z istniejącej sieci gazowej,
- budowę kanalizacji deszczowej z 2 zbiornikami przepływowymi podziemnymi,
- budowę sieci wodociągowej,
- budowę sieci elektrycznej wraz z oświetleniem terenu, telekomunikacji, gazowej
- instalację fotowoltaiczną na dachu budynku przedszkola miejsko-gminnego z oddziałem żłobka o mocy 24,03 kWp,
- instalację pomy ciepła,
- budowę miejsca gromadzenia odpadów stałych (śmietniki).

W 2023 roku poniesiono wydatki w kwocie **3 002 642,67 zł**, za roboty budowlane oraz opłatę przyłączeniową do sieci dystrybucji gazowej.

4) **Urządzenie terenów rekreacyjnych na terenie gminy Czyżew**

Zakres zadania: urządzenie terenów rekreacyjnych w miejscowości Siennica Święchy. W ramach inwestycji wykonano ogrodzenie placu zabaw ogrodzeniem panelowym z furtką wejściową. Wyrównano oraz wysypano piaskiem teren wokół obiektów małej architektury. Zamontowano następujące urządzenia:

- huśtawka „ważka”,
- huśtawka pojedyncza „bocianie gniazdo”,
- karuzela tarczowa czteroramienna,
- bujak na sprężynie,
- drabinka krzyżakowa ze ścianką wspinaczkową,
- zestaw ze zjeżdżalnią, ścianą wspinaczkową, belką balansującą i rurą strażacką,
- biegacz i wioślarz na pylonie,
- twister i rower na pylonie,
- 2 ławki z oparciem oraz kosz na śmieci.

Całkowity koszt zadania wyniósł **113 427,60 zł**. W 2023 r. wydatkowano kwotę 108 427,60 zł, kwotę 5 000,00 zł wydatkowano w 2022 r.

- Źródła finansowania:

- Środki budżetu Województwa Podlaskiego: Program Odnowa Wsi – Kreatywna Wieś

	- 29 993,00 zł
--	----------------
- Środki własne Gminy

	- 83 434,60 zł
--	----------------

5) **Modernizacja placu zabaw w miejscowości Czyżew ul. Zarzecze**

Zadanie inwestycyjne obejmowało modernizację placu zabaw w miejscowości Czyżew, ul. zarzecze. W ramach zadania zostały zamontowane:

- huśtawka pojedyncza „bocianie gniazdo”,
- drabinka krzyżakowa ze ścianką wspinaczkową.

Całkowity koszt zadania wyniósł **7 650,00 zł**.

6) Ogrodzenie boiska sportowego w Rosochatem Kościelnym

W ramach inwestycji wykonano montaż ogrodzenia oraz balustrad zewnętrznych na terenie boiska sportowego w Rosochatem Kościelnym. Ogrodzenie wykonano z przęseł paneli na słupkach z profili zamkniętych na cokole wykonanym z podmurówki betonowej o łącznej długości ogrodzenia ok. 20,00 mb i wysokości 2 - 2,50 m.

- Wartość zadania - **39 802,80 zł**

- Źródła finansowania
  - Środki własne Gminy

- 39 802,80 zł

7) Renowacja zabytkowej willi Generała Roszkowskiego w Czyżewie

W 2023 r. poniesiono wydatki w kwocie 24 600,00 zł za wykonanie ekspertyzy mykologiczno – budowlanej zabytkowej willi przy ul. Mazowieckiej w Czyżewie, wpisanej do rejestru zabytków.

Szczegółowo wszystkie poniesione wydatki inwestycyjne przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj zadania: Własne				
Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Plan	Wykonanie	Realizacja (w %)
Rodzaj zadania: Własne				
1.	Rozbudowa wodociągów gminy Czyżew	40 000,00	0,00	0,00
2	Przebudowa sieci wodociągowej: ul. Okrężna, ul. Niepodległości, ul. Wesoła w Czyżewie	100 000,00	98 614,53	98,61
3	Przebudowa dróg gminnych	1 090 000,00	70 110,00	6,43
4	Przebudowa drogi gminnej nr 108016B ul. Okrężna, ul. Niepodległości, ul. Wesoła w Czyżewie	3 650 000,00	3 648 661,87	99,96
5	Przebudowa drogi gminnej nr 107984B Kaczyn Stary – Kaczyn-Herbasy	15 000,00	14 400,00	96,00
6	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Dmochy-Rodzonki	40 000,00	34 440,00	86,10
7	Rozbiórka istniejącego i budowa nowego mostu przez rz. Brok w m. Krzyczkovo Mianowskie w ciągu drogi gminnej nr 107988B wraz z niezbędnymi dojazdami	10 000,00	2v300,00	23,00
8	Przebudowa drogi gminnej : ul. Duży Rynek w Czyżewie: Etap II 2024 - 2025	15 000,00	11 685,00	77,90
9	Zakup i montaż wiat przystankowych na terenie gminy Czyżew	15 000,00	0,00	0,00
10	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z niezbędną infrastrukturą techniczną w Czyżewie przy ul. Przemysłowej	1 955 728,69	1 923 923,93	98,37

11	Zakup nieruchomości	167 000,00	167 000,00	100,00
12	Projekt „Cyfrowa gmina”	57 015,12	57 015,12	100,00
13	Zakupy inwestycyjne do Urzędu Miejskiego	30 000,00	12 000,00	40,00
14	Modernizacja Szkoły Podstawowej w Rosochatem Kościelnem	2 225 000,00	2 223 791,809	99,95
15	Budowa przedszkola miejsko-gminnego w Czyżewie z funkcją żłobka	3 002 642,67	3 002 642,67	100,00
16	Wydatki inwestycyjne: monitoring wizyjny	210 000,00	0,00	0,00
17	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w gminie Czyżew	550 000,00	379 867,05	69,07
18	Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Czyżew: ul. Niepodległości, ul. Okrężna, ul. Wesoła	600 000,00	556 931,72	92,82
19	Zakupy inwestycyjne: Zakup pomp do przepompowni w gminie Czyżew	200 000,00	0,00	0,00
20	Zakupy inwestycyjne do gospodarki komunalnej	85 000,00	85 000,00	100,00
21	Budowa oświetlenia ulicznego w gminie Czyżew	50 000,00	0,00	0,00
22	Urządzenie terenów rekreacyjnych na terenie gminy Czyżew	170 000,00	116 077,60	68,28
23	Zakupy inwestycje	30 000,00	0,00	0,00
24	Zakup nieruchomości – zabytkowa willa gen. Roszkowskiego	320 000,00	320 000,00	100,00
25	Renowacja zabytkowej willi gen. Roszkowskiego	25 000,00	24 600,00	98,40
26	Ogrodzenie boiska sportowego w Rosochatem Kościelnem	40 000,00	39 802,80	99,51
Razem		14 692 386,48	12 788 864,09	87,04
Rodzaj zadania: Porozumienia JST				
27	Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę i rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 690 na odcinku Czyże – granica województwa	15 000,00	15 000,00	100,00
28	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2084B na odcinku Siennica-Święchy – Dąbrowa-Nowa Wieś	50 430,00	50 430,00	100,00
29	Komenda Powiatowa Policji: z przeznaczeniem na zakup samochodu policyjnego	6 000,00	6 000,00	100,00
Razem		71 430,00	71 430,00	100,00
Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych				
30	Ochotnicza Straż Pożarna Czyżew: z przeznaczeniem na zakup samochodu strażackiego wraz z wyposażeniem	550 000,00	550 000,00	100,00
31	Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego: pomoc finansowa na zakup autobusu, który będzie przeznaczony na rzecz Podlaskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Winnicy	2 000,00	2 000,00	100,00
Razem		552 000,00	552 000,00	100,00
OGÓLEM		15 315 816,48	13 412 294,09	87,57

3.1.2. Zakupy inwestycyjne

W 2023 r. na zakupy inwestycyjne wydatkowano kwotę **641 015,12 zł**, w tym:

1) Zakupy inwestycyjne **556 015,12 zł**:

1. Kopiarka Kyocera T4052C – 12.000,00 zł Serwer cyfrujący wraz z urządzeniem szyfrującym HSM i licencją z projektu „Cyfrowa gmina” -57 015,12 zł;
2. Nieruchomość gruntowa położona w miejscowości Czyżew oznaczona nr 669/25 o powierzchni 0,0517 ha – 167 000,00;

3. Nieruchomość oznaczona nr 447 o powierzchni 0,1193 ha wraz z zabytkowym budynkiem Willa gen. Roszkowskiego – 320 000,00 zł;
- 2) Na potrzeby gospodarki komunalnej **85 000,00 zł**:
  1. Samochód Volkswagen Transporter T5 rok produkcji 2014 – 52 000,00 zł;
  2. Przyczepa dwuosiowa typu tandem o ładowności 7 t marki Scan Agro Model – 33.000 zł.

3.1.3. Współfinansowanie zadań inwestycyjnych

W 2023 r. na współfinansowanie zadań inwestycyjnych wydatkowano kwotę **623 430,00 zł**, w tym na zadanie:

- 1) Dotacja dla Województwa Podlaskiego na opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 690 na odcinku Czyżew – granice województwa – **15 000,00 zł**.

Gmina udzieliła Województwu Podlaskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 690 na odcinku Czyżew – granice województwa w kwocie 15 000,00 zł. Całkowity koszt zadania wynosił – 847 219,80 zł.

- 2) Dotacja dla Powiatu Wysokomazowieckiego z przeznaczeniem na modernizację dróg powiatowych: **50 430,00 zł**.

Gmina udzieliła Powiatowi Wysokomazowieckiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na przebudowę i rozbudowę drogi powiatowej Nr 2084B na odcinku Siennica Święchy –Dąbrowa Nowa Wieś w kwocie 50 430,00 zł. Umowa została podpisana w dniu 20 grudnia 2023 r., w której gmina zobowiązała się udzielić pomoc finansową w kwocie 2 493 237,27 zł: w 2023 r. kwotę 50 430,00 zł, oraz w 2024 r.– 2 442 807,27 zł. Całkowity koszt zadania wynosił: 11 586 474,54 zł.

- 3) **Dotacja dla Komendy Powiatowej Policji: 6 000,00 zł**.

W dniu 28 kwietnia 2023 r. zostało podpisane porozumienie z Komendantem Wojewódzkim policji w Białymstoku o dofinansowanie zakupu samochodu służbowego Policji na użytek Komendy Powiatowej Policji w Wysokim Mazowieckiem w kwocie 6 000,00 zł. Zakupiono samochód marki KIA Sportage 1,6T, rok produkcji 2023.

- 4) **Dotacja dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Czyżewie: 550 000,00 zł**.

W dniu 16 maja 2023 r. została podpisana umowa o przekazanie dotacji dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Czyżewie na dofinansowanie zakupu ciężkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego. Zadanie zostało zrealizowane za kwotę 1 549 923,00 zł, w tym gmina Czyżew dofinansowała 550 000,00 zł.

- 5) **Dotacja dla Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego.**

W dniu 27 grudnia 2023 r. została podpisana umowa o przekazanie dotacji dla Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego na zakup autobusu na rzecz Podlaskiej Agencji Regionalnego w Winnicy (Ukraina). Zadanie zostało zrealizowane, gmina udzieliła dotacji w wysokości 2 000,00 zł

Na zadania inwestycyjne w 2023 r. planowano przeznaczyć kwotę 15 315 816,48 zł, co stanowi 31,95% planowanych wydatków, a wydatkowano kwotę **13 412 294,09 zł**, co stanowi **31,31%** wykonanych wydatków.

3.2. Inwestycje dofinansowane ze źródeł zewnętrznych

W roku 2023 Gmina Czyżew pozyskała ze źródeł zewnętrznych **12 299 866,73** zł na realizację różnych zadań, co stanowi 24,85% dochodów wykonanych, co umożliwiło realizację różnych zadań.

W 2023 roku najwyższa wartość dofinansowania w kwocie 6 735 815,37 zł, co stanowi 54,76% wszystkich uzyskanych ze źródeł zewnętrznych środków, uzyskana została ze środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Powyższy wykres przedstawia porównanie ilości środków wykorzystanych z Krajowego Funduszu Dróg na przestrzeni lat 2021–2023.

ZADANIA DOFINANSOWANE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Koszt całkowity zadania	Kwota dofinansowania: z umowy	Kwota dofinansowania, która wpłynęła w 2023 r.	Źródła dofinansowania
1.	Rekompensata z tytułu utraconych przychodów ze stosowania ulg w transporcie publicznym	192 766,00	192 766,00	192 766,00	Środki z budżetu Województwa Podlaskiego: publiczny transport zbiorowy
2.	Przewóz autobusowy o charakterze użyteczności publicznej	235 438,00	235 438,00	235 438,00	Środki z budżetu Województwa Podlaskiego Fundusz rozwoju przewozów autobusowy o charakterze użyteczności publicznej
3.	Remont drogi gminnej w miejscowości Siennica-Gizy	1 689 653,99	1 013 792,39	1 013 792,39	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
4.	Remont drogi gminnej w miejscowości Stokowo Szerszenie	1 407 932,51	844 759,50	844 759,50	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
5.	Remont drogi gminnej w miejscowości Krzeczkowo-Gromadzyn	985 419,73	591 251,83	591 251,83	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
6.	Przebudowa drogi gminnej nr: 108016B - ul. Okrężna, Niepodległości oraz ul. Wesoła w Czyżewie	4 240 879,07	2 120 501,48	2 120 501,48	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

7.	Budowa drogi dla pieszych i rowerów przy ul. Apoznańskich w Czyżewie	263 170,89	210 536,71	210 536,71	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
8.	Budowa i przebudowa drogi gminnej w miejscowości Dmochy-Rodzonki	3 258 289,10	1 954 973,46	1 954 973,46	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
9.	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z niezbędną infrastrukturą techniczną w Czyżewie przy ul. Przemysłowej	7 290 686,32	6 197 083,37	270 909,22	Bank Gospodarstwa Krajowego : środki Funduszu Dopłat Tworzenia Lokali Mieszkalnych
10.	Rozwój e-usług w gminach Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego	283 580,90	283 580,9	283 580,9	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Działanie 8.1b. Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektryczną
11.	Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego i umundurowania z przeznaczeniem dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	23 000,00	23 000,00	23 000,00	Środki z budżetu Województwa Podlaskiego: pomoc finansowa w formie dotacji celowej : Urząd Marszałkowski
12.	Program priorytetowy: Czyste powietrze	35 000,00	35 000,00	30 210,03	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
13.	„Aktywna tablica”: szkoła Podstawowa w Rosochatem Kościelnym	35 000,00	28 000,00	28 000,00	Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024
14.	Modernizacja Szkoły Podstawowej w Rosochatem Kościelnym	2 223 791,00	2 000 000,00	1 999 999,00	Rządowy Fundusz Polski Ład
15.	Projekt pn.: Poznajemy Polskę		6 600,00	6 600,00	Środki w ramach przedsięwzięcia Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej: Poznajemy Polskę
16.	Projekt: Lekcja o finansach	8 600,00	6 880,00	6 880,00	Program Ministerstwa finansów
17. W	Projekt : Wspieramy rozwój usług opiekuńczych	452 483,75	426 333,75	61 548,25	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej VII. Poprawa spójności społecznej , Działania 7.2 Realizacja usług społecznych
18.	Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Niepodległości i ul. Okrężna w Czyżewie oraz modernizacja przepompowni ścieków przy ul. Mazowiecka i ul. Nurska w Czyżewie	850 000,00	760 465,02	760 465,02	Środki z budżetu Województwa Podlaskiego: pomoc finansowa w formie dotacji celowej: Urząd Marszałkowski
19.	Instalacje dedykowane odnawialnym źródłom energii na budynkach użyteczności publicznej Gminy Czyżew	1 411 228,2	1 036 227,18	505 567,32	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 ,Osi Priorytetowej V. Gospodarka niskoemisyjna, Działania Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii
20.	Urządzenie terenów rekreacyjnych plac zabaw w miejscowości Siennica Święchy	70 060,8	29 993,00	29 993,00	Program odnowy wsi województwa podlaskiego - Kreatywna Wieś
21.	Budowa obiektu sportowego w Rosochatem Kościelnym	1 942 174,37	1 179 870,92	1 179 870,92	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 ,Osi

					Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działania 8.6. Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego
22.	Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag	64 800,00	60 000,00	0,00	Środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Razem		26 963 954,63	19 237 053,51	12 287 903,03	xxx

4. Grunty i nieruchomości gminne

4.1. Grunty

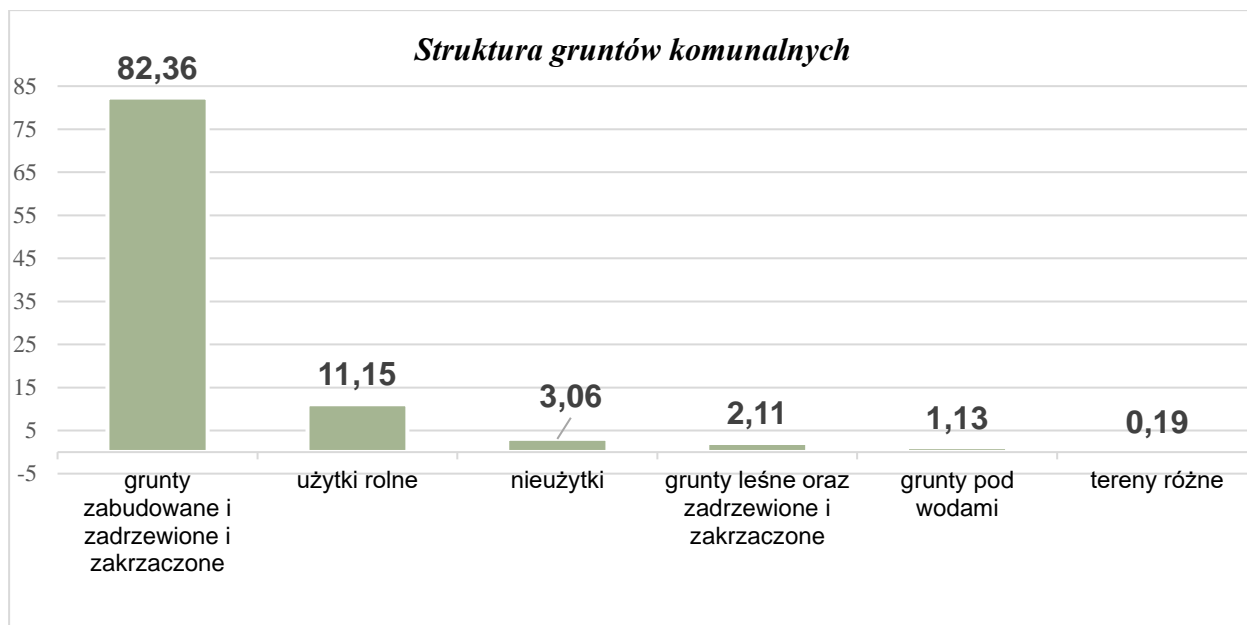
Zasady gospodarowania gminnymi nieruchomościami określa ustawa o gospodarce nieruchomościami oraz częściowo ustawa o samorządzie gminnym. Podstawowym składnikiem mienia gminy jest zasób nieruchomości, w skład którego wchodzi nieruchomości gruntowe oraz lokale i budynki, o ile stanowią one odrębny od gruntu podmiot własności.

Prawidłowa gospodarka nieruchomościami to wykorzystywanie nieruchomości gminnych w celu realizacji zadań publicznych a także działalności na rzecz społecznego i gospodarczego rozwoju gminy.

Łączna powierzchnia gruntów komunalnych wynosi 320,7467 ha, z tego:

1. użytki rolne - 30,1232 ha
2. grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzaczone - 6,8196 ha
3. grunty zabudowane i zadrzewione i zakrzaczone - 269,1612 ha
  - w tym:
    - a. tereny mieszkaniowe - 2,7187 ha
    - b. tereny przemysłowe - 1,9161 ha
    - c. inne tereny zabudowane - 13,5173 ha
    - d. zurbanizowane tereny niezabudowane - 0,1798 ha
    - e. tereny rekreacyjne – wypoczynkowe - 6,0237 ha
    - f. użytki kopalniane - 1,9460 ha
    - g. tereny komunikacyjne - 242,8596 ha
      - w tym:
        - drogi - 242,0773 ha
        - inne tereny komunikacyjne - 0,3144 ha
        - grunty przeznaczone pod drogi publiczne lub linie kolejowe - 0,4679 ha
4. nieużytki - 10,6363 ha
5. grunty pod wodami - 3,3874 ha
6. tereny różne - 0,6190 ha

Grunty przekazane w użytkowanie wieczyste: 6,4633 ha.

4.2. Zasób mieszkaniowy gminy

Aktualny stan zasobów mieszkaniowych gminy oraz ogólna ocena stanu technicznego lokali:

1) budynki i lokale mieszkalne:

Lp.	Lokalizacja lokali	Liczba lokali	Powierzchnia w m ²	Stan techniczny
1.	Czyżew, ul. Zarzecze 12/7	1	59,64	bardzo dobry
2.	Czyżew, ul. Zarzecze 15	2	111,00	słaby
3.	Czyżew, ul. Polna 3	1	96,00	dobry
4.	Czyżew, ul. Kusocińskiego 55	1	51,00	słaby
5.	Czyżew, ul. Polna 5B (budynek Ośrodka Zdrowia)	1	44,95	bardzo dobry
6.	Rosochate Kościelne ul. Wierzbowa 8	2	112,00	dobry
7.	Rosochate Kościelne, ul. Mazowiecka 5 (budynek Szkoły Podstawowej)	2	115,00	dobry
8.	Rosochate Kościelne, ul. Wierzbowa 10 (budynek Ośrodka Zdrowia)	1	113,03	dobry
9.	Czyżew Ruś Wieś 11	1	94,00	bardzo dobry
10.	Czyżew, ul. Przemysłowa 6	26	1.006,43	bardzo dobry
	Razem	38	1.803,05	

2) lokale socjalne

Lp	Lokalizacja lokalu	Liczba lokali	Powierzchnia w m ²	Stan techniczny
1.	Czyżew ul. Mickiewicza 11	7	200,00	słaby
			200,00	

Budynków i lokali komunalnych mieszkalnych w gminie jest 38, a lokali socjalnych 7.

Liczba mieszkań w 2023 r. w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się o 26 lokali i zmniejszyła się o lokale przy ul. Szkolnej 28 i ul. Zarzecze 11.

Lp.	Adres lokalu	Powierzchnia mieszkania	Liczba mieszkańców	Rodzaj lokalu
1.	ul. Kusocińskiego 55/2, Czyżew	51,00	4	komunalny
2.	ul. Mickiewicza 11/1, Czyżew	40,00	1	socjalny
3.	ul. Mickiewicza 11/2, Czyżew	27,00	0	socjalny

4.	ul. Mickiewicza 11/3, Czyżew	27,00	1	socjalny
5.	ul. Mickiewicza 11/4, Czyżew	27,00	0	socjalny
6.	ul. Mickiewicza 11/5, Czyżew	28,00	0	socjalny
7.	ul. Mickiewicza 11/6, Czyżew	24,00	1	socjalny
8.	ul. Mickiewicza 11/7, Czyżew	28,00	1	socjalny
9.	ul. Polna 3, Czyżew	96,00	3	komunalny
10.	ul. Polna 5B/1, Czyżew	44,95	2	komunalny
11.	ul. Zarzecze 12/7, Czyżew	59,64	0	komunalny
12.	ul. Zarzecze 15/1, Czyżew	45,00	2	komunalny
13.	ul. Zarzecze 15/2, Czyżew	23,20	5	komunalny
14.	Czyżew Ruś-Wieś 11, Czyżew	94,00	5	komunalny
15.	ul. Mazowiecka 5/1, Rosochate Kościelne	75,00	0	komunalny
16.	ul. Mazowiecka 5/2, Rosochate Kościelne	40,00	0	komunalny
17.	ul. Wierzbowa 8/1, Rosochate Kościelne	46,00	1	komunalny
18.	ul. Wierzbowa 8/2, Rosochate Kościelne	66,00	5	komunalny
19.	ul. Wierzbowa 10, Rosochate Kościelne	88,03	6	komunalny
20.	Dąbrowa Wielka 59 (Ośrodek Zdrowia)	57,00	0	komunalny

W 2023 r. nie dokonano sprzedaży żadnego z lokali znajdujących się wówczas w zasobie gminy oraz nie wszczęto postępowań egzekucyjnych, dotyczących opuszczenia lokali mieszkalnych, będących w zasobach gminy. W tym także roku nie zakończyło się żadne postępowanie, w którego rezultacie wyeksmitowano lokatorów.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. zaległości w opłatach za mieszkania będące w zasobie gminy wynosiły łącznie 1 196,72 zł.

W 2023 r. wypłacono jeden dodatek mieszkaniowy.

4.3. Budynki niemieszkalne

Gmina jest właścicielem następujących budynków niemieszkalnych:

1. budynek gospodarczy POM 18/3/60
2. budynek gospodarczy POM 18/3/61
3. budynek gospodarczy POM 18/3/128
4. budynek gospodarczy POM 18/3/129
5. budynek hydroforni Rosochate Kościelne
6. budynek hydroforni Czyżew
7. budynek gospodarczy przy hydroforni Czyżew
8. budynek parterowy OZ Dąbrowa Wielka
9. budynek gospodarczy murowany OZ Dąbrowa Wielka
10. budynek oczyszczalni ścieków POM 256/3/70
11. budynek Ośrodka Zdrowia Rosochate Kościelne
12. budynek Ośrodka Zdrowia Czyżew
13. budynek gospodarczy murowany
14. budynek gospodarczy drewniany
15. budynek gospodarczy Siennica-Święchy
16. budynek GOK, Urzędu Miejskiego
17. budynek gospodarczy Dąbrowa-Nowa Wieś
18. budynek + nieruchomość przy ul. Andrzejewskiej
19. budynek ul. Polna, Czyżew
20. świetlica wiejska w miejscowości Kaczyn-Herbaty
21. świetlica wiejska w miejscowości Siennica-Święchy
22. świetlica wiejska w miejscowości Dmochy-Wochy
23. świetlica wiejska w miejscowości Dąbrowa-Nowa Wieś

24. świetlica wiejska w miejscowości Siennica-Lipusy
25. świetlica wiejska w miejscowości Kaczyn Stary
26. świetlica wiejska w miejscowości Dąbrowa Wielka
27. świetlica miejska w Czyżewie
28. wiata targowa w miejscowości Czyżew
29. Muzeum Ziemi Czyżewskiej
30. Budynek świetlicy wiejskiej w Rosochatem Kościelnym
31. Budynek socjalny przy stadionie miejskim w Czyżewie
32. budynek Szkoły Podstawowej w Czyżewie
33. hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Czyżewie
34. budynek szkoły w Rosochatem Kościelnym
35. budynek hali sportowej w Rosochatem Kościelnym
36. budynek Szkoły Podstawowej w Dąbrowie Wielkiej
37. budynek gospodarczy w Dąbrowie Wielkiej
38. budynek w Dąbrowie Wielkiej
39. budynek Apteki „Pod wierzłą” w Czyżewie

4.4. Obiekty inżynierii lądowej i wodnej

W skład gminnych obiektów inżynierii lądowej i wodnej wchodzi m. in.:

1. drogi gminne – 373,91 km
2. stacje uzdatniania wody – Czyżew, Rosochate Kościelne
3. sieć wodociągowa - 142,8 km
4. oczyszczalnie ścieków zbiorowe - Czyżew, Rosochate Kościelne
5. sieć kanalizacji sanitarnej – 28,60 km
6. przydomowe oczyszczalnie ścieków - 253
7. sieć kanalizacji deszczowej
8. sieć energetyczna, telefoniczna
9. ogrodzenia nieruchomości
10. boiska sportowe szkolne,
11. stadion miejski
12. park zabaw i wypoczynku oraz park miejski
13. pomnik Niepodległości
14. pomnik Sybiraka
15. tereny rekreacyjno- integracyjne
16. strefy rekreacyjno-sportowe
17. oświetlenie uliczne, zbiornika retencyjnego i parku
18. zbiornik retencyjny z wykorzystaniem rekreacyjnym wraz przynależnymi budowlami – w użytkowaniu gminy.

Wartość gminnych obiektów inżynierii lądowej i wodnej wynosi 108 011 415,05 zł

4.5. Zmiany w stanie mienia komunalnego

Nieruchomości stanowiące własność gminy Czyżew, które zmniejszyły zasób gminnych działek:

1. działka nr 182/89 o pow. 0,0627 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 23 826,00 zł
2. działka nr 179/5 o pow. 0,0050 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 3 300,43 zł
3. działka nr 179/19 o pow. 0,7903 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 522 388,30 zł
4. działka nr 179/16 o pow. 0,3163 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 199 079,22 zł
5. działka nr 174/36 o pow. 0,2499 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 165 183,90 zł
6. działka nr 8/5 o pow. 0,0130 ha, obręb Czyżew-Siedliska; wartość 505,70 zł

7. działka nr 8/3 o pow. 0,0056 ha, obręb Czyżew-Siedliska; wartość 217,84 zł
  8. działka nr 26/2 o pow. 0,0527 ha, obręb Czyżew-Chrapki; wartość 527,00 zł
  9. działka nr 16/20 o pow. 0,0188 ha, obręb Czyżew-Chrapki; wartość 7 144,00 zł
  10. działka nr 39 o pow. 0,2430 ha, obręb Dąbrowa-Kity; wartość 3 645,00 zł
  11. działka nr 66 o pow. 1,3711 ha, obręb Dąbrowa- Cherubiny; wartość 34 275,00 zł
  12. działka nr 44/1 o pow. 0,9469 ha, obręb Dąbrowa-Cherubiny; wartość 14 203,50 zł
  13. działka nr 102 o pow. 0,4170 ha, obręb Rosochate Nartoły; wartość 4 170,00 zł
  14. działka nr 34/2 o pow. 0,1037 ha, obręb Rosochate Nartoły; wartość 2 592,50 zł
  15. działka nr 60 o pow. 0,0560 ha, obręb Rosochate Nartoły; wartość 1 680,00 zł
- Łącznie zasób gminnych nieruchomości zmniejszył się o 4,6520 ha na wartość 982 738,39 zł

Nieruchomości stanowiące własność gminy Czyżew, które zwiększyły zasób gminnych działek:

1. działka nr 179/25 o pow. 0,0037 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 2 445,70 zł
  2. działka nr 179/21 o pow. 0,7804 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 515 844,40 zł
  3. działka nr 179/27 o pow. 0,0684 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 45 212,40 zł
  4. działka nr 179/26 o pow. 0,2479 ha, obręb Czyżew-Osada; wartość 163 861,90 zł
  5. działka nr 39/2 o pow. 0,2168 ha, obręb Dąbrowa-Kity; wartość 3 252,00 zł
  6. działka nr 66/4 o pow. 1,3680 ha, obręb Dąbrowa-Cherubiny; wartość 3 420,00 zł
  7. działka nr 44/5 o pow. 0,8506 ha, obręb Dąbrowa-Cherubiny; wartość 12 759,00 zł
  8. działka nr 102/2 o pow. 0,4144 ha, obręb Rosochate-Nartoły; wartość 4 144,00 zł
  9. działka nr 34/6 o pow. 0,1018 ha, obręb Rosochate Nartoły; wartość 2 545,00 zł
  10. działka nr 60/5 o pow. 0,0028 ha, obręb Rosochate Nartoły; wartość 84,00 zł
  11. działka nr 60/8 o pow. 0,0492 ha, obręb Rosochate Nartoły; wartość 1 476,00 zł
- Łącznie zasób gminnych nieruchomości zwiększył się o 4,1040 ha na wartość 755 044,40 zł.
Zmiany w stanie nieruchomości gminnych (powierzchnia i oznaczenie dzielek) wynikają z włączenia nieruchomości pod inwestycje drogowe, a także ze sprzedaży.

5. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

5.1. Stan prawny

Zadaniem własnym gminy, które wynika z ustawy o samorządzie gminnym, jest m.in. prowadzenie polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią i zapewnienie ładu przestrzennego. Zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki terytorialne, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczenia terenów oraz określania zasad ich zagospodarowania i zabudowy określone są w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.).

W celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym określenia lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, burmistrz sporządza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwanego dalej „studium”. Dokument ten, zgodnie z art. 9 pkt. 5 wspomnianej wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego, tylko opracowaniem kierunkowym, stanowiącym wyraz polityki przestrzennej władz samorządowych gminy. Zgodnie z art. 14 pkt 8 tejże ustawy, aktami prawa miejscowego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, przy sporządzaniu których, poprzez wymóg zachowania zgodności ze studium (ustalenia studium są wiążące – art. 9 pkt. 4), uwzględnia się politykę przestrzenną gminy. Powyższe sprawia, że jest ono prawem wewnętrznym gminy wiążącym władze oraz podporządkowane jej organy i jednostki, w podejmowanych decyzjach w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej na terenie gminy dla realizacji określonych celów.

Dla obszaru Gminy Czyżew obecnie obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czyżew przyjęte uchwałą nr XXII/152/12 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 3 października 2012 roku.

Uchwałą Nr XXI/155/17 z dnia 24 marca 2017 r. Rada Miejska w Czyżewie postanowiła o przystąpieniu do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czyżew w części dotyczącej gruntów położonych przy ul. Zarzecze w mieście Czyżew, gm. Czyżew, zwanej dalej „Studium”.

Zmiana Studium nie dotyczyła aktualizacji dokumentu w zakresie zmian ustawowych i potrzebnych uzupełnień w odniesieniu do obszaru całej Gminy Czyżew, przeprowadzona została jedynie dla wąskiego obszaru objętego opracowaniem w zakresie wymaganym przez ustawodawcę. Ostateczne zmiany studium zostały zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej w Czyżewie nr XXIX/218/18 z dnia 26 stycznia 2018 roku.

Obecnie obowiązują niżej wymienione miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- dla obszaru miasta Czyżew (uchwała Nr VIII/42/07 Rady Gminy Czyżew – Osada z dnia 27 czerwca 2007 r. z późn. zm.),
- dla obszaru Gminy Czyżew – Część I (uchwała Nr XXVII/195/13 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 25 kwietnia 2013 r.).

W przypadku braku planu miejscowego ustawodawca jednak, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., przewidział alternatywny tryb realizacji robót budowlanych. Na obszarach, gdzie nie obowiązuje plan miejscowy, dla lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz dla zmiany zagospodarowania terenu polegającej na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, obowiązują dwie niezależne procedury w drodze decyzji administracyjnej:

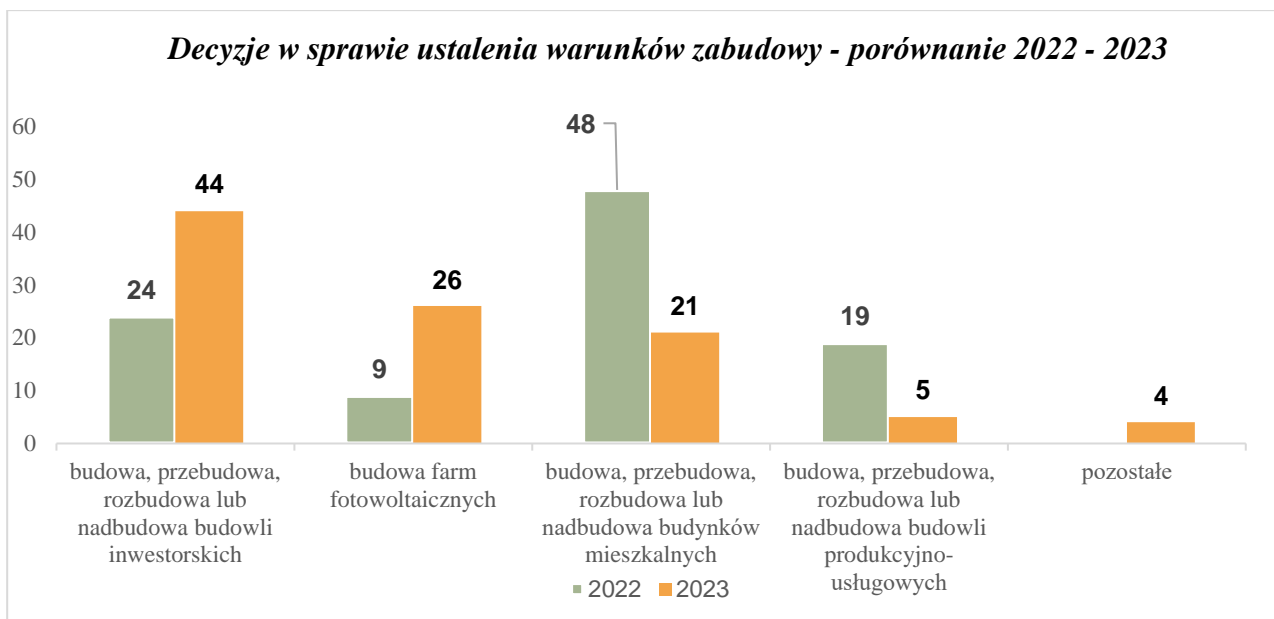
- o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (określone w art. 50 ustawy),
- o warunkach zabudowy (określone w art. 59 ustawy).

Decyzje te wydaje Burmistrz na wniosek potencjalnego inwestora dla konkretnie zdefiniowanego zamierzenia inwestycyjnego. W tym trybie samorząd gminy zachowuje możliwość prowadzenia bieżącej polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią, chociaż musi zachować dosyć rozbudowany tryb wydawania decyzji (szczególnie decyzji o warunkach zabudowy). Problemem mającym często już swoje odzwierciedlenie w przestrzeni jest brak regulacji w aktualnym prawodawstwie odnośnie zachowania zgodności wydawanej decyzji ze studium. Z kolei w wielu sytuacjach przestrzennych wydanie decyzji o warunkach zabudowy nie jest prawnie możliwe i konieczne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.2. Decyzje administracyjne

Decyzje w sprawie ustalenia warunków zabudowy

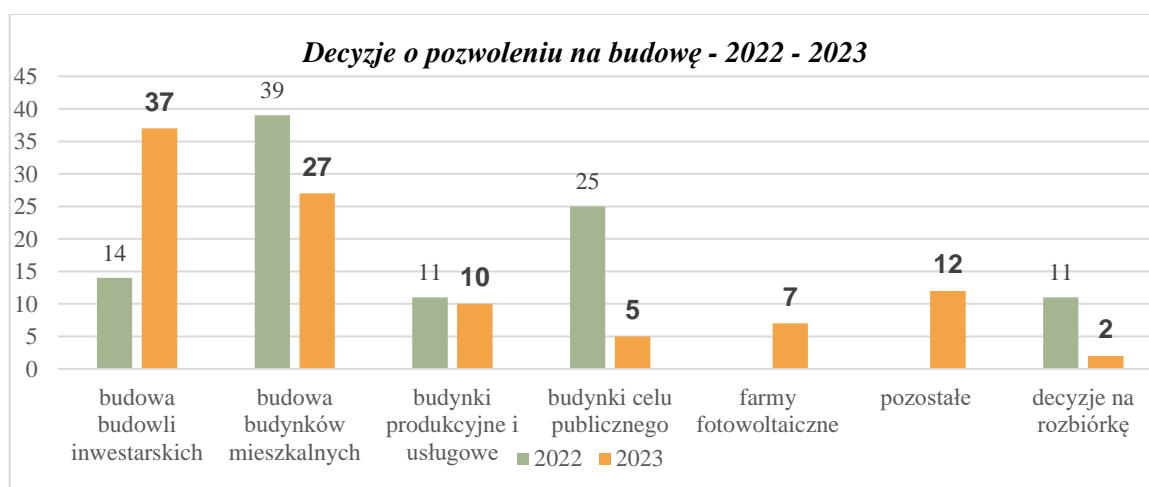
W 2023 zostało wydanych łącznie **39 decyzji** w sprawie ustalenia warunków zabudowy. 17 decyzji dotyczyło budowy, przebudowy lub rozbudowy budynków gospodarczych i budowli inwentarskich, 8 decyzji rozstrzygało o budowie, rozbudowie i nadbudowie budynków mieszkalnych. 1 decyzja dotyczyła zmiany sposobu użytkowania budynku na budynek usługowy, 1 decyzja rozstrzygała o budowie magazynu odpadów, 10 decyzji stanowiło o budowie farm fotowoltaicznych, 1 decyzja dotyczyła budowy biogazowni rolniczej i 1 decyzja rozstrzygała o przebudowie rowu.

Większość (44%) wydanych decyzji rozstrzygała o budowie, rozbudowie, przebudowie lub nadbudowie budynków i budowli inwentarskich, 26% wydanych decyzji stanowiło o budowie farm fotowoltaicznych, około 21% decyzji dotyczyło budowy, przebudowy, rozbudowy lub nadbudowy budynków mieszkalnych, 5% wydanych decyzji dotyczyło budowy budynków i budowli produkcyjno-usługowych, pozostałe stanowią 4% wydanych decyzji o warunkach zabudowy.

Decyzje o pozwoleniu na budowę

Faktyczny ruch budowlany obrazują wydane decyzje o pozwoleniu na budowę. W roku 2023 wydano na terenie gminy łącznie **41 decyzji** o pozwoleniu na budowę. Najliczniejszą grupę stanowiły decyzje dotyczące przebudowy lub rozbudowy budynków gospodarczych i budowli inwentarskich - 15 (37%), kolejną grupę stanowiły decyzje dotyczące budowy, rozbudowy, przebudowy, nadbudowy budynków mieszkalnych – 11 (27%), wydanych zostało 5 (12%) pozwoleń na budowę instalacji gazowych dla budynków jednorodzinnych, pozwoleń na budowę dotyczących budynków usługowych wydano 4 (10%), wydano także 3 (7%) pozwolenia na budowę farm fotowoltaicznych, 2 (5%) pozwolenia na budowę inwestycji celu publicznego, a oprócz tego została wydana 1 (2%) decyzja na rozbiórkę.

Decyzje lokalizacyjne

W 2023 roku zostały wydane 3 decyzje lokalizacyjne.

5.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i plan miejscowy

Szczególnie istotnym powodem zmiany obowiązującego studium było wprowadzenie obszarów lokalizacji instalacji do wytwarzania energii wykorzystujących siłę wiatru (tzw. elektrowni wiatrowych), a także innych funkcji wynikających ze złożonych wniosków. Poza wprowadzeniem obszarów, na których dopuszcza się rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, nie uległy zmianie zasadnicze kierunki polityki przestrzennej gminy. Zasięg terenów przeznaczonych na poszczególne funkcje został zaktualizowany przede wszystkim w dostosowaniu do obowiązujących uwarunkowań planistycznych.

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej wskazano przede wszystkim konieczność skanalizowania terenu gminy z dopuszczeniem stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków, przedstawiono plany doprowadzenia sieci gazowej oraz rozwoju energetyki odnawialnej. Wyznaczono obszary, na których dopuszcza się rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko równoległe z opracowaniem niniejszego studium przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w ramach, której sporządzona jest dla potrzeb niniejszego studium prognoza oddziaływania na środowisko. Przedmiot i cel niniejszego opracowania określa art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.). Przedmiotem studium jest zagospodarowanie przestrzenne obszaru gminy Czyżew w jej granicach administracyjnych zaś celem określenie polityki przestrzennej, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Tak zdefiniowany przedmiot i cel określa podstawową, polityczną funkcję studium.

W świetle art. 9 ust. 2 ww. ustawy studium jest również narzędziem koordynowania planowania przestrzennego na szczeblu lokalnym i strategicznych zamierzeń gminy z planowaniem krajowym i regionalnym. Jest to druga koordynacyjna funkcja studium. Studium poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym.

Pomimo iż studium nie jest aktem prawa miejscowego, ma moc wiążącą dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plan miejscowy nie może naruszać ustaleń studium, niemniej jednak jest opracowaniem bardziej szczegółowym, co skutkuje większą skalą opracowania i szczegółowymi rozwiązaniami przestrzennymi.

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Czyżewie Nr VI/41/11 z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie: oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Czyżew oraz planu miejscowego zagospodarowania stwierdzono nieaktualność „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czyżew” przyjętego uchwałą Nr XXVIII/141/ 02 Rady Gminy Czyżew-Osada z dnia 28 czerwca 2002 roku w zakresie dostosowania do obecnych wymogów prawnych oraz potrzeb i uwarunkowań rozwoju gminy Czyżew. Analizy stanowiące załącznik do tej uchwały wykazały konieczność wprowadzenia zasadniczych zmian merytorycznych. Na terenie gminy zaszły zmiany, zarówno prawne jak i przestrzenne. Opracowując zmianę studium uznano, że zmiany nie mogą dotyczyć poszczególnych ustaleń. Mają one równocześnie uwzględniać zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. jak i rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium w części tekstowej i graficznej (Dz. U, Nr 118, poz. 1233). Konsekwencją tego było opracowanie jednolitego tekstu jak również

rysunku studium mającego ujednoliconą formę. W rzeczywistości niniejsza zmiana studium stanowi nowe opracowanie, w którym wykorzystano część zapisów ze studium z 2002 r.

Zakres koniecznych zmian uwzględnia:

- ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwolenia na budowę;
- wnioski instytucji i ludności zgłoszone do zmiany studium oraz zmiany planu miejscowego;
- wnioski gminy dotyczące nowych zamierzeń inwestycyjnych;
- wytyczne z planów wyższego rzędu;
- wnioski wynikające z innych opracowań - planów i programów branżowych wykonanych na podstawie przepisów odrębnych.

Zakres przedmiotowy studium

Zakres przedmiotowy studium jest zgodny z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 118). Na dokument studium składają się dwie części tekstowe:

- Część I „Uwarunkowania rozwoju oraz ocena stanu istniejącego”,
- Część II „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

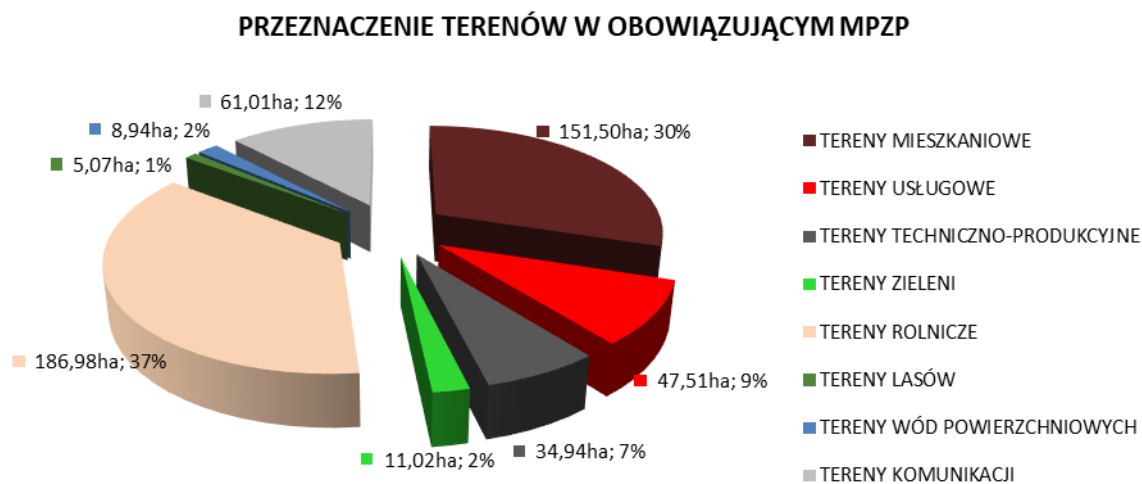

Plan miejscowy

W roku 2007 Rada Gminy Czyżew-Osada uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący swym zasięgiem obszar miejscowości Czyżew-Osada oraz części obszarów przyległych miejscowości: Czyżew-Stacja, Czyżew-Siedliska, Czyżew-Ruś Wieś, Czyżew-Złote Jabłko, Czyżew-Chrapki, Czyżew-Sutki, Ołdaki-Magna Brok (uchwała Nr VIII/42/07 Rady Gminy Czyżew-Osada z dnia 27 czerwca 2007 r. z późn. zm.). Plan został opracowany na mocy obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustalenia planu dotyczą głównego ośrodka osadniczego gminy oraz miejscowości przyległych obejmujących obszar 523 ha, co stanowi ok. 4% powierzchni gminy. Plan wydziela tereny o różnorodnym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania i jest zgodny z ustaleniami obowiązującego studium.

W obowiązującym planie miejscowym, obok przeznaczenia rolniczego, dominuje przeznaczenie mieszkaniowe (151,5 ha, co stanowi ok. 30% terenów pokrytych planem), ok. 12% zajmują tereny komunikacji, 9% - tereny przeznaczone pod usługi, 7% - tereny przemysłowe, po 2% - tereny zieleni i wód powierzchniowych, 1% - tereny lasów. Strukturę przeznaczenia terenów w obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obrazuje wykres 1.

Wykres 1

Źródło: analizy własne na podstawie Dz. Urz. Woj. Podlaskiego

Tabela 1 Formy użytkowania gruntów w gminie Czyżew

Lp.	Rodzaj	Powierzchnia (ha)	Udział (%)
1.	B - tereny mieszkaniowe	71,05	0,54
2.	Ba - tereny przemysłowe	16,64	0,13
3.	Bi - inne tereny zabudowane	13,97	0,11
4.	K - użytki kopalne	0,57	0,00
5.	Bp - zurbanizowane tereny niezabudowane	9,56	0,07
6.	DR - drogi	- 335,48	2,57
7.	TK - tereny kolejowe	96,13	0,74
8.	LS lasy	937,07	7,18
9.	LZ - grunty zadrzewione i zakrzewione	8,56	0,07
10.	R - grunty orne	10 087,14	77,34
11.	S - sady	4,60	0,04
12.	Ł - łąki trwałe	280,89	2,15
13.	Ps - pastwiska trwałe	1 028,64	7,89

14.		B/R,Ps,Ł - grunty rolne zabudowane	23,47	0,18
15.		W - rowy	27,64	0,21
16.	Grunty pod wodami	WP - grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	34,36	0,26
17.		WS - grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	5,40	0,04
18.	Inne	N- nieużytki	61,96	0,48
			13 043,13	100,00

Źródło: Dane uzyskane z ewidencji gruntów gminy Czyżew

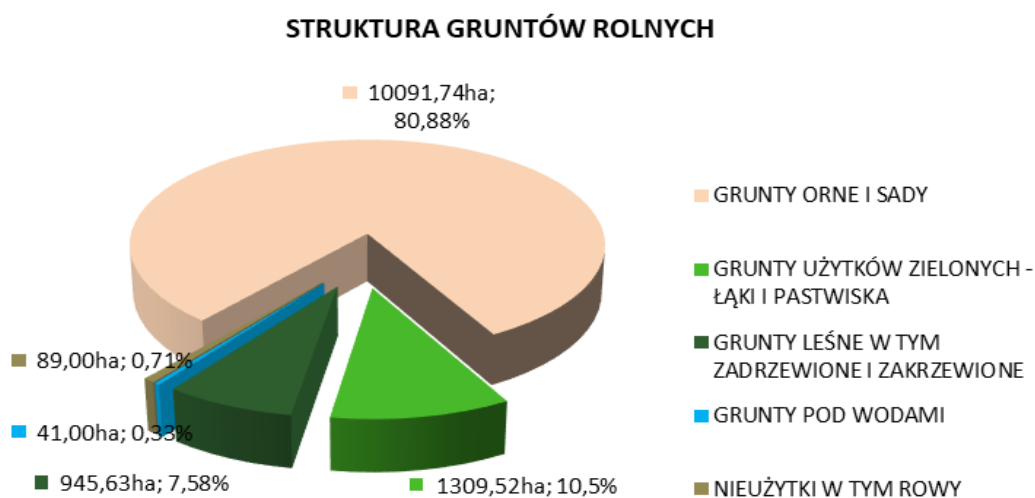
W 2013 roku Rada Miejska w Czyżewie uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Czyżew – część I (Uchwała nr XXVII/195/13 z dnia 25 kwietnia 2013 r.). Wyznaczono obszary do użytkowania rolnego i leśnego, na których zakazana jest budowa budynków i budowli, w tym elektrowni wiatrowych.

5.4. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenów

Opracowywany teren stanowi typową gminę wiejską o charakterze rolniczym z dobrymi warunkami do jego rozwoju. Poniżej zestawiono poszczególne rodzaje użytkowania gruntów w gminie Czyżew.

W układzie przestrzennym gminy dominują użytki rolne zajmujące 88% powierzchni gminy, których strukturę przedstawiono na wykresie 2.

Wykres 2

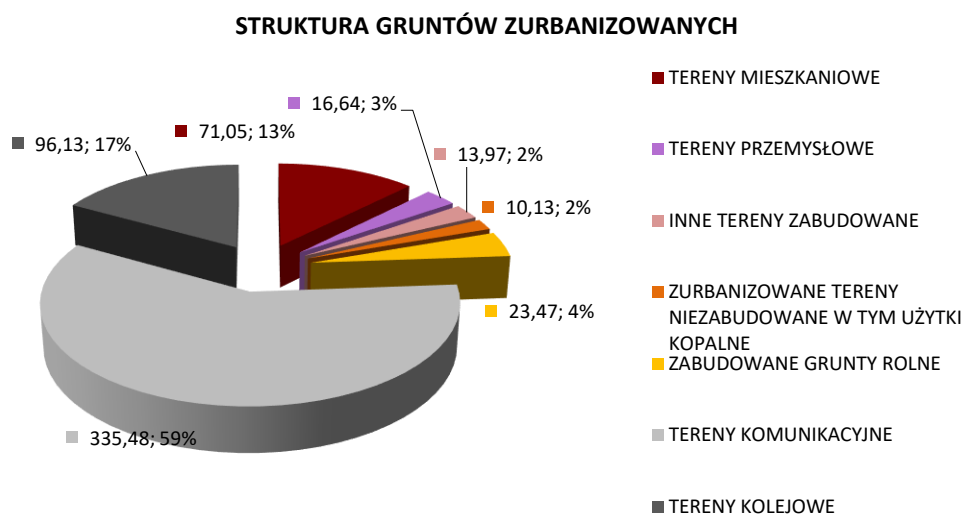

Źródło: Dane uzyskane z ewidencji gruntów gminy Czyżew

Grunty zurbanizowane i zabudowane stanowią zaledwie 4,16% powierzchni. Na tereny te składają się przede wszystkim tereny komunikacyjne (3,31%), tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej stanowią zaledwie 0,78% powierzchni gminy. Poniżej, na wykresie 3, przedstawiono strukturę gruntów zurbanizowanych.

Wykres 3

Źródło: Ewidencja gruntów gminy Czyżew

Dla pozostałej części terenu Gminy Czyżew przyjęto uchwałę nr XXVII/195/13 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Czyżew - Część 1 opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego poz. 2231.

6. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna jest istotnym elementem wpływającym na rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Jej dostępność oraz użyteczność, związana z ciągłością i powszechnością świadczenia usług, wpływa na standard życia mieszkańców gminy, a także na atrakcyjność mieszkaniową i inwestorską. Infrastruktura techniczna powstaje, by umożliwić prawidłowe i sprawne funkcjonowanie. W jej skład wchodzi wszystkie elementy pozwalające zaopatrzyć gminę w wodę, prąd i gaz, a także na organizację i transportu oraz umożliwiające odprowadzanie ścieków i utylizację śmieci. Wszystkie te składowe są powiązane układem wzajemnych zależności, wpływając na siebie. Dobrze rozwinięta infrastruktura sprzyja właściwemu rozwojowi niemal wszystkich dziedzin życia gospodarczego i społecznego. Braki w infrastrukturze powodują natomiast obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej danego terenu, co w efekcie potęguje migrację ludzi, którzy szukają lepszych możliwości własnego rozwoju. Dlatego władze Gminy Czyżew dążą do ciągłego rozwoju i rozbudowywania infrastruktury technicznej, mimo ciągle napotykanym trudności, do których zaliczyć można m. in. niewystarczające środki w budżecie czy też lokalizacja poszczególnych miejscowości i ich gęstość zaludnienia.

6.1. Drogownictwo

Istniejąca w Gminie Czyżew sieć drogowa o dobrych parametrach i nawierzchni bitumicznej daje szansę szybkiego i bezpośredniego dotarcia do każdej miejscowości. Dzięki temu zwiększa atrakcyjność gospodarczą gminy, a także pozwala na rozwój szerokiej gamy usług dla osób, przemieszczających się przez teren gminy.

Komunikacja drogowa oparta jest na:

- drodze krajowej przebiegającej przez gminę Czyżew: nr 63 Łomża – Zambrów – Sokołów Podlaski – Siedlce o łącznej długości – 10,497 km,
- drodze wojewódzkiej przebiegającej przez gminę Czyżew nr 690 Czyżew – Ciechanowiec – Siemiatycze o łącznej długości 4,9 km,

- 13 drogach powiatowych o łącznej długości 61,46 km, w obrębie administracyjnym Gminy Czyżew,
- drogach gminnych o łącznej długości 373,91 km, w tym drogi gminne o nawierzchni bitumicznej 82,43 km. 291,48 km dróg są to drogi o nawierzchni żwirowej, żuźlowej i gruntowej.

Całkowita powierzchnia dróg gminnych na terenie Gminy Czyżew wynosi – 242,0773 ha, w tym powierzchnia dróg gminnych w obrębie miasta Czyżew to 25,0883 ha, powierzchnia dróg w obrębie Gminy Czyżew stanowi 216,9890 ha.

Długość ścieżek rowerowych na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi – 7,86 km na drogach gminnych, długość ścieżki rowerowej na drogach powiatowych to 2,251 km.

Ogółem w 2023 roku na drogi publiczne gminne wydatkowano łącznie 4 067 439,97 zł, w tym na przebudowę dróg – 3 761 206,87 zł, zaś na modernizację – 306 233,10 zł. Przeprowadzona została przebudowa dróg gminnych o łącznej długości 0,569 km, są to następujące drogi:

- ul. Okrężna w Czyżewie, dł. 0,306 km,
- ul. Niepodległości w Czyżewie, dł. 0,115 km,
- ul. Wesoła w Czyżewie, dł. 0,148 km.

Wykonano modernizację dróg poprzez żwirowanie.

Współfinansowano również w wysokości 4 493 237,27 zł rozbudowę drogi powiatowej Nr 2084B na odcinku Siennica-Święchy – Dąbrowa-Nowa Wieś.

Wydatkowano również kwotę 15 000,00 zł dla Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Białymstoku jako pomoc finansowa z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 690 na odcinku Czyżew – granica województwa .

6.2. Transport autobusowy

Komunikacja autobusowa na terenie Gminy jest dobrze rozwinięta. Transport ten jest realizowany przez PKS NOVA (połączenia z Czyżewa między innymi do miast Zambrowa, Łomży, Wysokiego Mazowieckiego, Ciechanowca, Białegostoku). W ostatnich kilku latach coraz większym problemem staje się zmniejszanie przez przewoźników liczby połączeń, co bardzo utrudnia poruszanie się przede wszystkim po terenie Gminy, zwłaszcza po godzinach szczytu oraz w weekendy i święta. W 2023 roku Gmina Czyżew prowadzi również przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej. Transport ten realizuje przewoźnik Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe S.C. Wiesław Gołaszewski i Anna Gołaszewska z Godlewa Piętań wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego. W roku 2023 na przewozy autobusowe wydatkowano ogółem kwotę 334 680,25 zł.

6.3. Komunikacja kolejowa

Przez obszar Gminy Czyżew przebiega magistrala kolejowa relacji Warszawa – Białystok. Stacja kolejowa wraz z infrastrukturą (poczekalnia dla podróżnych, parkingi) znajdują się w miejscowości Czyżew. Obecnie trwa modernizacja linii kolejowej relacji Małkinia Górna – Białystok, przeprowadzane były w roku 2023 również prace remontowe budynku dworca wraz z otoczeniem.

6.4. Energetyka

Istniejący układ elektroenergetyczny na terenie Gminy Czyżew jest wystarczający, lecz dla polepszenia warunków zasilania oraz warunków korzystania z działek prywatnych jak i dróg publicznych, potrzebna będzie modernizacja polegająca na przebudowie istniejących linii elektroenergetycznych z napowietrznych na kablowe doziemne oraz przebudowie stacji transformatorowych ze słupowych na stacje kontenerowe. Prowadzone są prace projektowe dotyczące przebudowy linii elektroenergetycznych na terenie miasta Czyżew. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego miasta Czyżew figuruje zapis, że Gmina Czyżew powinna rezerwować działki pod lokalizację trafostacji kontenerowych.

Na terenie Gminy Czyżew planowane są do realizacji inwestycje, na którą wydane zostały następujące decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach oraz decyzje o warunkach zabudowy, dla inwestycji polegających na budowie i montażu paneli fotowoltaicznych:

1. *Budowa dwóch elektrowni elektrowni fotowoltaicznych „Czyżew Sutki 1” o mocy 1MW każda, łącznie o mocy do 2MW*, zlokalizowana w obrębie gruntów Czyżew–Sutki Majątek, na działce nr ewid. gr. 6/1 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.15.2022 z dnia 24.04.2023 r.,
2. *Budowa dwóch elektrowni elektrowni fotowoltaicznych „Czyżew Sutki 2” o mocy 1MW każda, łącznie o mocy do 2MW*, zlokalizowana w obrębie gruntów Czyżew–Sutki Majątek, na działce nr ewid. gr. 90 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.16.2022 z dnia 22.05.2023 r.,
3. *Budowa farmy fotowoltaicznej „Czyżew” wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz pozostałą niezbędną infrastrukturą techniczną o mocy do 7MW*, zlokalizowana w obrębie gruntów Siennica-Pietrasze, na działce nr ewid. gr. 43 oraz w obrębie gruntów Dąbrowa-Szatanki, na działce nr ewid. gr. 41 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.17.2022 z dnia 26.04.2023 r.,
4. *Budowa instalacji fotowoltaicznej pn. „Dmochy I” o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą*, zlokalizowana w obrębie gruntów Dmochy-Glinki, na działce nr ewid. gr. 30/2 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.22.2022 z dnia 6.04.2023 r.,
5. *Budowa instalacji fotowoltaicznej pn. „Dmochy II” o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą*, zlokalizowana w obrębie gruntów Dmochy-Glinki, na działce nr ewid. gr. 31/6 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.23.2022 z dnia 12.04.2023 r.,
6. *Budowa instalacji fotowoltaicznej pn. „Dmochy III” o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą*, zlokalizowana w obrębie gruntów Dmochy-Glinki, na działce nr ewid. gr. 81 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.24.2022 z dnia 24.04.2023 r.,
7. *Budowa instalacji fotowoltaicznej pn. „Dmochy IV” o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą*, zlokalizowana w obrębie gruntów Dmochy-Glinki, na działce nr ewid. gr. 23/4 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.25.2022 z dnia 13.04.2023 r.,
8. *Budowa instalacji fotowoltaicznej pn. „Dmochy V” o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą*, zlokalizowana w obrębie gruntów Dmochy-Glinki, na działce nr ewid. gr. 24/3 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.26.2022 z dnia 21.04.2023 r.,
9. *Budowa farmy fotowoltaicznej o łącznej mocy do 4MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną*, zlokalizowana w obrębie gruntów Czyżew–Sutki Majątek, na działce nr ewid. gr. 107 - Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.34.2022 z dnia 15.02.2023 r.,
10. *Budowa 1-4 instalacji fotowoltaicznej pn. „Czyżew Chrapki” o mocy do 4,5MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą*, zlokalizowana w obrębie gruntów Czyżew-Chrapki, na działce nr ewid. gr. 1/1 – Decyzja o warunkach zabudowy RG.6730.6.2023 z dnia 16.05.2023 r.,

11. *Budowa i eksploatacja farmy fotowoltaicznej (PV Czyżew–Sutki Majątek) o łącznej mocy do 7MW włącznie wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, zlokalizowana w obrębie gruntów Czyżew–Sutki Majątek, na działce nr ewid. gr. 79 – Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach RG.6220.8.2023 z dnia 30.11.2023 r.*

6.5. Wodociągi i kanalizacja

Gmina Czyżew prowadziła w 2023 r. działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy wg regulaminu zbiorowego dostarczania wody i odprowadzania ścieków, zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Czyżew-Osada Nr XXVII/159/05 z dnia 19 lipca 2005 r. (obecnie obowiązuje regulamin zatwierdzony uchwałą Nr XXIX/243/22 z dnia 3 sierpnia 2022 r.)

Gmina świadczy odbiorcom usługi w zakresie dostarczania wody uzdatnionej w ramach uzyskanych pozwoleń wodno-prawnych. Woda pochodzi z ujęć głębinowych. Jest ujmowana i uzdatniana w dwóch, nowoczesnie wyposażonych stacjach uzdatniania. Stacje te na dzień dzisiejszy nie są w stanie zabezpieczyć w pełni ilość wody zużywanej przez Gminę Czyżew. Z uwagi na położenie części miejscowości w znacznej odległości od własnych ujęć wody oraz ograniczonej podaży wody z tych ujęć woda kupowana jest od dostawców zewnętrznych: Gminy Boguty Pianki z ujęciem w Zawistach Dworakach na terenie gminy Boguty Pianki oraz od Zakładu Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczania w Szepietowie z ujęcia w Dąbrowie-Wilkach na terenie gminy Szepietowo.

Niewielkie ilości wody są sprzedawane hurtowo Gminie Andrzejewo i Zakładowi Wodociągów, Kanalizacji i Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Wysokiem Mazowieckiem, które to podmioty kupują niewielkie ilości wody dla pogranicznych miejscowości.

Obecnie na terenie stacji uzdatniania wody SUW Czyżew funkcjonują dwa ujęcia wody. Na terenie SUW Rosochate Kościelne funkcjonują trzy ujęcia wody, działające naprzemiennie. W przypadku konieczności dokonania remontu lub renowacji studni, stacje mogą pracować bez zakłóceń. Gmina Czyżew odprowadza ścieki za pomocą urządzeń kanalizacyjnych, będących w jej posiadaniu, do 2 oczyszczalni ścieków w Czyżewie i w Rosochatem Kościelnym, gdzie dokonywane jest ich oczyszczanie. W systemie kanalizacyjnym działa 24 szt. przepompowni oraz tłocznia główna.

Długość sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej wynosi odpowiednio 142,8 km oraz 28,6 km.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę dokonywane jest dla wszystkich odbiorców w oparciu o takie same zasady technologiczne i techniczne. Woda jest pobierana, uzdatniana i dostarczana w jednakowy sposób zarówno do celów socjalno-bytowych, jak również dla zakładów usługowych i produkcyjnych. Odbiorcy z terenu gminy Czyżew zaopatrywani są w wodę na podstawie zawartych umów indywidualnych. Aktualnie jest zawartych 1880 umów na dostawę wody, 819 umów na odbiór ścieków bytowych i 1 umowa na odbiór ścieków przemysłowych. W roku 2023 sprzedano odbiorcom z terenu gminy wodę w ilości 498 323,5 m³ oraz przyjęto 69 202 m³ ścieków. **Poziom zwozdociągowania w Gminie Czyżew wynosi 99%, 44% gospodarstw domowych jest podłączonych do kanalizacji sanitarnych.**

Ze względu na brak zróżnicowania kosztów zaopatrzenia w wodę dla gospodarstw domowych i pozostałych odbiorców usług, przedsiębiorstwo ustala jednolitą taryfę zaopatrzenia w wodę, zawierającą jednolite ceny usług dla wszystkich taryfowych grup odbiorców. Kalkulację cen i stawek oparto na wartościach niezbędnych przychodów. Uzyskanie niezbędnych przychodów z opłat jest niezbędne do pokrycia zarówno kosztów bieżącej eksploatacji, jak i utrzymania. Taryfy zostały zaprojektowane również w sposób zapewniający ochronę odbiorców przed nieuzasadnionym wzrostem opłat i cen, ale także w sposób motywujący odbiorców do racjonalnego użytkowania wody i ograniczenia zanieczyszczenia ścieków. Ze względu na zróżnicowanie kosztów odprowadzania ścieków dla wyżej wymienionych grup, przedsiębiorstwo ustala taryfę niejednolitą, zawierającą różne ceny usług odprowadzania ścieków dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców.

Rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę oraz zbiorowe odprowadzanie ścieków prowadzone są zgodnie z przepisami Ustawy i Rozporządzenia.

Ilość dostarczonej do nieruchomości wody ustala się na podstawie wskazań wodomierzy głównych. W przypadku braku wodomierzy, ilość wody dostarczonej do budynków ustala się zgodnie z przeciętnymi normami zużycia wody, określonymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 roku w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. Nr 8, poz. 70). Aktualnie obowiązuje taryfa na okres 3 lat zatwierdzona przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie decyzja z dnia 2 czerwca 2021 r. W roku 2023 obowiązywała cena netto za 1 m³ dostarczonej wody w wysokości 2,45 zł, a od 7 lipca 2023 r. – 2,55 zł, cena netto za 1 m³ odprowadzonych ścieków bytowych w wysokości 7,50 zł – od 7 lipca 2023 r. 7,60 zł oraz cena netto za 1 m³ odprowadzonych ścieków przemysłowych w wysokości 10,00 zł.

Rozliczenie poboru i sprzedaży wody za lata 2019-2023.

	jedn. miary	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Woda pobrana z ziemi	tys. m ³	495,8	511,3	496,9	496,6	524,7
Woda zużyta na cele technologiczne	tys. m ³	38,0	48,5	42,5	33,4	34,6
Woda sprzedana odbiorcom indywidualnym	tys. m ³	476,9	500,1	497,7	505,1	498,3
Straty wody i zużycie na cele p.poż.	tys. m ³	68,8	58,1	48,0	41,9	77,3
Hurtowy zakup wody z innych gmin	tys. m ³	113,4	112,5	107,8	100,2	101,7
Hurtowa sprzedaż wody do innych gmin	tys. m ³	25,5	17,1	16,5	16,7	16,2
% sprzedanej wody pobranej z ziemi	%	78,5	79,2	81,8	84,8	78,8

W porównaniu z rokiem 2022 ilość wody pobranej z ziemi zwiększyła się o 28 100 m³. O 3,6% zwiększyło się zużycie wody na cele technologiczne, zmniejszyła się natomiast sprzedaż wody odbiorcom indywidualnym - o 1,35%. Stosunek sprzedaży wody do wody wydobytej i zakupionej w 2023 roku wyniósł 78,8%, natomiast w roku 2022 – 84,8%.

6.7. Gospodarka komunalna

Usługi komunalne, należące do zadań własnych gminy, pełnią podstawową funkcję w życiu każdego mieszkańca, stąd konieczne jest zapewnienie bieżącego i nieprzerwanego ich dostarczania, ponieważ nawet małe zakłócenia mogą sparaliżować normalne funkcjonowanie każdego gospodarstwa domowego. Zakres usług świadczonych przez gospodarkę komunalną jest szeroki, a ich jakość zależy przede wszystkim od polityki samorządu oraz środków finansowych będących w dyspozycji gminy.

Gospodarka komunalna Urzędu Miejskiego w Czyżewie wykonuje zadania w zakresie:

- utrzymania budynków i budowli stanowiących mienie komunalne,
- utrzymania nawierzchni dróg gminnych,
  - utrzymania oświetlenia ulicznego na drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych na terenie gminy oraz oświetlenia zewnętrznego na pozostałych obiektach stanowiących mienie komunalne,
- utrzymania czystości i porządku na obiektach stanowiących mienie komunalne,
- utrzymania sprzętu mechanicznego i pojazdów stanowiących mienie komunalne,

- utrzymania zieleni na obiektach stanowiących mienie komunalne,
- utrzymania gminnej infrastruktury zapewniającej zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Baza gospodarki komunalnej mieści się w Czyżewie przy ul. Andrzejewskiej 11 i w 2023 r. posiadała następujące środki transportu:

1. wóz asenizacyjny,
2. ciągnik MF 255,
3. przyczepa D-734,
4. sprzęt do odśnieżania,
5. równiarka DZ 122 A,
6. ciągnik Zetor 7211,
7. samochód DAWEOO Lanos,
8. przyczepa ciężarowa rolnicza T-610,
9. orkan 35-urządzenie wysokociśnieniowe do udrażniania kanalizacji,
10. przyczepa lekka ZCP typ 23602SE do urządzeń wysokociśnieniowych,
11. wóz asenizacyjny T-507/6 o pojemności 5.000 l,
12. ciągnik URSUS 4514,
13. samochód ciężarowy,
14. samochód NISSAN NEW model QASHQAI wersja Acenta,
15. koparko ładowarka JCB 3CX Turbo,
16. ciągnik NEW HOLLAND TD 5,85,
17. przyczepa rolnicza T-710/4: 6 tonowa,
18. koparko-ładowarka JCB 3CX URBO PLUS,
19. samochód TOYOTA RAV 4 Hybrida 50DR,
20. ciągnik rolniczy New Holland Boomer 50,
21. rozsiewacz nawozów Motyl,
22. autobus Jelcz L090 M/S,
23. Samochód dostawczy Volkswagen T4,
24. Samochód Osobowo- Dostawczy Volkswagen T6.1,
25. Przyczepa jednoosiowa T-735A o ładowności 2,5 T,
26. Kosiarka wysięgnikowa KUHN Agrilonger T 4844P,
27. Zamiatarka ciągnikowa do czyszczenia ulic.

W 2023 r. zakupiono:

1. Samochód dostawczy Volkswagen T5 za kwotę 52 000,00 zł brutto,
2. Przyczepę dwuosiową typu tandem marki Scan Agro typ STS 8 o ładowności 7 ton za kwotę 33 000.00 zł brutto.

Wartość całkowita środków transportu będących w użyciu przez gospodarkę komunalną **2 076 665,34 zł.**

7. Ochrona środowiska

Gmina, dbając o prawidłowy stan środowiska i propagowanie postaw ekologicznych, wykonuje swoje zadania na podstawie uchwalonych planów i programów obowiązujących wspólnotę samorządową.

Wykonując swoje zadania z zakresu ochrony środowiska, gmina koncentruje swoją uwagę głównie na problemach związanych z:

- tworzeniem odpowiednich przepisów i aktów prawa miejscowego, w wyniku których zakazuje i nakazuje właściwe korzystanie ze środowiska naturalnego;
- Określeniem kar i opłat za nieprzestrzeganie obowiązujących praw w dziedzinie ochrony środowiska;

- Opracowaniem tworzeniem i wprowadzaniem w życie programów proekologicznych;
- Czynnym udziałem poprzez ustanawianie różnego rodzaju zapisów wdrażających w życie podstawowe zasady ekorozwoju gminy.

Celem wszystkich tych działań jest zagwarantowanie, obok rozwoju regionu pod kątem gospodarczym, życia w przyjaznym i czystym środowisku naturalnym.

Gmina posiada następujące plany i programy w zakresie ochrony środowiska:

1. Program ochrony środowiska na lata 2018-2020 z perspektywą do 2025 r.
2. Plan gospodarki niskoemisyjnej.
3. Program usuwania azbestu na lata 2011-2032.

7.1. Realizowane zadania z zakresu ochrony środowiska

W roku 2023 pozyskano dofinansowanie „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu „Big Bag” na które pozyskano dotację z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. W ramach zadania zostało odebrane z terenu Gminy Czyżew łącznie 77,33 Mg odpadów za łączną kwotę netto 29 226,96 zł, zaś należny podatek VAT pokrywali mieszkańcy, którzy dostarczyli odpady.

Gmina Czyżew podpisała kolejne porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku odnośnie pomocy przy sporządzeniu wniosków o dofinansowanie w ramach programu „Czyste powietrze”. Na mocy porozumienia w Urzędzie Miejskim w Czyżewie funkcjonuje punkt konsultacyjny który jest czynny 2 dni w tygodniu. W punkcie konsultacyjnym mieszkańcy mogą zdobyć informacje na temat programu oraz uzyskać pomoc przy sporządzeniu wniosku. W ramach niniejszego programu od 2023 r. za pośrednictwem urzędu zostało złożonych 26 wniosków o dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy lub przeprowadzenia niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku na kwotę 1 265 600,00 zł Od momentu utworzenia Punktu Konsultacyjnego (styczeń 2021 roku) za pośrednictwem urzędu złożonych zostało 92 wnioski o dofinansowanie. Łączna wartość wypłaconego dofinansowania mieszkańcom gminy Czyżew z Programu Czyste Powietrze w 2023 r. wynosiła 7 290 400,00 zł.

7.1.1. Zadania edukacyjne w 2023 r.

W roku 2023 przeprowadzono konkurs plastyczny z zakresu ekologii na temat „Zwierzęta naszych lasów”. Konkurs był organizowany przy współpracy Nadleśnictwa Rudka i Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu”

27 kwietnia 2023 roku odbyły się Obchody Święta Ziemi w Gminie Czyżew pn. „Nasza Ziemia”, w ramach tej uroczystości nagrodzono laureatów konkursu plastyczno – ekologicznego „Zwierzęta naszych lasów”.

7.2. Program Ochrony Środowiska

Program ochrony środowiska jest dokumentem zawierającym cele i kierunki polityki w zakresie ochrony środowiska, prowadzonej przez Gminę Czyżew i określającym wynikające z nich działania.

Ostatnia aktualizacja programu została przyjęta Uchwałą NR XXXI/242/18 Rady Miejskiej w Czyżewie w dniu 28 marca 2018 r.

Program określał najważniejsze zadania, których realizacja w latach 2018 – 2020 z perspektywą do 2025 roku ma doprowadzić do poprawy lub utrzymania jakości poszczególnych elementów środowiska na terenie gminy.

Przedmiotowy program przewidywał w 2023 r. realizację następujących zadań;

Lp.	Nazwa zadania	Stan realizacji zadania w 2023r.
Zakres zadania		Jakość powietrza i ochrona klimatu
1.	Modernizacja oświetlenia ulicznego – wymiana na energooszczędne	Zainstalowano oświetlenie energooszczędne na ul. Apoznańskich jako kontynuacja zadania z 2021 r.
2.	Zmiana sposobu ogrzewania budynków użyteczności publicznej, w tym instalacje dedykowane odnawialnym źródłom energii	Zadanie zrealizowane w 2021 r.
3.	Wyposażenie domów prywatnych w instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii (kolektory słoneczne, kolektory fotowoltaiczne, pompy ciepła)	W 2023 r. nie realizowano zadań z zakresu odnawialnych źródeł energii dla osób fizycznych. Mieszkańcy Gminy Czyżew doposażali budynki mieszkalne w ramach własnych środków, bądź korzystali z programu „Czyste Powietrze” który prowadzony jest przez WFOŚ i GW w Białymstoku w ramach którego otrzymują środki min. na termomodernizację, wymianę okien, wymianę źródła ogrzewania.
4.	Termomodernizacja obiektów mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy.	Mieszkańcy Gminy Czyżew przeprowadzają termomodernizację budynków mieszkalnych w ramach własnych środków, bądź korzystają z programu „Czyste Powietrze” który prowadzony jest przez WFOŚ i GW w Białymstoku w ramach którego otrzymują środki min. na termomodernizację, wymianę okien, wymianę źródła ogrzewania.
5.	Ograniczenie emisji pochodzących ze źródeł ogrzewania budynków poprzez wymianę na niskoemisyjne źródła	Mieszkańcy Gminy Czyżew przeprowadzają termomodernizację budynków mieszkalnych w ramach własnych środków, bądź korzystają z programu „Czyste Powietrze”, który prowadzony jest przez WFOŚ i GW w Białymstoku w ramach którego otrzymują środki min. na termomodernizację, wymianę okien, wymianę źródła ogrzewania.
6.	Budowa/przebudowa/modernizacja dróg gminnych, chodników oraz parkingów.	1. Przebudowa drogi gminnej nr 108016B ul. Okrężna, ul. Niepodległości, ul. Wesoła w Czyżewie
7.	Opracowanie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, paliwa gazowe i energię elektryczną	Gmina Czyżew posiada dokument obowiązujący od 2012 do 2027 r.
Zakres zadania		Gospodarowanie Wodami
1.	Bieżąca budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy.	W 2023 r. trwała realizacja zadania „Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Czyżew wraz ze Stacją Uzdatniania Wody” Inwestycja jest dofinansowana w ramach środków z Rządowego Funduszu Polski Ład. Wykonywano również bieżące naprawy sieci wodociągowej oraz przebudowy sieci związane z realizacją innych inwestycji.
2.	Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, uwzględniając uwarunkowania lokalne oraz przepisy obowiązującego prawa).	W 2023 r. nie udzielano finansowego wsparcia budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.
3.	Rozbudowa kanalizacji deszczowej w miejscowości Czyżew	W 2023 r. wykonywano rozbudowę istniejącej kanalizacji deszczowej na terenie Czyżewa jedynie w ramach prowadzonej przebudowy dróg gminnych.

4.	Budowa nowego ujęcia wody - studni nr 2 w Rosochatem Kościelnym	Zadanie zrealizowane z końcem 2021 roku.
5.	Bieżące utrzymanie urządzeń wodnych i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Zadanie realizowane jest na bieżąco.
6.	Dofinansowywanie likwidacji szamb będących lub mogących być źródłem zanieczyszczenia wód podziemnych.	W 2023 r. nie udzielono dofinansowania na likwidację szamb będących zagrożeniem dla wód podziemnych.
Zakres zadania		Gospodarowanie odpadami
1.	Odbieranie nieczystości z koszy ulicznych – utrzymanie czystości w mieście	Zadanie realizowane jest przez pracowników Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Czyżewie.
2.	Odbieranie odpadów komunalnych z terenu Gminy Czyżew – utrzymanie czystości na terenie Gminy Czyżew.	Odpady komunalne z gminy Czyżew odbierane są przez firmę wybraną w drodze przetargu nieograniczonego.
3.	Sukcesywne usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.	Wyroby zawierające azbest odbierane są od mieszkańców gminy po uprzednim zgłoszeniu i otrzymaniu dofinansowania z WFOŚ i GW. W 2023 r. nie realizowano tego zadania z uwagi na brak dofinansowania.
Zakres zadania		Zasoby przyrodnicze
1.	Realizacja bieżących zabiegów pielęgnacyjnych w lasach miejskich	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach widocznych potrzeb.
2.	Wykonanie prac związanych z powołaniem nowych form ochrony przyrody.	W 2023 r. nie powołano nowych form ochrony przyrody.
3.	Bieżące utrzymanie zieleni na terenie Miasta i Gminy Czyżew	Zadanie realizowane na bieżąco.
4.	Wykonanie nasadzeń krzewów i drzew przy zbiornikach retencyjnych i placach zabaw miejscowościach na terenie Gminy Czyżew.	W 2023r. nie wykonano dodatkowych nasadzeń drzew ani krzewów przy zbiorniku retencyjnym ani na placach zabaw.
5.	Bieżące utrzymanie i ochrona obszarów cennych przyrodniczo.	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach widocznych potrzeb.
6.	Rewitalizacja terenów w centrum Czyżewa, ul. Duży Rynek, ul. Mały Rynek	Zadanie zostało zrealizowane w 2021 r.
Zakres zadania		Edukacja Ekologiczna
1.	Wsparcie merytoryczne szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych w szkołach i przedszkolach, akcji (np. Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata)	Działania edukacyjne przeprowadzane w ramach zajęć lekcyjnych w przedszkolu i szkołach podstawowych.
2.	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i wysokiej zawartości siarki w przydomowych kotłowniach.	Edukacja mieszkańców w kwestiach ochrony środowiska odbywa się poprzez stronę internetową gminy Czyżew oraz artykuły w kwartalniku Gazeta Czyżewska.
3.	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz ochrony przyrody.	Wszelkie informacje na temat działalności związanej z odnawialnymi źródłami energii oraz ochroną przyrody przekazywane są mieszkańcom poprzez strony internetowe urzędu oraz artykuły w kwartalniku Gazeta Czyżewska.

7.3. Postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest uregulowane w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.). Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydawane są dla planowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (dla których przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest obligatoryjne) lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dla których przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagane). Rodzaje przedsięwzięć wymienia rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).

W 2023 r. prowadzono osiem postępowań dotyczących decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, stwierdzających brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko.

Wydane decyzje:

1. *Budowa i rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 690 na odcinku Czyżew – granica województwa* - Decyzja Nr RG.6220.12.2022 z dnia 5 stycznia 2023 r.

7.4. Ochrona przyrody – zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów.

W ramach procedury wynikającej z ustawy o ochronie przyrody w zakresie przyjmowania zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew od osób fizycznych oraz wydawania zezwoleń na usunięcie drzew i (lub) krzewów, w 2023 roku do Urzędu Miejskiego w Czyżewie wpłynęły 42 wnioski zamiaru usunięcia drzew od osób fizycznych, do których nie wniesiono sprzeciwu. Ogółem wydane zostały 2 decyzje administracyjne w sprawie wycinki drzew przedsiębiorstwom i osobom prawnym: 1 decyzja Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Doroty w Rosochatem Kościelnym oraz 1 decyzja PHU „Rolwit” Marta Gocłowska Czyżew.

7.5. Łowiectwo.

4 dzierzawców obwodów łowieckich na terenie gminy prowadzi gospodarkę łowiecką, są to:

1. Koło Łowieckie „Bażant”;
2. Koło Łowieckie „Szarak”;
3. Koła Łowieckie „Hubertus”;
4. Koła Łowieckie „Odyniec”.

Burmistrz Czyżewa corocznie opiniuje przedłożone roczne plany łowieckie.

7.6. Gospodarka odpadami

Gmina prowadzi zorganizowaną zbiórkę odpadów komunalnych na terenie całej gminy. W ramach przeprowadzonego przetargu nieograniczonego którego przedmiotem było: **Świadczenie usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na obszarze Gminy Czyżew**, wyłoniono firmę Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zambrowie, ul. Polowa 19, 18-300 Zambrów.

Zbiórką odpadów komunalnych objęte są na terenie całej teren gminy Czyżew **4 857 osoby** – 1 826 gospodarstw domowych. Wg sprawozdań za 2023 r. firmy prowadzącej na terenie Gminy Czyżew wywóz odpadów łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego zużycia i poddanych recyklingowi wynosi **435,64 tony**, zaś łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - 1 324,28 ton.

1. odpady zmieszane 780,04 Mg (ton),
2. odpady segregowane – szkło – 100,42 Mg (ton), papier – 28,24 Mg (ton), zmieszane odpady opakowaniowe – 110,82 Mg (ton), zużyte urządzenia elektryczne elektroniczne – 17,56 Mg (ton),

3. odpady budowlane i rozbiórkowe – 52,54 Mg (ton),
4. odpady wielogabarytowe – 71,66 Mg (ton),
5. odpady biodegradowalne – 163 Mg (ton).

Wykonawca zobowiązany jest również do odbioru i zagospodarowania odpadów gromadzonych w sposób selektywny z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Częstotliwość odbioru wszystkich frakcji odpadów komunalnych z gospodarstw domowych odbywa się 1 raz na miesiąc, a w okresie od 01 sierpnia do 31 października odpadów zmieszanych, tj. pozostałości z sortowni i bioodpadów – 1 raz na 2 tygodnie. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych na terenie zabudowy jednorodzinnej odbywała się w systemie workowym z podziałem na następujące frakcje:

- papier, tektura,
- szkło,
- metale i tworzywa sztuczne,
- odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone,
- pozostałe odpady komunalne zmieszane niedające się wyselekcjonować, w tym popiół, pojemniki lub worki.

Na terenie Gminy Czyżew funkcjonuje PSZOK - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który prowadzi zbiórkę min. odpadów budowlanych, wielkogabarytowych, sprzętu elektrycznego i elektronicznego, a także: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony.

Transport do punktu selektywnej zbiórki odpadów właściciele nieruchomości zapewniają i finansują we własnym zakresie.

Raz w roku na terenie gminy Czyżew prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. bezpośrednio z nieruchomości poprzez odbieranie wystawionych odpadów przez właścicieli nieruchomości w zatwierdzonych przez Zamawiającego i ustalonych z Wykonawcą szczegółowych terminach.

W 2023 r. na gospodarkę odpadami w Gminie Czyżew wydatkowano kwotę **1 229 828,53 zł**, jest to kwota wyższa niż w roku poprzednim – 1 237 666,20 zł.

Dochody z gospodarki odpadami komunalnymi czyli wpłaty mieszkańców w roku 2023 wyniosły **1 302 456,20 zł**. Różnica między dochodami a wydatkami w wysokości 72 627,67 zł.

7.7. Realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

W 2023 r. opieka nad zwierzętami bezdomnymi realizowana była zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Czyżewie Nr XXXVII/318/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. W sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czyżew. W roku 2023 na realizację tego programu wydatkowana została kwota **24 360,12 zł**, (w roku 2022 – 26 606,02 zł).

Na podstawie porozumienie z osobą działającą w ramach wolontariatu w sprawie współdziałania w zakresie organizacji i prowadzenia opieki przedadopcynnej dla bezdomnych psów z terenu Gminy Czyżew oraz poszukiwania dla nich nowych domów. Zapewniono w ten sposób opiekę dla 43 psów w tym 28 szczeniaków i 10 kotów bezdomnych. Obowiązywała też umowa z zakładem leczniczym dla zwierząt - Gabinet Weterynaryjny VET Partner, ul. Mazowiecka 5, 18-220 Czyżew, na wykonanie usług w zakresie prowadzenia opieki weterynaryjnej dla bezdomnych zwierząt.

8. Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców

8.1. Pomoc społeczna

8.1.1. Zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej. Ustawa zawiera katalog świadczeń o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym. Podstawowym narzędziem, w oparciu o które przyznawane są świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu jej pobytu. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Pracownicy socjalni w roku 2023 przeprowadzili 136 rodzinnych wywiadów środowiskowych.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 72 rodziny – liczba osób w tych rodzinach – 191. Najczęstszymi powodami trudnej sytuacji życiowej, osób i rodzin korzystających z pomocy GOPS obok ubóstwa jest bezrobocie, niepełnosprawność czy długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W roku 2023 głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie. W roku sprawozdawczym na zasiłki i inne świadczenia z pomocy społecznej wydatkowano ogółem: 587 127,09 zł.

Poniższa tabela przedstawia analizę poniesionych wydatków w roku bazowym wg form udzielonej pomocy.

Forma pomocy	Rok 2023	
	Liczba osób/rodzin	Koszt udzielonej pomocy
Zasiłki stałe	12	78 681,00
Zasiłki okresowe	22	55 889,56
Zasiłki celowe/zdarzenie losowe	25	15 975,00
Posiłek oraz świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności – program „Posiłek w szkole i w domu”	50	41 688,00
Składki zdrowotne	12	7 131,37
Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej	6	158 902,29
Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze	8	148 167,48
Pieczą zastępczą	3	80 692,39

Dokonując analizy wydatków w porównaniu do roku ubiegłego należy stwierdzić, że nastąpił wzrost wydatków w realizacji pomocy w formie usług opiekuńczych, oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych (pieczę zastępczą).

Wzrost wydatków Gminy za osoby przebywające w placówkach zapewniających całodobową opiekę nastąpił w wyniku corocznego podwyższenia kosztów utrzymania mieszkańców placówek.

Realizacja programów.

W roku sprawozdawczym GOPS w Czyżewie realizował zadania określone w:

1. Programie Wspierania Rodziny - głównym celem programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

Instytucje i organizacje z terenu gminy i powiatu prowadzą działania pomocowe, wspierające i terapeutyczne mające na celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom, w których zdiagnozowano problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych działania mogą być podejmowane przez asystentów rodziny

W roku 2023 poniesiono koszty pobytu 9 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej i rodzinach zastępczych w wysokości – 80 692,39 zł.

2. Programie „Posilek w szkole i w domu” – rządowy program wieloletni, którego istotnym celem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym możliwości zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach programu wypłacane są również zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności oraz realizowana jest pomoc w formie artykułów żywnościowych.

Ogólny koszt programu w roku 2023 wyniósł – 41 688,00 zł, w tym: kwota – 32 800,00 zł to środki pochodzące z budżetu państwa, natomiast kwota 8 888,00 zł – środki własne gminy.

3. Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie – głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

W roku 2023 objęto pomocą 33 osoby z 9 rodzin, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”, lokalny zespół interdyscyplinarny odbył 11 posiedzeń, w trakcie których zostały opracowane plany pracy z osobami dotkniętymi przemocą i sprawcami przemocy.

Do prac z rodzinami powołane zostały 3 grupy diagnostyczno-pomocowe.

4. Programie operacyjnym „Pomoc żywnościowa 2014-2020” – jest to dodatkowa pomoc skierowana dla najbardziej potrzebujących osób. Uprawnienie do korzystania z pomocy w formie paczek żywnościowych jest uwarunkowane trudną sytuacją bytową określoną w art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego, ustalonego na poziomie 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W roku sprawozdawczym wydano skierowania dla 105 osób, dla których wydano 5 850,60 kg żywności.

5. Programie „Opieka 75+” – jest to forma wsparcia osób powyżej 75 roku życia, które z powodu wieku, choroby lub samotności wymagają pomocy innych osób. Głównym celem usług opiekuńczych jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, świadczenie opieki higienicznej lub pielęgnacji zaleconej przez lekarza oraz zapewnienie – w miarę możliwości ośrodka pomocy społecznej – kontaktów z otoczeniem.

W roku 2023 na pomoc w formie usług opiekuńczych wydatkowano 30 507,48 zł w tym: z dotacji – 15 089,74 zł, ze środków własnych – 15 417,74 zł.

Programy rządowe.

Ważnym wsparciem dla osób i rodzin są programy rządowe. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie realizował zadania w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz programy osłonowe.

Program/ustawa	Liczba uprawnionych	Kwota wypłaconych Świadczeń lub koszt zadnia
Karta Dużej Rodziny	111	1 981,00
Dodatek elektryczny	4	5 100,00
Dodatek mieszkaniowy i energetyczny	2	2 351,23
Dodatek gazowy	2	1 337,59

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował następujące formy pomocy wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o świadczeniach z funduszu alimentacyjnego:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Koszt wypłaconych świadczeń
Świadczenia pielęgnacyjne	37	929 665,80
Zasiłki rodzinne	127	364 037,48
Zasiłki pielęgnacyjne	120	295 916,64
Świadczenie rodzicielskie	14	84 562,00
Składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	22	134 682,77
Dodatek z tytułu wielodzietności	54	79 881,33
Fundusz Alimentacyjny	13	77 460,89
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	27	27 000,00
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	13	44 502,74
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	7	19 894,47
Dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do szkoły	43	23 180,43
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	96	19 031,26
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	19	21 394,96
Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	8	8 000,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających świadczenia opiekuńcze	8	20 179,00
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (internat)	6	2 522,40

Fundusz Pomocy Ukrainie.

Rząd polski podjął ustawę, która określa szczegółowe zasady pobytu i pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

GOPS udzielił następującej pomocy obywatelom Ukrainy:

1. Świadczenia z tytułu zakwaterowania i żywienia - 18 wniosków na łączną kwotę 113 800,00 zł;
2. Posiłek – dla 2 dzieci przybyłych z obszaru objętego wojną opłacono posiłki w miejscowej szkole podstawowej i gminnym przedszkolu. Koszt posiłków – 156,00 zł;
3. Jednorazowe świadczenie pieniężne (300,00 zł) – dla 9 obywateli Ukrainy wypłacono jednorazowe świadczenie pieniężne na kwotę 2 700,00 zł;
4. Świadczenia rodzinne – dla 4 rodzin wypłacono zasiłek rodzinny w łącznej kwocie 9 861,65 zł.

8.2. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

W okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. w gminie Czyżew zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych posiadało 20 punktów sprzedaży, w tym: 17 punktów o zawartości powyżej 4,5% alkoholu, tj.:

- 18 punktów sprzedaży na wynos,
- 2 punkty konsumpcji na miejscu.

W 2023 roku wydano: 28 zezwoleń na sprzedaż alkoholu na wynos, 1 zezwolenie z konsumpcją w miejscu sprzedaży i 1 zezwolenie jednorazowe. Wygaszono 10 zezwoleń.

Ze środków uzyskanych przez gminę z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, w 2023 r. sfinansowane zostały następujące wydatki:

- pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych - przeznaczono 4 000,00 zł,
- programy profilaktyczne - przeznaczono 31 162,70 zł,
- wypoczynek dzieci i młodzieży - przeznaczono 22 883,12 zł,
- zajęcia sportowe, pozalekcyjne, konkursy - przeznaczono 32 634,84 zł,
- udzielenie pomocy klubom sportowym, szkołom i szkolnym klubom sportowym na zakup wyposażenia oraz na prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, w tym z młodzieżą z grup ryzyka – 52 047,79 zł,
- wspieranie placówek kultury i oświatowo-wychowawczych w ramach ich działań profilaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych względem dzieci i młodzieży – 20 153,30 zł,
- wspieranie różnych grup zorganizowanych: OSP, klubu Seniora, Kół Gospodyń Wiejskich, innych grup artystycznych działających przy GOK w ramach ich działań patriotycznych – 29 068,00 zł.

Z raportu Komendy Powiatowej Policji wynika, że w 2023 roku zanotowano:

- 151 interwencji publicznych wobec osób będących pod wpływem alkoholu, w tym: 7 osób odwieziono do PDOZ KPP w Wysokiem Mazowieckiem, a 3 osoby do miejsca zamieszkania,
- 129 interwencji za wykroczenia związane bezpośrednio z alkoholem, w tym: nielegalna sprzedaż, nielegalny obrót alkoholem, spożycie alkoholu w miejscach publicznych, nieprzestrzeganie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi art. 43 i art. 43¹, w tym: 143 pouczenia,
- 10 zatrzymań nietrzeźwych kierowców, 27 mandatów za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym,
- wobec 2 osób zastosowano po raz pierwszy procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przeprowadzono 6 kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Czyżewie (zwana dalej: „Gminną Komisją”) rozpatrzyła 9 wniosków o skierowanie uzależnionych na konsultacje w celu podjęcia leczenia odwykowego.

Występuje tendencja łamania prawa pod wpływem alkoholu; w tym, prowadzenie pojazdów przez nietrzeźwych kierowców. Nie stwierdzono spożycia alkoholu przez osoby nieletnie. Należy stwierdzić, że na terenie gminy problem nadużywania alkoholu istnieje. Spowodowane to jest wieloma czynnikami, w tym: łatwym dostępem do alkoholu, jak również funkcjonującym w świadomości społecznej przekonaniem o małej szkodliwości następstw jego spożywania. Zdarzają się przypadki nieprzestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości dotyczące sprzedaży alkoholu nieletnim.

W 2023 roku na terenie gminy nie przeprowadzono badań, monitoringu i ewaluacji zjawiska narkomanii oraz handlu narkotykami. Z rozpoznania Gminnej Komisji wynika, że miejscem najbardziej zagrożonym wykroczeniami związanymi ze spożyciem alkoholu jest rejon ul. Duży Rynek. Analiza zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

Na terenie gminy nie ma placówek zajmujących się leczeniem odwykowym, terapią i rehabilitacją uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem. Najbliższe placówki to: Wojewódzki Ośrodek

Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Ogólnym oraz Klub Rodzin Abstynenckich „Łabędź” w Wysokiem Mazowieckiem, Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Czyżewie, w Wysokiem Mazowieckiem i Zambrowie, Ośrodek Edukacji Społecznej Wspomagania Rozwoju Profilaktyki w Zambrowie, Dom Pomocy Społecznej w Choroszczy i Kozarzach.

Osoby współpracujące w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czyżew, to:

- policjanci - 4 osoby,
- lekarze - 2 osoby,
- nauczyciele, wychowawcy, trenerzy sportowi, wolontariusze, harcerze - 26 osób,
- pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie - 3 osoby,
- pielęgniarki - 1 osoba,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 6 osób,
- pedagog - 1 osoba,
- duchowni parafii z terenu gminy - 6 osób,
- wychowawcy świetlicy - 2 osoby,
- pracownicy GOK, Gminnej Biblioteki Publicznej - 4 osoby.

W roku 2023 Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii różnymi formami działań zapobiegawczych zostało objętych ogółem około 250 osób.

Środki finansowe na realizację programu zgromadzono w dziale 851 rozdział 851/54 „ochrona zdrowia – przeciwdziałanie alkoholizmowi” oraz w dziale 851 rozdział 851/53 „przeciwdziałanie narkomanii” budżetu gminy w kwocie **201 132,54 zł**.

W wyniku działań podejmowanych przez organy gminy odpowiedzialne za realizację Programu, zostały przeznaczone na następujące zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i zjawisku narkomanii:

1. Konsultacje osób uzależnionych kierowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do placówek odwykowych i samopomocowych w celu ewentualnego poddania się terapii lub leczeniu odwykowemu - skorzystało 7 osób.
2. Wypoczynek dzieci i młodzieży w postaci wycieczek, kolonii, imprez sportowych i artystycznych w aspekcie profilaktyki alkoholowej - skorzystało 105 osób.
3. Zakup czasopism, broszur, kalendarzy, książek i pomocy dydaktycznych o tematyce następstw wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków - działaniem objęto młodzież ze wszystkich placówek oświatowych gminy.
4. Wspieranie działalności świetlic i stołówek szkolnych o charakterze opiekuńczo-wychowawczym (remonty, zakup sprzętu i wyposażenia, itp.).
5. Pomoc materialna dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie na tle problemów alkoholowych.
6. Wspomaganie działalności organizacji służących rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie powiatu, w tym: działalności statutowej klubów abstynenta.
7. Finansowanie konkursów plastycznych i naukowych oraz programów edukacyjnych i spektakli artystyczno-dydaktycznych w aspekcie patologii społecznych - skorzystało 70 osób.
8. Sfinansowanie sportowych, artystycznych i naukowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej.
9. Udzielenie pomocy finansowej szkołom i szkolnym klubom sportowym na zakup sprzętu i wyposażenia oraz na prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, w tym z młodzieżą z grup ryzyka.
10. Wspieranie placówek oświatowo-wychowawczych w ramach ich działań profilaktyczno-edukacyjnych i opiekuńczych względem dzieci i młodzieży, w tym: harcerzy, kółek zainteresowań.

11. Współorganizowanie i finansowanie programów i warsztatów profilaktycznych, pogadek i prelekcji w placówkach oświatowych gminy oraz akcji promujących zdrowy styl życia.
12. Wspieranie działalności OSP, klubu Seniora, grupy rekonstrukcyjnej oraz koła teatralnego przy organizowaniu uroczystości państwowych, rocznicowych, spektakli o tematyce patriotycznej oraz w ważnych wydarzeniach organizowanych na terenie gminy.
13. Obsługa kancelaryjna, szkolenia oraz wynagrodzenia dla członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych za realizację zadań ustawowych.

8.3. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Czyżew w 2023 roku działało 11 podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony zdrowia, w tym:

- 1) Ośrodek Zdrowia w Czyżewie ul. Polna 5 B:
  - Praktyka Lekarza Rodzinnego - 2,
  - Gabinet stomatologiczny – 1,
  - Pracownia Fizjoterapii Szpitala Ogólnego w Wysokiem Mazowieckiem – 1;
- 2) Ośrodek Zdrowia w Dąbrowie Wielkiej - Niepubliczny Zakład Ochrony Zdrowia POZ;
- 3) Centrum Medyczo-Stomatologiczne w Czyżewie ul. Szkolna 21;
- 4) Przychodnia stomatologiczna w Czyżewie ul. Jaśminowa 4 m 22;
- 5) Gabinet stomatologiczny w Rosochatem Kościelnem ul. Wierzbowa 6;
- 6) Czyżew ul. Duży Rynek 12a:
  - Gabinet lekarski - reumatologa – 1;
- 7) Praktyka Lekarska H. Janghorbani:
  - Gabinety lekarskie (internista, stomatolog) – 2.

Gmina udostępnia dodatkowe pomieszczenia mieszkalne w budynku ośrodka zdrowia przy ul. Polnej 5b w Czyżewie. Zostały one udostępnione Szpitalowi Ogólnemu w Wysokiem Mazowieckiem na poradnię rehabilitacyjną, w której uruchomiono gabinet masażu klasycznego, gabinet kinezyterapii oraz gabinet hydroterapii z 3 wannami.

Mieszkańcy Gminy Czyżew mają więc zapewniony pełny dostęp do różnych świadczeń medycznych.

8.4. Bezpieczeństwo mieszkańców

8.4.1. Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy to zadania służb takich jak policja czy straż pożarna. Ochotnicza straż pożarna realizuje zadania własne gminy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego we współdziałaniu z Państwową Strażą Pożarną, natomiast na funkcjonowanie Policji, stanowiącej część administracji rządowej, samorząd gminny nie ma bezpośredniego wpływu. Samorząd Gminy Czyżew, w trosce o bezpieczeństwo swoich mieszkańców, wspiera działania policji poprzez wsparcie finansowe czy współdziałanie w realizacji szeregu programów społecznych i profilaktycznych.

Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta i Gminy Czyżew w 2023 roku

Na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego wpływa przede wszystkim poziom zagrożenia przestępczością, w tym przestępczością najbardziej uciążliwą społecznie, tj. 7 kategorii przestępstw (kradzież, kradzież z włamaniem, kradzież pojazdu, bójka pobicie, przestępstwa rozbójnicze, uszkodzenie mienia, uszczerbek na zdrowiu) a także przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym.

Oceniając poziom bezpieczeństwa przez pryzmat rozmiarów przestępczości i jej dynamiki, można stwierdzić, że gmina Czyżew jest bezpieczną gminą.

Zagrożenia zdiagnozowano na podstawie danych statystycznych, analiz, ocen własnych, społecznych, bezpośrednich kontaktów ze społeczeństwem oraz przedstawicielami samorządu terytorialnego.

Zdarzenia przestępcze, które zaistniały nie niosły ze sobą znaczącego zagrożenia. W odnotowanych przypadkach przestępstw kryminalnych sprawcy wykorzystywali okoliczności sprzyjające popełnieniu przestępstw tj. porę nocną, brak właściwego zabezpieczenia mienia.

Struktura organizacyjna Komendy Powiatowej Policji w Wysokim Mazowieckiem

	Stan etatowy XII 2023	Stan zatrudnienia XII 2023	Wakaty
Kierownictwo	2	2	0
Wydział Kryminalny	26	23	3
Wydział Prewencji	36	32	4
Wydział Ruchu Drogowego	16	15	1
Posterunek Policji w Czyżewie	5	4	1
Posterunek Policji w Ciechanowcu	6	6	0
Posterunek Policji w Sokołach	6	6	0
Posterunek Policji w Szepietowie	6	6	0
Jednoosobowe stanowisko ds. Prasowo - informacyjne	1	1	0
Liczba stanowisk policyjnych	104	95	0
Liczba stanowisk pracowniczych	21,75	21,25	0,50
Razem	125,75	116,25	9,50

Ruch Drogowy

Na terenie miasta i gminy Czyżew zdarzenia drogowe kształtowały się następująco

Rok	Kolizje		Wypadki		Ranni		Ofiary śmiertelne	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Powiat Wysokomazowiecki	368	375	14	20	20	17	1	10
Gmina Czyżew	47	18	2	4	1	0	-	1

Najczęstszymi przyczynami zdarzeń drogowych jest przede wszystkim:

- ✓ niezachowanie bezpiecznej odległości pomiędzy pojazdami,
- ✓ niedostosowanie prędkości do warunków jazdy,
- ✓ nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu,
- ✓ nieprawidłowe wymijanie, omijanie wyprzedzanie, cofanie, skręcanie.

Nietrzeźwi kierujący

ROK	Liczba ujawnionych nietrzeźwych kierujących	
	2022	2023
Powiat wysokomazowiecki	118	107
Gmina Czyżew	20	15

Pion kryminalny

Miasto i gmina Czyżew – wybrane zdarzenia kryminalne:

Kategoria	Powiat Wysokomazowiecki postępowania wszczęte 2023 rok	Gmina Czyżew postępowania wszczęte 2022 rok	Gmina Czyżew postępowania wszczęte 2023 rok
Kradzież	50	6	2
Kradzież samochodu	3	-	-
Kradzież z włamaniem	49	6	3
Przestępstwo rozbójnicze	1	-	-
Bojki i pobicia	5	-	-
Uszkodzenie mienia	17	3	4
Uszczerbek na zdrowiu	9	1	-
<u>Ogółem 7 kat. przestępstw</u>	<u>131</u>	<u>16</u>	<u>9</u>
Zabójstwa	-	-	-
Przestępstwa narkotykowe	36	-	1
Wypadki drogowe	20	2	4
Nietrzeźwi kierujący	107	20	15
Przestępstwa kryminalne	163	22	19
Ogółem	275	38	28

Pion prewencji

Na terenie miasta i gminy Czyżew liczba przeprowadzonych interwencji ukształtowała się następująco:

Rodzaj interwencji	Powiat Wysokomazowiecki 2023 rok	Gmina Czyżew 2022 rok	Gmina Czyżew 2023 rok
Domowe	578	75	81
Inne	4145	582	443
Razem	4723	723	524

Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, umożliwia ona mieszkańcom sygnalizowanie miejsc zagrożonych podlegających sprawdzeniu przez Policję. Na terenie miasta i gminy Czyżew liczbę zgłoszeń przedstawia poniższa tabela:

Kategoria	Nieprawidłowe parkowanie	Przekraczanie dozwolonej prędkości	Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	Grupowanie się młodzieży zagrożonej demoralizacją	Używanie środków odurzających	Inne zagrożenia
2022	-	38	6	4	-	16
2023	3	14	13	-	-	15
RAZEM	2022	64				
	2023	45				

Prowadzone działania w ramach realizowanych programów profilaktycznych w 2023 roku:

Ruch drogowy

1. Działania *Trzeźwość (Alkohol i Narkotyki, Trzeźwa Gmina)*.
2. Działania *Prędkość (Prędkość, Bezpieczna Droga)*.
3. Działania *Pasy, Foteliki*.
4. Działania *Niechronieni Uczestnicy Ruchu Drogowego, Pieszcy*.
5. Działania „Bezpieczna droga do szkoły/domu”.

Patologie społeczne

1. Alkohol, narkotyki, dopalacze
2. Działania „Ferie 2023”
3. Działania „Bezpieczne wakacje 2023”
4. **Działania „Bezpieczna woda 2023”.**

Analiza danych na temat zagrożenia przestępczością na terenie miasta i gminy Czyżew wykazuje na niewielki wzrost ogólnej liczby przestępstw o charakterze kryminalnym.

Niezależnie od utrzymującego się na stosunkowo niskim poziomie zagrożenia przestępczością w dalszym ciągu niezbędne jest prowadzenie działań prewencyjnych ukierunkowanych na ograniczenie przestępstw kryminalnych a także przestępstw i wykroczeń drogowych.

Pozostałe odnotowane w 2023 roku, negatywne zjawiska oraz zaistniałe zdarzenia o charakterze przestępstw bądź wykroczeń kształtują się na poziomie lat poprzednich i nie mają większego wpływu na społeczne poczucie bezpieczeństwa.

Oceniając wszystkie aspekty pracy tutejszej jednostki Policji wraz z podległym jej Posterunkiem Policji w Czyżewie stwierdzić należy, iż prawidłowa realizacja wszystkich zaplanowanych zadań pozwoliła na utrzymanie pozytywnych tendencji i utrzymanie niskiego poziomu zagrożenia dla mieszkańców miasta i gminy Czyżew.

8.4.2. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie gminy działa siedem jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

- OSP KSRG Czyżew,
- OSP KSRG Dąbrowa Wielka,
- OSP Rosochate Kościelne,
- OSP Dąbrowa-Nowa Wieś
- OSP Dmochy-Wochy
- OSP Kaczyn-Herbasy
- OSP Siennica-Święchy

Wszystkie jednostki są zrzeszone w Oddziale Gminnym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. 2 jednostki OSP – w Czyżewie i Dąbrowie Wielkiej, działają w systemie KSRG.

OSP skupia w swoich szeregach: 225 członków czynnych, 45 - wspierających, 20 - honorowych oraz 34 członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

	OSP Czyżew	OSP Dąbrowa Wielka	OSP Rosochate Kościelne	OSP Dąbrowa- Nowa Wieś	OSP Kaczyn- Herbasy	OSP Dmochy- Wochy	OSP Siennica- Święchy
Członkowie czynni	31	71	41	15	32	20	15
Członkowie honorowi	4	1	9	0	0	6	0
Członkowie wspierający	30	3	2	0	10	0	0
MDP	12	10	12	0	0	0	0
Razem	77	85	64	15	42	26	15

Wszystkie jednostki, z wyjątkiem OSP Siennica-Święchy, są wyposażone w pojazdy przygotowane do działań ratowniczo-gaśniczych. W 1997 roku jednostka OSP w Czyżewie a w roku 2018 jednostka OSP w Dąbrowie Wielkiej zostały włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (KSRG), co potwierdza wysoki stopień wykształcenia oraz przygotowania do akcji ratowniczych. Krajowy system ratowniczo-gaśniczy stanowi integralną część ogólnopolskiego systemu bezpieczeństwa. W ramach porozumienia ochotnicy zobowiązani są do utrzymywania wymaganej gotowości operacyjnej do walki z pożarami i innymi klęskami

żywiolowymi oraz realizacji zadań związanych z ratownictwem technicznym, chemiczno-ekologicznym, poszukiwawczo-ratowniczym, wodnym i medycznym.

Każdy ochotnik straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym czy szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala Rada Miejska w drodze uchwały. Od 01 stycznia 2022 r. ekwiwalent pieniężny wynosi 30 zł za godzinę udziału w działaniu ratowniczym i 15 zł za godzinę udziału w szkoleniu pożarniczym.

W 2023 roku jednostki OSP brały udział w następującej ilości zdarzeń:

1. OSP Czyżew – 47 akcji ratowniczych i 3 szkolenia
2. OSP Dąbrowa Wielka – 22 akcje ratownicze i 1 szkolenie
3. OSP Rosochate Kościelne – 11 akcji ratowniczych
4. OSP Dąbrowa-Nowa Wieś – 4 akcje ratownicze
5. OSP Kaczyn-Herbasy – 1 akcja ratownicza

W 2023 r. 2 strażaków ukończyło szkolenie podstawowe i 2 szkolenie naczelników, za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach w 2023 r. wypłacono z budżetu gminy ekwiwalent w wysokości 29 430,00 zł.

W gminie Czyżew obsługę przeciwpożarową i ratowniczą prowadzi również Powiatowa Państwowa Straż Pożarna, która swoim działaniem obejmuje cały powiat – Wysokie Mazowieckie, ul. Mickiewicza 6, tel. 086-275-81-00, lub 998.

Łącznie na utrzymanie ochotniczych straży pożarnych na terenie gminy w 2023 r. wydano kwotę 843 448,64 zł, w tym 550 000,00 zł na zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Czyżew.

Z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego gmina otrzymała dotację w wysokości 15 000,00 zł z której zakupiono wyposażenie dla OSP Czyżew, OSP Dąbrowa Wielka i OSP Rosochate Kościelne.

Zgodnie z Informacją o stanie ochrony przeciwpożarowej na terenie Gminy Czyżew, uzyskaną od Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Wysokiem Mazowieckiem w roku 2023 wystąpiło w naszej gminie 15 pożarów, 45 miejscowych zagrożeń i 5 fałszywych alarmów. Wartość strat wyniosła w 2023 roku 893 000,00 zł, zaś uratowano mienie o wartości 4 869 000,00 zł. Jako najczęstsze przyczyny powstawania pożarów w gminie wymienia się nieprawidłową eksploatację urządzeń grzewczych i nieostrożność osób dorosłych natomiast najczęstsze miejscowe zagrożenia w 2023 r. to huragany i silne wiatry, niezachowanie zasad bezp. ruchu drogowego i nietypowe zachowanie zwierząt i owadów.

8.4.3. Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego

Sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej należą do podstawowych zadań własnych gminy. Jednostki podległe burmistrzowi tj.

- Szkoła Podstawowa w Czyżewie,
- Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Wielkiej,
- Szkoła Podstawowa w Rosochatem Kościelnym,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Gminne Przedszkole w Czyżewie,

uczestniczą w różnego rodzaju działaniach związanych z zarządzaniem kryzysowym, nie mają roli wiodącej i nie działają samodzielnie.

Do realizacji zadań bezpośrednio związanych z zarządzaniem kryzysowym powołany został Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w skład którego wchodzi:

- 1) Burmistrz i Zastępca Burmistrza;
- 2) Skarbnik Gminy;

- 3) Sekretarz Gminy;
- 4) Kierownicy:
  - Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
  - Referatu Organizacyjnego,
  - Referatu Rozwoju Gospodarczego,
  - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
  - Urzędu Stanu Cywilnego;
- 5) Gminny Komendant OSP i Inspektor ds. Informatyzacji i ochrony.

8.4.4. System ostrzegania i alarmowania

W skład systemu ostrzegania i alarmowania na terenie gm. Czyżew wchodzi następujące urządzenia alarmowe:

- Centrala alarmowa – budynek Urzędu Miejskiego, ul. Mazowiecka 34,
- Syrena elektroniczna z możliwością nadawania komunikatów głosowych – budynek Urzędu Miejskiego, ul. Mazowiecka 34,
- Syrena alarmowa sterowana drogą radiową z KP PSP na strażnicy OSP w Czyżewie,
- Syreny alarmowe OSP we wsiach: Rosochate Kościelne, Dąbrowa Wielka, Kaczyn-Herbasy, Siennica-Swięchy, Dąbrowa–Nowa Wieś, Dmochy–Wochy.

9. Oświata

9.1. Informacje ogólne

Sieć szkolno – przedszkolna w Gminie Czyżew obejmuje:

- 1) Szkołę Podstawową im. Szarych Szeregów w Czyżewie;
- 2) Szkołę Podstawową im. Św. Jan Pawła II w Rosochatem Kościelnym;
- 3) Szkołę Podstawową w Dąbrowie Wielkiej;
- 4) Gminne Przedszkole w Czyżewie;
- 5) Ośrodek Wychowania Przedszkolnego „Rosochatek”.

We wrześniu 2023 r. naukę w szkołach na terenie Gminy Czyżew rozpoczęło razem 770 uczniów i wychowanków, odpowiednio 581 w szkołach podstawowych, 171 w przedszkolu oraz 18 dzieci w Ośrodku Wychowania Przedszkolnego „Rosochatek”. W porównaniu z rokiem 2022 liczba dzieci uczęszczających do szkół i placówek nieznacznie się zmniejszyła.

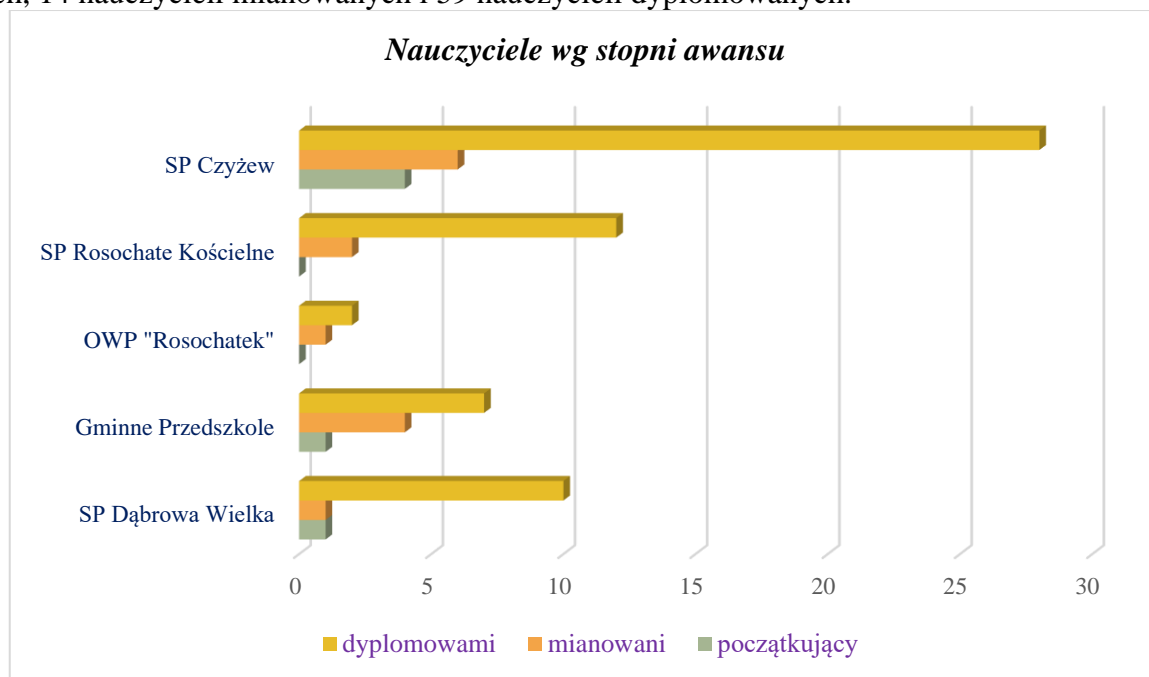

Liczba uczniów i dzieci w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Czyżew

Dane zgodne z SIO. 30.09.2023			
L.p.	Nazwa szkoły lub innej oświatowej jednostki organizacyjnej	Liczba oddziałów	Liczba uczniów (wychowanków)
I. Przedszkola prowadzone przez gminę			
1.	Przedszkole w Czyżewie	7	171
2.	Punkt Przedszkolny w Rosochatem Kościelnym	1	20
II. Szkoły prowadzone przez gminę (z wyodrębnieniem oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych)			
1.	Szkoła Podstawowa w Czyżewie	18	401
2.	Szkoła Podstawowa w Rosochatem Kościelnym	9 (1)*	143 (18)*
3.	Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Wielkiej	5 (1)*	55 (8)*

(*)dotyczy oddziałów przedszkolnych, tzw. „zerówek”

W roku 2023 wg stanu na dzień 30. 09. 2023 r. w szkołach i przedszkolu i innych formach wychowania przedszkolnego zatrudniano ogółem 82 nauczycieli, w tym: 9 nauczycieli początkujących, 14 nauczycieli mianowanych i 59 nauczycieli dyplomowanych.

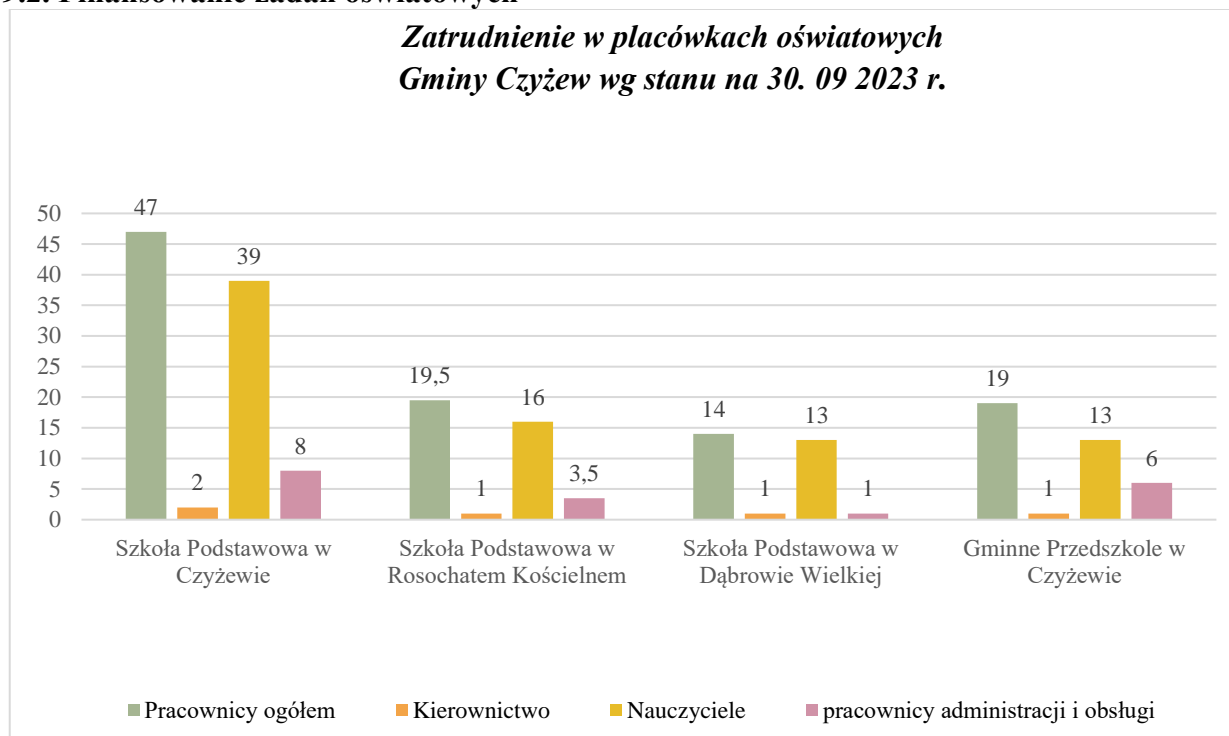

Zatrudnienie nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Czyżew w latach 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 wg stanu na dzień 30 września przedstawia się następująco:

	2020/2021		2021/2022		2022/2023		2023/2024	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
SP Czyżew	35,98	38	36,33	43	36,67	38	35,62	39
SP Rosochate Kościelne	16,24	19	10,6	16	14,13	20	14,61	16
SP Dąbrowa Wielka	8,86	12	9,94	12	10,17	12	9,15	13
Razem	61,08	69	56,87	71	60,97	70	59,38	68

Ogółem w szkołach, przedszkolu i Ośrodku Wychowania Przedszkolnego „Rosochatek”, prowadzonych przez Gminę Czyżew zatrudnionych jest 99,5 pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, w tym 81 nauczycieli (81% zatrudnionych) i 18,5 pracowników administracji i obsługi (19%). Strukturę zatrudnienia w poszczególnych jednostkach ilustruje wykres:

9.2. Finansowanie zadań oświatowych

W dziale „Oświata i wychowanie” w roku 2023 Gmina Czyżew poniosła wydatki w wysokości **ogółem 16.433.628,81 zł.**

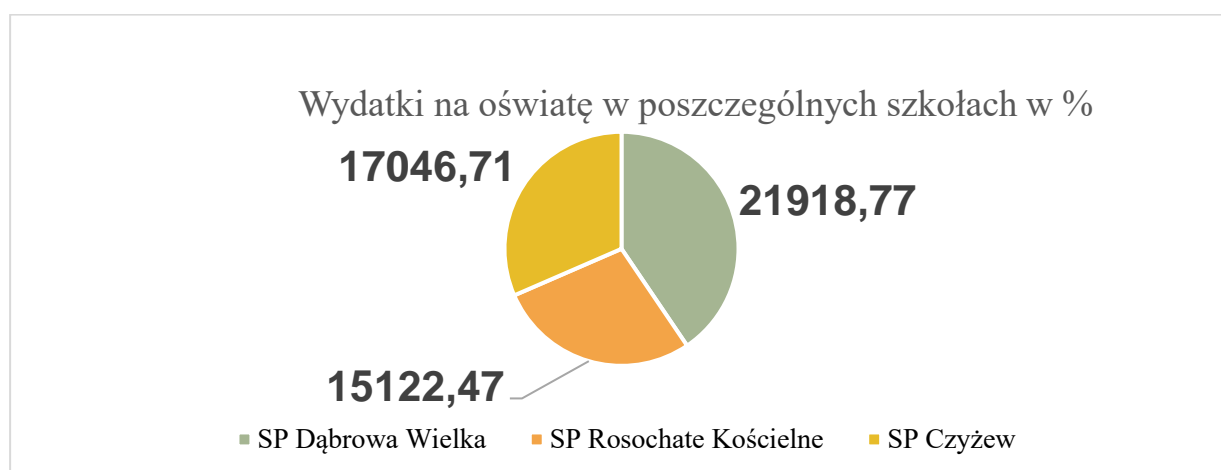
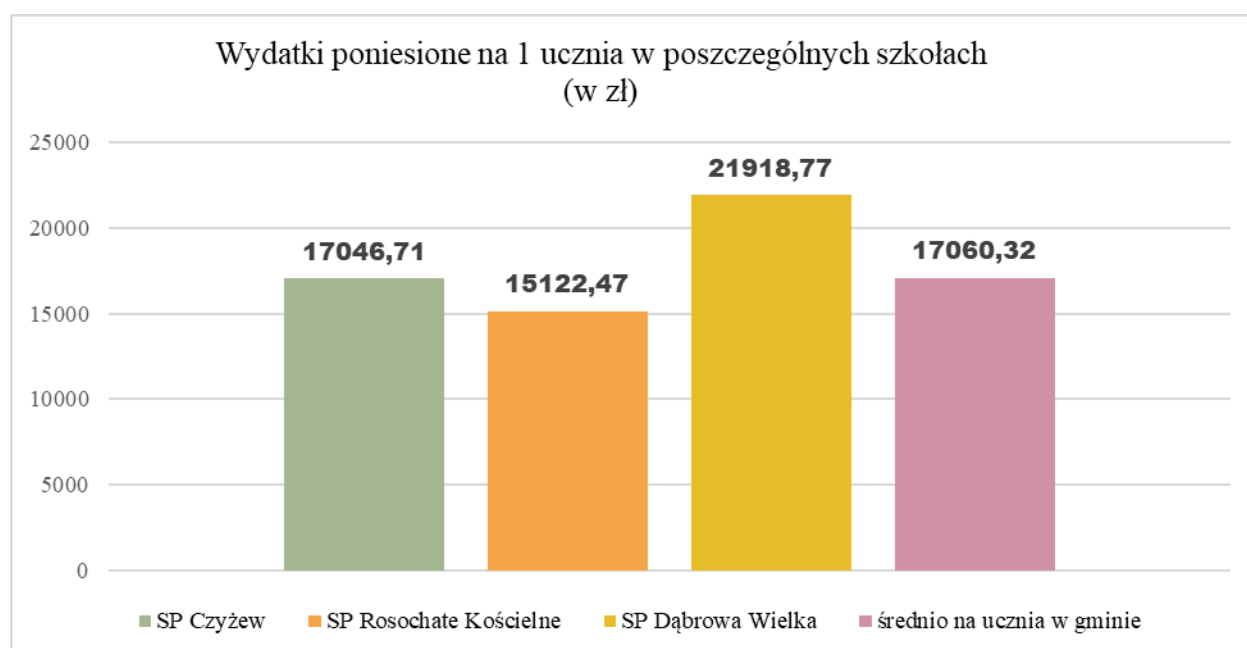
Wydatki poniesione przez Gminę Czyżew na zadania oświatowe w roku 2023 przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Finansowane zadania	Wysokość wydatków (w zł)
1.	Szkoły podstawowe	9 034 915,95
2.	Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	208 477,23
3.	Przedszkola	4 914 427,31
4.	Dowożenie uczniów do szkół	334 680,25
5.	Inne formy wychowania przedszkolnego	87 303,65
6.	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	4 029,20
7.	Stołówki szkolne	447 492,78
8.	Świetlice szkolne	220 827,18
9.	Realizacja zadań związanych z kształceniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przedszkolu	165 145,00
10.	Realizacja zadań związanych z kształceniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole	667 368,00
11.	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników	69 423,74
12.	Pozostała działalność	279 538,52

W poszczególnych szkołach łączne wydatki poniesione w 2023 roku na oświatę przedstawiają się następująco:

	SP Czyżew	SP Rosochate Kościelne	SP Dąbrowa Wielka	Razem
Wydatki	5 381 747,30	4 301 707,02	1 113 141,15	10 796 595,47
Liczba uczniów	401	125	47	573
Koszt na 1 ucznia	13 420,82 zł	34 413,66 zł	23 683,85 zł	Średnio: 18 842.23 zł

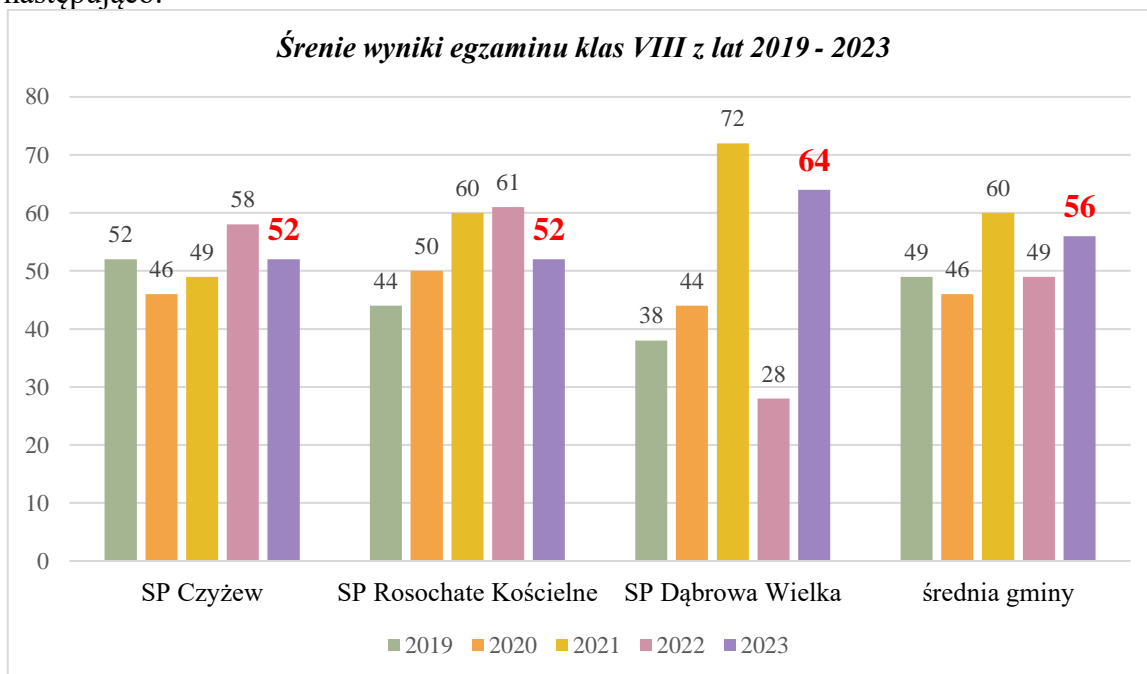
Znacznie większe wydatki w Szkole Podstawowej w Rosochatem wynikają z przeprowadzonego remontu tej szkoły.

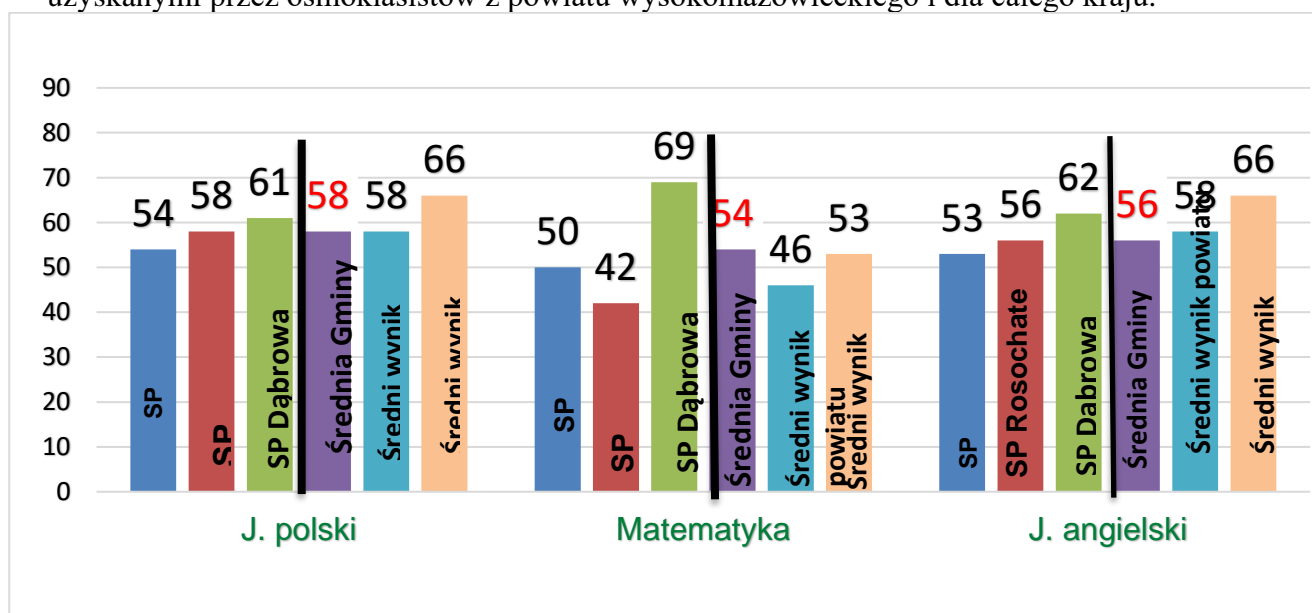
9.3. Wyniki egzaminów w roku 2023

9.3.1. Egzamin ósmoklasisty

W roku ubiegłym w Gminie Czyżew po raz czwarty do egzaminu dla ósmoklasistów przystąpiło łącznie 76 uczniów, odpowiednio: w SP Dąbrowa Wielka – 5 uczniów, w Rosochatem Kościelnym – 20 uczniów, w SP Czyżew - 51. Wyniki egzaminu dla poszczególnych szkół w odniesieniu do wyników uzyskanych w powiecie wysokomazowieckim i województwie podlaskim przedstawiają się następująco:

W porównaniu z rokiem 2022 dwie szkoły: Szkoła Podstawowa w Czyżewie i Szkoła Podstawowa w Rosochatem Kościelnym uzyskały niższe wyniki średnie. Zdecydowanie wyższe wyniki w porównaniu z rokiem ubiegłym osiągnęła Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Wielkiej. Nie jest to jednak wynik zbyt miarodajny z uwagi na małą liczbę zdających. Średnie wyniki uzyskane przez uczniów z Gminy Czyżew z przedmiotów: j. polski i j. angielski są porównywalne z wynikami uzyskanymi przez ósmoklasistów z powiatu wysokomazowieckiego i dla całego kraju.

9.4. Pomoc materialna dla uczniów

9.4.1. Pomoc materialna o charakterze motywacyjnym

W 2023 r. Burmistrz Czyżewa przyznał stypendium dla uczniów osiągających wybitne wyniki w nauce, sztuce i w sporcie zgodnie z § 4 Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych dzieci i Młodzieży (stanowiącego załącznik do uchwały Nr V/33/15 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 25 czerwca 2015 r. z późn. zm.) (I półrocze) oraz zgodnie z Uchwałą Nr XXXVII/311/23 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w formie stypendium Burmistrza Czyżewa.

Rok 2022/2023 – za I półrocze

1. Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Wielkiej - 1
2. Szkoła Podstawowa w Czyżewie - 19
3. Szkoła Podstawowa w Rosochatem Kościelne. - 7
4. ZSOiZ w Czyżewie - 3

Łącznie - 30 uczniów

Rok 2022/2023 – na koniec roku

1. Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Wielkiej - 3
2. Szkoła Podstawowa w Czyżewie - 34
3. Szkoła Podstawowa w Rosochatem Kościelne. - 11
4. ZSOiZ w Czyżewie - 10

Łącznie - 58 uczniów

W 2023 r. wypłacono uczniom stypendia Burmistrza Czyżewa na łączną kwotę **52 000,00 zł.**

9.4.2. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

W roku 2023 wypłacono uczniom szkół z terenu gminy Czyżew stypendia socjalne na łączną kwotę **18 234,90 zł** oraz zasiłek szkolny w wysokości łącznej **1 184,40 zł.** Wypłacono również wyprawkę szkolną dla uczniów w wysokości **1 780,00 zł.** Środki wypłacone uczniom pochodziły z dotacji celowych. Ogółem pomoc materialna o charakterze socjalnym (zasiłek szkolny i stypendium szkolne) udzielona została w roku 2023 – 24 uczniom.

9.5. Dowożenie dzieci

Gmina Czyżew nie posiada własnych środków transportu do przewozu dzieci i uczniów do prowadzonych placówek oświatowych. Stąd też na bazie 8 tras przebiegających przez miejscowości wchodzące w skład obwodów SP w Czyżewie i SP w Rosochatem Kościelnym zawarto umowę z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym S.C. z Godlewa Piętań (wybrany w trybie przetargu nieograniczonego) na dowożenie dzieci i uczniów z terenu gminy. Zrealizowano w ten sposób obowiązek zapewnienia bezpłatnego dowożenia wynikający z postanowień ustawy - Prawo oświatowe. Wydatki poniesione przez gminę na dowożenie uczniów wyniosły **334 680,25 zł.**

Dodatkowo 1 uczeń w roku 2022/2023 oraz 2 uczniów w okresie IX – XII 2023 r. byli dowożeni do szkół przez rodziców własnym środkiem transportu. Gmina sfinansowała w 2023 roku na wniosek rodziców koszty ich dowozu i opieki w czasie transportu w wysokości 2 923,36 zł (w 2022 roku było to 1.444,16 zł).

Dowóz dzieci niepełnosprawnych.

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo oświatowe obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki. Ponieważ gmina nie dysponuje własnym transportem, wyłoniona jest w drodze przetargu firma transportowa. W roku szkolnym 2022/2023 dowóz do ośrodków rehabilitacyjno - edukacyjno - wychowawczych w Kostrach Noskach i Perkach Karpicach w okresie I – VI 2023 r. realizowała firma WiA Andrzej Choiński, Chojane Górczany 13, natomiast od września 2023 r. – firma Mistral Travel Agnieszka Wołosieńska, ul. Lipowa 17, Łomża. Łączny koszt dowożenia dzieci niepełnosprawnych do OREW przez przewoźników wyniósł w roku 2023 **68 160,00 zł.** Ponadto zawarto umowy z rodzicami, którzy dowożą dzieci do

ośrodków własnym środkiem transportu. Zwroty kosztów dowozu dzieci do Długoborza w roku 2023 wyniósł 31 630,38 zł. W roku poprzednim, 2022, zwrot tych kosztów wyniósł 10 674,85 zł. Ilość dzieci niepełnosprawnych dowożonych w 2023 roku do szkół własnym środkiem transportu przedstawia poniższa tabela:

	Rok szkolny					
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Przewoźnik	3	4	5	5	6	6
Pozostałe	5	6	6	2	3	3
Razem	8	10	11	7	9	9

Zestawienie kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych przedstawia poniższa tabela:

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Przewoźnik	45 878,40	36 831,60	54 333,61	59 863,92	68 160,00
Pozostałe	12 385,06	6 432,28	8 084,24	10 674,85	31 630,38
Razem	58 263,46	43 263,88	62 417,85	70 538,77	99 790,38

Większe w roku 2023 wydatki na dowóz uczniów niepełnosprawnych wynika ze wzrostu kosztów paliwa i usług transportowych oraz zmiany zasad finansowania dowożenia dzieci niepełnosprawnych, zgodnie z obowiązującym prawem.

9.6. Wychowanie przedszkolne

Na terenie Gminy Czyżew funkcjonuje jedno Gminne Przedszkole w Czyżewie. W roku 2023 we wrześniu do przedszkola przyjęto 171 dzieci (w tym 2 dzieci z Ukrainy), w tym 51 do oddziału „0” i 118 w wieku 3 – 5 lat. Kadre pedagogiczną przedszkola stanowi 14 nauczycieli w tym: 1 stażysta, 2 kontraktowych, 3 mianowanych i 8 dyplomowanych.

Przy Szkołach Podstawowych w Dąbrowie Wielkiej i Rosochatem Kościelnym funkcjonują oddziały przedszkolne, tzw. „0”, do których przyjęto w 2023 r.: 8 dzieci w SP w Dąbrowie Wielkiej i 23 do SP w Rosochatem Kościelnym.

W Rosochatem Kościelnym działa również Ośrodek Wychowania Przedszkolnego „Rosochatek” (z 25 miejscami dla dzieci w wieku od 3 – 5 lat) do którego od 1 września 2023 r. przyjęto 17 dzieci i jedno dziecko z Ukrainy.

Koszty poniesione przez gminę Czyżew związane z realizacją wychowania przedszkolnego w 2023 roku wyniosły:

- Gminne Przedszkole w Czyżewie – **1 800 407,77 zł**,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w Rosochatem Kościelnym i Dąbrowie Wielkiej – **208 477,23 zł**,
- inne formy wychowania przedszkolnego - Ośrodek Wychowania Przedszkolnego „Rosochatek” – **87 303,65 zł**.

Ponadto Gmina Czyżew na mocy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych pokrywała koszty wychowania przedszkolnego 13 dzieci z Gminy Czyżew, uczęszczających do przedszkoli usytuowanych poza gminą: w Wysokim Mazowieckiem (8 dzieci), do oddziału przedszkolnego przy SP w Święcku Wielkim (1 dziecko), do niepublicznego przedszkola w Szepietowie – 3 dzieci i do oddziału przedszkolnego w Skarżynie Starym – 1 dziecko. Łączne koszty pobytu dzieci z gminy Czyżew w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych innych gmin wyniosły w 2023 roku – **128 029,20 zł**.

10. Kultura, ochrona zabytków, sport i rekreacja

10.1. Kultura

10.1.1. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej wraz z filiami w 2023 roku

1. Zbiory biblioteczne.

- a) w minionym roku Biblioteka Publiczna wzbogaciła się o **423 egzemplarze na ogólną kwotę 12 477,87 zł.** w tym:
- ze środków samorządowych zakupiono **268 wol.** na łączną kwotę **7 808,33 zł.**,
  - ze środków przekazanych przez Bibliotekę Narodową zakupiono **119 wol.** na łączną kwotę **3 442,17 zł.**
  - dary **36 wol.**, na kwotę **1 227,37 zł.**
- Stan księgozbioru na dzień 31.12.2023 r. – **19 871 wol.**

- b) Filia Publiczno-Szkolna w Dąbrowie Wielkiej – stan księgozbioru na dzień 31.12.2023 r. – **1 927 wol.**

Łącznie w minionym roku przybyło **26 egzemplarzy** na kwotę **400,80 zł.** w tym :

- ze środków samorządowych zakupiono **3 wol.** na łączną kwotę **73,98 zł.**
- ze środków Biblioteki Narodowej zakupiono **23 wol.** na łączną kwotę **326,82 zł.**

- c) Filia Publiczno-Szkolna w Rosochatem Kościelnym – stan księgozbioru na dzień 31.12.2023 r.. – **4 837 wol.**

W minionym roku przybyło łącznie **40 egzemplarzy** na kwotę **680,01 zł.** w tym :

- ze środków samorządowych zakupiono **4 wol.** na łączną kwotę **113,99 zł.**
- ze środków Biblioteki Narodowej zakupiono **36 wol.** na łączną kwotę **566,02 zł.**

Z inwentarza w 2023 roku skreślono **463 wol.** na łączną kwotę **46,03 zł.**

2. Czytelnicy.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r w placówce zarejestrowało się **289 czytelników.** Najliczniejszą grupę stanowią osoby uczące się - 143, pracujące –87 osób; emeryci, renciści i niezatrudnieni – 59 osób.

Czytelnicy wypożyczyli w ciągu roku **7688 wol., 895 czasopism i odwiedzili bibliotekę 2549 razy.**

W Filiach Publiczno-Szkolnych w Rosochatem Kościelnym i Dąbrowie Wielkiej w 2023 r. zarejestrowano w sumie **190 czytelników.** Wypożyczono łącznie w obu filiach **2 399 wol.** i zano-towano **2040 odwiedzin czytelników.**

3. Działania związane z promocją Biblioteki i czytelnictwa.

- Biblioteka przystąpiła do projektu „*Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób z dysfunkcją wzroku – Edycja 2022*” realizowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca. Projekt jest dofinansowany przez Ministra Kultury i dziedzictwa Narodowego ze środków pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. W ramach projektu nasza biblioteka otrzymała nieodpłatnie jeden egzemplarz odtwarzacza cyfrowych książek mówionych – Czytak 4. Urządzenie jest przystosowane do obsługi przez osoby niewidome i słabowidzące, jest też przyjazne dla osób starszych;
- spotkanie dla uczniów klas I – III z pisarzem. Naszym gościem był **Marcin Koziol** - autor książek dla dzieci i młodzieży, m.in. **lektury szkolnej** (klasy 4-6) „Skrzynia Władcy Piorunów”, powieści „Tajemnica przeklętej harfy” wpisanej na „**Złotą Listę Fundacji ABC XXI – Cała Polska czyta dzieciom**”;
- **spotkanie profilaktyczne** dla uczniów klas siódmych i ósmych, które poprowadziła **Monika Sawicka - Kasprzak** pisarka i dziennikarka TV z Łodzi. Autorka powieści obyczajowych dla dorosłych i młodzieży, w których opowiada o najważniejszych sprawach w życiu każdego człowieka - miłości, przyjaźni, ale także ludzkich słabościach i codziennych problemach.

W swoim dorobku literackim ma kilkanaście książek. Temat spotkania to „**Godność i szacunek**”;

- zorganizowano XIV Gminny Konkurs na „**Palmę Wielkanocną**” pod patronatem **Burmistrz Czyżewa i Dziekana Dekanatu Czyżewskiego**;
- we współpracy z wydawnictwem „Tania i Dobra książka” przygotowano *Wielkanocny Kiermasz Książek*.

W ramach obchodów Święta Bibliotek gościem biblioteki 9 maja był **Krzysztof Petek** autor powieści sensacyjno-przygodowych, reportażysta, organizator wypraw i szkół przetrwania.

W Tygodniu Bibliotek odbyły się też lekcje biblioteczne.

Inne działania:

- zorganizowano konkurs „*Laurka dla mamy*”, którego oficjalne rozstrzygnięcie odbyło się podczas Święta Rodziny;
- w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Ziemi Czyżewskiej w czasie wakacji zorganizowano zajęcia plastyczne połączone z promocją zakupionych z dotacji strojów szlacheckich;
- z okazji obchodów Dni Czyżewa zorganizowano wystawę prac plastycznych uczestników Klubu Seniora;
- zorganizowano „Narodowe Czytanie” we współpracy z ZSOiZ;
- zorganizowano spotkanie profilaktyczne pod tytułem „*Moje korzenie – świadomość i tożsamość narodowa*”, które poprowadziła Monika Sawicka – Kasprzak dla klas VII i VIII;
- spotkanie z Jackiem Łapińskim promujące czytelnictwo, temat „*Dlaczego warto czytać?*” oraz „*Z uśmiechem Ci do twarzy*”;
- zorganizowano po raz XII konkurs „*M jak mój pluszowy miś*”, którego rozstrzygnięcie poprzedził spektakl teatralny „*Dziadek do orzechów*” w wykonaniu Teatru Błaszany Bębenek z Krakowa.

4. Komputeryzacja.

Na dzień 31.12.2023 r. Biblioteka Publiczna w Czyżewie posiada 3 zestawy komputerowe, do dyspozycji pracowników, wyposażone w drukarkę, posiadamy też komputer pełniący funkcję serwera dla programu MAK+ w tym programie odbywa się opracowanie zbiorów bibliotecznych, rejestracja czytelników i wypożyczenia. Stan księgozbioru w katalogu komputerowym wynosi **12 751 wol.**

W roku 2023 na działalność Biblioteki Publicznej Gminy Czyżew wydatkowano kwotę **213 614,68 zł.**

10.1.2. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w 2023 roku

W Gminie Czyżew działa Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą przy ul. Mazowieckiej 34 w Czyżewie. GOK działa na podstawie statutu nadanego przez Radę Miejską i posiada osobowość prawną jako samorządowa instytucja kultury. W GOK pracuje 4 pracowników na ogółem: 2 pełne etaty i 2 1/2 etatu oraz 4 instruktorów na umowę-zlecenia. Są to instruktorzy prowadzący koła zainteresowań : szachy, wokale, zespołu pieśni i tańca- choreografia i śpiew, zespołu pieśni i tańca-rytmika i technika tańca ludowego, muzyka: gitara i pianino oraz 1 umowa -zlecenie- sprzętaczka.

Przy GOK działają:

Stała form pracy kół zainteresowań:

- zajęcia plastyczne (cztery grupy),
- zajęcia muzyczne- gra na instrumencie: gitara, pianino,
- zajęcia wokalne (dwie grupy),
- zajęcia teatralne (trzy grupy)
- zajęcia szachowe (dwie grupy),
- zajęcia taneczne „Taneczny Mix”- (dwie grupy),
- zajęcia gimnastyki artystycznej (dwie grupy),

- zajęcia zespołu pieśni i tańca (dwie grupy wiekowe).

ZESPOŁY:

- zespół wokalny „Nova Noota” i „B- moll” (dwie grupy wiekowe),
- zespół wokalny dorośli EUFONIA,
- grypa kolędnicza Herody Gminy Czyżew.

Na zajęcia uczęszczają dzieci i młodzież z terenu naszej gminy, jak również gmin sąsiednich.

W roku 2023 zrealizowane zostały m. in. następujące imprezy kulturalne:

- Orszak Trzech Króli - współdziałł w organizacji,
- „Zakochaj się w kulturze” – spotkanie artystyczno- integracyjne,
- Turniej Szachowy o puchar Burmistrz Czyżewa – 102 zawodników,
- obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- „PIKtoGRAMy” - gminne eliminacje wojewódzkiego konkursu recytatorskiego -udział wzięło 35 osób z Przedszkoli i Szkoły Podstawowej w Czyżewie, Dąbrowie Wielkiej i Rosochatem Kościelnym,
- „PIKtoGRAMy” - gminne eliminacje wojewódzkiego konkursu wokalnego - wzięło udział 30 uczniów z Przedszkoli i Szkoły Podstawowej w Czyżewie, Dąbrowie Wielkiej i Rosochatem Kościelnym,
- koncert z okazji „Dnia Kobiet”,
- Koncert Papieski „Z głębi serc” poświęcony pamięci św. Jana Pawła II,
- XIII rocznica Katastrofy pod Smoleńskiem i 83. rocznica Zbrodni Katyńskiej,
- Powiatowe Prezentacje Zespołów Tanecznych „Wesoły Płaz” – 18 zespołów z 11 instytucji oświaty i kultury powiatu wysokomazowieckiego,
- Regionalny Konkurs Plastyczno- Ekologiczny „Zwierzęta naszych lasów” wpłynęło 650 prac plastycznych,
- Obchody Święta Ziemi w Gminie Czyżew pn. „Nasza Ziemia”,
- Obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- Regionalne Spotkania Teatralne,
- Święto Rodziny - Piknik nad zalewem,
- Rodzinne Zawody Wędkarskie o puchar Burmistrza Czyżewa - nad zalewem,
- Dni Czyżewa,
- II Amatorskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi Regonu Podlasie Czyżew 2023,
- II Dożynki Gminno-Parafialne,
- Gminne Obchody Światowego Dnia Sybiraka,
- Gminny Konkurs Plastyczny o tematyce patriotycznej pn. „Niepodległość oczami dzieci i młodzieży”- 129 prac plastycznych z 5 instytucji oświaty i kultury w Czyżewie,
- Gminny Konkurs Historyczny - „Rok 1863 na Pograniczu Mazowsza i Podlasia. Czyżew i okolice w Powstaniu Styczniowym”- uczestniczyły 24 osób z 4 instytucji oświaty Gminy Czyżew,
- 11 listopada obchody święta Odzyskania Niepodległości,
- Powiatowy Bożonarodzeniowy Konkurs Plastyczny – „Malowana Kolęda” – wpłynęło 298 prac plastycznych z 17 instytucji kultury i oświaty powiatu wysokomazowieckiego,
- Gminne Eliminacje Ogólnopolskiego Plastycznego Konkursu Pożarniczego „Zapobiegajmy pożarom” ilość prac 298, z 5 instytucji oświaty i kultury Gminy Czyżew,
- Projekcje kinowe,
- Wyjazdy do teatru,
- Spektakle dla dzieci i młodzieży (profilaktyczne).

GOK był również organizatorem wystaw okolicznościowych, w tym m. in: wystaw zdjęć twórców, prac plastycznych tworzonych w czasie ferii oraz innych okolicznościowych, związanych ze świętami lub rocznicami.

Osiągnięcia GOK w Czyżewie:

- Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu - nagroda za palmę wielkanocną wykonaną przez koło plastyczne i koło teatralne,
- Regionalny Konkurs Plastyczny „Nasza Ziemia”: Nagroda,
- Gminny Konkurs Plastyczny „Laurka dla Mamy” Biblioteka Czyżew: II Miejsce: i 2 wyróżnienia,
- Gminny Konkurs Plastyczny: Dary pól, sadów, ogrodów- wokół tradycji dożynkowych ziemi czyżewskiej”: Nagroda,
- Gminny Konkurs Plastyczny „Niepodległość oczami dzieci i młodzieży”: 2 wyróżnienia,
- Gminny Konkurs Plastyczny „Mój Pluszowy Miś” Biblioteka Czyżew: Nagroda i Wyróżnienie,
- Gminne Eliminacje Konkursu Plastycznego „Zapobiegajmy pożarom”: 3 Nagrody,
- Powiatowy Konkurs Plastyczny „Malowana Kołęda”: Nagroda i 2 Wyróżnienia,
- Powiatowy Konkurs Plastyczny „Pejzaże Powiatu Wysokomazowieckiego” Szepietowo: Wyróżnienie,
- XV Otwarty Turniej Szachowy im. Czesława Burdziuka, w Ciechanowcu wyniki: kat. D 13: I miejsce, III miejsce, kat. senior: I miejsce,
- XIV Turniej Szachowy o Puchar Burmistrza Czyżewa – II miejsce i III miejsce,
- II Otwarty Turniej Królewskie Szachowy Stara Ruskołęka –kat. dziewczęta i chłopcy: III miejsce, IV miejsce, 3 V miejsca,
- VII Otwarty Turniej Szachowy o Puchar Burmistrza Miasta Zambrów – III miejsce, IV miejsce i 2 V miejsca,
- Turniej Szachowy o Puchar Burmistrza Miasta Wysokie Mazowieckie - I miejsce kat. open, III miej. kat. C-16, i III m. kat. II,
- Zespół Wokalny z naszego ośrodka kultury w Czyżewie zdobył I miejsce w kategorii szkoły podstawowe klasy 7- 8 oraz „B-moll”: I miejsce w kategorii szkoły podstawowe klasy 1- 3, w kategorii soliści klasy IV- VI szkoły podstawowej - II miejsce i Wyróżnienie,
- Festiwal Piosenki Ekologicznej Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Bogutach: - Zespół Wokalny - I miejsce, - soliści: I miejsce , 2 II miejsca, III miejsce.

Ogółem na działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Czyżewie w 2023 r. wydatkowano kwotę **750 348,29 zł.**

10.1.3. Działalność izby muzealnej „Muzeum Ziemi Czyżewskiej” w 2023 roku

Izba muzealna „Muzeum Ziemi Czyżewskiej” działająca przy Gminnym Ośrodku Kultury w Czyżewie została utworzona przez samorząd Gminy Czyżew 21 września 2014 roku w zabytkowym budynku dworca PKP w Czyżewie. Muzeum umożliwia zwiedzanie sal muzealnych oraz zaprasza również wszystkich podróżujących koleją, ponieważ pełni funkcję czynnej poczekalni. Muzeum Ziemi Czyżewskiej podlega Urzędowi Miejskiemu w Czyżewie oraz Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Czyżewie. W muzeum zatrudniony był jeden pracownik, będący przewodnikiem.

W roku 2023 z uwagi na remont zabytkowego budynku będącego siedzibą Muzeum Ziemi Czyżewskiej działalność izby muzealnej została zawieszona.

10.2. Ochrona zabytków

W maju 2021 roku zakończono prace nad aktualizacją „Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Czyżew na lata 2021-2024, określający kierunki działań i zadania gminy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w granicach administracyjnych gminy i opieki nad nimi. Sporządzona została gminna ewidencja zabytków oraz rejestr zabytków nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków.

Do najbardziej znaczących spośród 79 zabytków na terenie Gminy Czyżew zaliczyć można takie obiekty jak:

- Kościół p.w. Św. Piotra i Pawła w Czyżewie,
- Kościół p.w. Św. Stanisława w Dąbrowie Wielkiej,
- Kościół p.w. Św. Doroty w Rosochatem Kościelnym, w skład którego wchodzi murowany kościół, drewniana dzwonnica, drewniana plebania oraz cmentarz rzymskokatolicki,
- Bożnica w Czyżewie,
- Kaplice grobowe Sztolcmanów i Małowieskich,
- Park Dworski,
- Wieża ciśnień,
- Historyczny układ przestrzenny Czyżewa,
- Grodzisko w Świątku Strumianach,
- Dom generała Roszkowskiego,
- Cmentarz wojenny z I wojny światowej.

Celem nadrzędnym gminy w obszarze ochrony zabytków jest podniesienie wartości zachowanego dziedzictwa kulturowego w świadomości lokalnej, a także zbieranie informacji i przygotowanie instrumentów pozwalających na zachowanie ich właściwego stanu. Zakłada się, że zadania określone będą realizowane za pomocą instrumentów: prawnych, finansowych, społecznych, koordynacyjnych i kontrolnych.

W ramach instrumentów finansowych zakłada się korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich, dotacji rządowych, subwencji dofinansowania, zachęt finansowych dla właścicieli z budżetu gminy.

W roku 2023 zabytkowa willa generała Jana Roszkowskiego w Czyżewie - „Apteką pod wieżą” zwyciężyła w I Konkursie Nasz Zabytek organizowanym przez Fundację Most the Most. Gmina Czyżew otrzymała milion złotych, który zostanie przeznaczony na remont budynku. Pozyskano również z Rządowego Programu Odnowy Zabytków „Polski Ład” środki w wysokości 3000 000 zł na przeprowadzenie gruntownej restauracji tego zabytku.

W roku 2023 r. Gmina Czyżew pozyskała także dofinansowanie w ramach programu „Polski Ład” na realizację następujących zadań:

- „Prace restauratorskie przy zespole Zabytkowego Kościoła Parafialnego p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła oraz Cmentarza rzymskokatolickiego w Czyżewie” – wartość dofinansowania 250 000,00 zł,
- „Remont zabytkowego Kościoła p.w. Świętego Stanisława Biskupa Męczennika w Dąbrowie Wielkiej - wartość dofinansowania 600 000,00 zł
- „Remont zabytkowego Kościoła p.w. Świętej Doroty w Rosochatem Kościelnym – wartość dofinansowania 600 000,00 zł
- „Remont zabytkowego Kościoła p.w. Świętej Doroty w Rosochatem Kościelnym - Etap II - wartość dofinansowania 150 000,00 zł.

10.3. Sport i rekreacja

10.3.1. Baza sportowa i rekreacyjna

Gmina Czyżew dysponuje bardzo dobrą bazą do uprawiania sportu. Na terenie gminy znajdują się przy wszystkich szkołach hale i boiska sportowe, w tym przy Szkole Podstawowej w Czyżewie kompleks boisk „Orlik”. Na terenie gminy wybudowano w parkach również siłownie: w Parku Miejskim przy ul. Zambrowskiej i parku miejskim przy ul. Szkolnej w Czyżewie. Dostępne są także siłownie w 4 otwartych strefach aktywności.

W użytkowaniu znajduje się również oddany w 2019 r. nowo przebudowany Stadion Miejski im. „100-lecia Odzyskania Niepodległości”. Tak rozbudowane zaplecze sportowe sprzyja organizacji różnego rodzaju imprez i zawodów sportowych angażujących mieszkańców gminy w różnym wieku. W roku 2023 Stadion Miejski w Czyżewie był miejscem treningów 5 drużyn Klubu Sportowego „Orlęta” Czyżew oraz rozgrywek piłkarskich. Na stadionie odbywały się również imprezy plenerowe, m. in. „Dni Czyżewa”.

Dzieci, młodzież i dorośli z terenu Gminy Czyżew mają także możliwość rozwijania swoich pasji i talentów sportowych w ramach działalności różnych klubów sportowych. Są to:

- Klub „Orlęta Czyżew”,
- Klub Sportowy „INTER” Rosochate Kościelne,
- Uczniowski Klub Sportowy „Orlęta” przy Zespole Szkół w Czyżewie,
- Klub Sportowy „Czyżew Teq Club”,
- Klub bokserski MN Boxing.

W ciągu całego roku funkcjonowały obiekty sportowe, udostępnione klubom sportowym i społeczności. Na boisku „Orlik” przy Szkole Podstawowej w Czyżewie pod opieką dwóch animatorów zatrudnionych przez Gminę Czyżew przez 7 dni w tygodniu w godz. 16.00 - 20.30 odbywały się zajęcia sportowe dzieci i młodzieży oraz dorosłych: z piłki nożnej, piłki ręcznej i lekkoatletyki, w tym:

- Turniej Teqballa o Puchar Burmistrza Czyżewa,
- Turniej Piłki Siatkowej dla młodzieży,
- Sportowy Dzień Dziecka,
- Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym”,
- Trójbój lekkoatletyczny,
- Czwórbój lekkoatletyczny,
- Turnieje piłki nożnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Dzieci, młodzież i dorośli odbywali ponadto treningi piłki nożnej, teqballa i unihokeja. Systematycznie odbywały się na „Orliku” zajęcia UKS „Orlęta” działającego przy Szkole Podstawowej w Czyżewie oraz KS „Orlęta” Czyżew.

Gmina Czyżew dysponuje również bazą rekreacyjną, z której bardzo licznie korzystają zarówno mieszkańcy miasta, jak i całej gminy. Jest to przede wszystkim zrewitalizowany Park Miejski w Czyżewie im. prof. Mariana Sokołowskiego, który wraz z zalewem tworzy kompleks umożliwiający uprawianie sportów wodnych, kąpiele i plażowanie oraz rekreację na siłowni. Na terenie całej gminy zlokalizowanych jest łącznie 25 terenów rekreacyjnych, służących integracji mieszkańców oraz zapewniających dzieciom bezpieczne miejsca do zabaw. Mieszkańcy gminy mogli w 2023 roku korzystać również z 4 wspomnianych wyżej otwarte strefy aktywności oraz z siłowni znajdującej się w parku podworskim.

10.3.2. Finansowanie sportu i działalności sportowej

10 października 2019 r. Rada Miejska w Czyżewie podjęła uchwałę w sprawie określenia warunków i trybu wspierania rozwoju sportu w Gminie Czyżew. Określiła ona m. in. warunki i tryb finansowania zadania własnego Gminy Czyżew w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu. Celem podjęcia powyższej uchwały było:

- Poprawa warunków uprawiania sportu na terenie Gminy Czyżew,
- Zapewnienie społeczności lokalnej dostępności do działalności sportowej prowadzonej przez kluby.

Uchwała umożliwiła udzielenie klubom wsparcia finansowego w formie dotacji celowej na:

- realizację programów szkolenia sportowego,
- zakup sprzętu sportowego,
- pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach,
- pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego,
- finansowanie stypendium sportowych i wynagrodzenie kadry szkoleniowej.

Wspierając działalność sportową zgodnie z ww. uchwałą z budżetu gminy udzielona została według określonego uchwałą trybu dotacje w wysokości 90 000,00 zł oraz 30 000,00 zł na realizację przez Klub Sportowy „Orlęta” Czyżew zadania: „Szkolenie sportowe członków Klubu Sportowego Orleńta Czyżew oraz popularyzacja piłki nożnej wśród mieszkańców Gminy Czyżew”. Dotacje zostały wykorzystane zgodnie z umową. Otrzymane z Gminy Czyżew środki zostały w całości przeznaczone na:

- stypendia i diety dla zawodników – 63 904,74 zł,
- wynagrodzenie kadry szkoleniowej – 10 000,00 zł,
- inne wydatki – 46 095,26 zł, w tym: m. in. sprzęt sportowy, dojazdy zawodników i utrzymanie boiska sportowego.

Klub złożył sprawozdanie z realizacji zadania, wykazując przy tym rzeczowość i zasadność poniesionych wydatków.

11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Oprócz klubów sportowych na terenie Gminy Czyżew w 2023 roku działały aktywnie również inne organizacje pozarządowe tzw. „NGO’s” (non governmental organizations). Są to:

- Stowarzyszenie Kulturalne Ziemi Czyżewskiej z siedzibą w Czyżewie (rejestracja w KRS w kwietniu 2013 roku, prezes Anna Kazimierczuk);
- Stowarzyszenie Kulturalne Ziemi Czyżewskiej z siedzibą w Czyżewie ul. Apoznańskich - rozpoczęło działalność statutową w kwietniu 2013 roku.

Inicjatywy i działania stowarzyszenia w 2023 roku:

Styczeń

- złożenie znicza na grobie Powstańca Styczniowego na cmentarzu parafialnym w Czyżewie.

Luty

- pomoc w realizacji półkolonii parafialnych w Czyżewie,
- prelekcja nt. wywózek na Sybir w kolejną rocznicę tego wydarzenia,
- pomoc organizacji projektu pt. „Zakochaj się w kulturze!” Gminnego Ośrodka Kultury w Czyżewie.

Marzec

- wolontariat dofinansowany przez LGD „Brama na Podlasie”, we współpracy z GOK w Czyżewie.

Kwiecień

- pomoc w realizacji wystawy dotyczącej osoby Św. Jana Pawła II,
- pomoc w realizacji wiosennej inicjatywy GOK-u w Czyżewie,
- pomoc w realizacji inicjatywy artystycznej w GOK-u w Czyżewie z okazji „Światowego Dnia Czekolady”,
- – wiosenne spotkanie integracyjne w GOK-u dla członków stowarzyszenia.

Maj

- Festiwal Kulinaryny „Tradycyjne smaki Podlasia” w Czyżewie, dofinansowany przez Województwo Podlaskie w ramach konkursu Urzędu Marszałkowskiego,

- pomoc GOK-owi w Czyżewie w realizacji inicjatywy „Słodkie wypieki wielkanocne Ziemi Czyżewskiej”,
- udział w zjeździe kół gospodyń wiejskich „Piknik z produktem polskim”.

Czerwiec

- udział w 15-leciu LGD „Brama na Podlasie” w Ciechanowieckim Ośrodku Kultury i Sportu.

Lipiec

- prowadzenie zajęć plastycznych w bibliotece gminnej w Czyżewie – „Dary pól, sadów, ogrodów” w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2023,
- pomoc w realizacji GOK-owi w Czyżewie, wystawy seniorów z Czyżewa i Rosochatego Kościelnego w Sielskim Domu i Ogrodzie w Starej Złotorii.

Sierpień

- pomoc w realizacji spotkania artystycznego pt. „Dary pól, sadów, ogrodów” w ramach EDD2023, w świetlicy OSP w Dąbrowie Wielkiej,
- udział w Dożynkach Gminno – Parafialnych w Czyżewie.

Wrzesień

- udział w gali dla NGO’ów z województwa podlaskiego,
- wyjazd do Suchowoli, Okopów, Sokółki i „Labiryntu” w Lipsku k. Dąbrowy Białostockiej.

Październik,

- prowadzenie zajęć pt. „Jesienne krajobrazy” w klubie seniora w Rosochatem Kościelnym,
- udział w konferencji nt. kondycji współczesnej kultury i nawiązań do dziedzictwa kulturowego.

Listopad

- złożenie kwiatów i zniczy na pomnikach Sybiraków oraz Powstańca Styczniowego na cmentarzu parafialnym w Czyżewie.

Grudzień

- spotkanie z Klubem Seniora w Rosochatem Kościelnym,
- spotkanie z Klubem Seniora w Czyżewie,
- spotkanie w Gminnym Przedszkolu w Czyżewie,
- spotkanie w Szkole Podstawowej w Czyżewie,
- pomoc ZSOiZ w Czyżewie w przygotowaniu jasełek,
- spotkanie w ZSOiZ w Czyżewie.

W 2023 roku miała miejsce realizacja następujących projektów:

- projektu „Tradycje szlacheckie Ziemi Czyżewskiej Województwa Podlaskiego” pod patronatem Burmistrza Czyżewa – dofinansowanie przez Województwo Podlaskie w konkursie Urzędu Marszałkowskiego; wystawy, spotkania i promocja w ciągu całego roku 2023 w różnych instytucjach, organizacjach i miejscach oraz wobec różnorodnego audytorium, m.in. podczas wizyty aktora Piotra Kondrata w czyżewskim GOK-u, spotkania z Burmistrzem Czyżewa oraz spektaklu Teatru Marzeń pt. „Tajemnica starego dworu”,
- projektu Festiwal Kulinarny „Tradycyjne smaki Podlasia” w Czyżewie pod patronatem Burmistrza Czyżewa. Zadanie publiczne zostało dofinansowane przez Województwo Podlaskie w ramach konkursu Urzędu Marszałkowskiego; w ramach festiwalu zorganizowano stoiska z tradycyjnymi potrawami podlaskimi przygotowane przez klub seniora i KGW z gminy Czyżew i gminy Szepietowo, konkurs kulinarny, wystawę rękodzieła, prelekcję tematyczną, stoisko pokazowe carvingu ZSOiZ w Czyżewie oraz część artystyczną,
- projektu „Album dobrych wspomnień” zrealizowanego ze środków własnych i darowizn, która polegała na prezentacji w wydrukowanym folderze chętnych członków stowarzyszenia poprzez fotografie i teksty.

W roku 2023 pozyskano m. in. następujące środki:

- z dofinansowania zadania publicznego pt. Festiwal Kulinaryny „Tradycyjne Smaki Podlasia” od Urzędu Marszałkowskiego 5 000,00 zł,
- z dofinansowania zadania publicznego pt. Tradycje szlacheckie Ziemi Czyżewskiej Województwa Podlaskiego od Urzędu Marszałkowskiego 5 000,00 zł.

Koła gospodyń wiejskich:

- Koło Gospodyń Wiejskich „Herbasianki” z siedzibą w Kaczynie-Herbasach (rejestracja w ARiMR w grudniu 2018 roku, prezes Katarzyna Sęczek),
- Koło Gospodyń Wiejskich „W Dmochach-Wypychach” (rejestracja w ARiMR w grudniu 2018 roku, prezes Stanisława Pawlak),
- Koło Gospodyń Wiejskich „Kaczynianki” z Kaczyna Starego – działa od lutego 2020 r. – rejestracja w ARiMR w marcu 2020 roku, przewodnicząca Bożena Kaczyńska,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Kobietkowo” z siedzibą w Rosochatem Kościelnym (jako grupa nieformalna od marca 2017 roku, rejestracja w ARiMR w grudniu 2018 roku, prezes Katarzyna Kubicka);

Koła Gospodyń Wiejskich działające w Gminie Czyżew w 2023 r. aktywnie włączyły się w akcje ogólnogminne, w tym akcję Szlachetnej Paczki. Ponadto wspomagały organizację Dni Czyżewa i Dożynek Gminnych. W maju 2023 r. koła przygotowały również stoiska degustacyjne na Festiwal Kulinaryny „Tradycyjne smaki Podlasia” w Czyżewie, prezentując swój dorobek i umiejętności. Koło „Kaczynianki z Kaczyna Starego reprezentowało Gminę Czyżew podczas XXI Podlaskiego Święta Chleba. Koła gospodyń reprezentowały także Gminę Czyżew podczas II Powiatowego Zjazdu KGW w Wysokiem Mazowieckiem. Koła brały również udział w uroczystościach upamiętniających wydarzenia historyczne na terenie Gminy Czyżew.

Kluby seniora

W 2023 r. na terenie gminy Czyżew swą działalność prowadziły 2 Kluby Seniora: Klub Seniora w Czyżewie oraz w Rosochatem Kościelnym.

Klub Seniora w Czyżewie ma swą siedzibę w Budynku Świetlicy Miejskiej w Czyżewie przy ul. Strażackiej 6, który został wyremontowany w 2018 r. przy udziale środków z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w ramach Wieloletniego Programu „Senior+”. Dzięki pozyskanym funduszom Seniorzy z terenu Gminy Czyżew zyskali miejsce do wspólnych spotkań, szkoleń, warsztatów, czy też różnego rodzaju zajęć.

W 2023 r. kontynuowano realizację projektu pn. „Wspieramy rozwój usług opiekuńczych!”, który został dofinansowany w ramach środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014- 2023. Łączna wartość projektu wynosi **452 483,75 zł**. W ramach jego realizacji dokonano zakupu wyposażenia pomieszczeń Klubu Seniora na kwotę **30 132,20 zł**, tj. zabudowę kuchenną, wyposażenie kuchni, kącika wypoczynkowego sofy, szafki, artykułów niezbędnych do prowadzenia zajęć. Ze środków projektu korzysta 65 seniorów.

Seniorzy uczestniczyli w różnych warsztatach, w tym warsztatach z elementami fizjoterapii, warsztatach artystycznych, kulinarnych i sportowych. Zorganizowane zostały wyjazdy do opery i teatru. W ramach projektu seniorzy uczestniczyli w wyjazdach integracyjnych w formie wycieczek, m. in. do Augustowa i okolic i Tykocina. Brali również udział w obchodach świąt.

Klub Seniora w Czyżewie współpracował aktywnie z Klubem Seniora w Rosochatem Kościelnym, organizując wspólne spotkania integracyjne. Seniorzy uczestniczyli w spotkaniach, w tym z przedstawicielami policji. Aktywnie brali udział w życiu gminy, prezentując swój dorobek m. in., podczas dożynek gminno – parafialnych. Seniorzy reprezentowali również Gminę Czyżew w konkursach i przeglądach

Klub Seniora w Rosochatem Kościelnym działa w wyremontowanej świetlicy wiejskiej. Skupia 20 członków. Od września 2022 r. trwa realizacja projektu „Aktywni i kreatywni seniorzy”, którego wartość wynosi **139 817,50 zł**, z czego dofinansowanie z RPOWP na lata 2014 – 2020 z EFS wynosi **132 552,50 zł**.

W ramach zadania członkowie Klubu Seniora w Rosochatem Kościelnym skorzystali z wielu atrakcyjnych zajęć. Zostały zorganizowane między innymi warsztaty kulinarne, rękodzielnicze, plastyczne oraz komputerowe. Przeprowadzone zostały również zajęcia propagujące zdrowy styl życia i niezbędną rehabilitację osób starszych np. zajęcia sportowo-ruchowe, relaksacyjne, wyjazdy na basen oraz spotkania z dietetykiem.

Ponadto seniorzy mogli zasięgnąć różnych porad w tematyce, która najbardziej ich interesuje, np. z zakresu psychologii czy prawa.

W ramach uzyskanej dotacji zakupione zostało również niezbędne wyposażenie do pomieszczeń użytkowanych przez Klub Seniora oraz materiałów niezbędnych do przeprowadzenia zaplanowanych zajęć i warsztatów. Realizacja projektu miała na celu wsparcie i aktywizację osób 60+.

12. Podsumowanie

Niniejszy „Raport o stanie gminy za rok 2023” dostarcza informacji o działaniach podejmowanych na rzecz i dla dobra mieszkańców Gminy Czyżew. Był to rok niezwykle pracowity, na który ciężko położyła się wojna w Ukrainie, nakładając na gminę nowe zadania i obowiązki. Wszystkim zadaniom, dzięki dobrej współpracy z instytucjami i firmami oraz zaangażowaniu pracowników, zdołaliśmy podołać. Pomimo wszystkich utrudnień udało się również zakończyć wszystkie planowane inwestycje, w tym tak oczekiwaną budowę budynku komunalnego, jak również rozpocząć nowe. By realizować zamierzone cele z sukcesem sięgaliśmy po możliwości dofinansowania inwestycji i zadań. Pozyskane z różnych źródeł środki finansowe w minionym roku, tak jak poprzednich latach, przeznaczone zostały na wykonanie zadań służących poprawie jakości życia mieszkańców Gminy Czyżew.